

กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
ของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
Participatory Learning to Develop Potential of Non Buri Community's
Tourism Development by Philosophy of Sufficiency Economy to be
Sustainable Tourism, Amphure Sahatsakhan, Kalasin

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำภาศรี พอค้า
นันทพัทธ์ โนนศรีเมือง
พีรพจน์ นิติพจน์
มัลลิกา จำปาแพง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
คณะเทคโนโลยีสังคม
วิทยาเขตกาฬสินธุ์
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ชื่อเรื่อง กระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตาม
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของชุมชน
โนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

นักวิจัย 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำภาศรี พ่อคำ
2. นายนันทพัทธ์ โนนศรีเมือง
3. นายพีรพจน์ นิตพจน์
4. นางสาวมัลลิกา จำปาแพง

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

คณะ เทคโนโลยีสังคม **สาขา** การตลาด

ปีที่จัดพิมพ์ 2559

แหล่งทุน มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง กระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตาม
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี
อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ แบบการวิจัยผสมวิธี (Mixed
Method) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์จุด
แข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากการ ศึกษา พบว่าจากการเก็บข้อมูลบริบทชุมชน และการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน
โอกาสและอุปสรรค ของชุมชนโนนบุรี ได้ข้อสรุปถึงศักยภาพของชุมชนคือ เป็นศูนย์กลางการ
เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว เป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ และเป็นแหล่งธุรกิจด้านการประมงของ
อำเภอสหัสขันธ์ รวมถึงมีกิจกรรมหนุนเสริมการท่องเที่ยวทุกเดือน จึงเหมาะสมในการพัฒนาให้เป็น
แหล่งท่องเที่ยวระดับประเทศ ในส่วนข้อด้อยคือ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ มัคคุเทศก์นำเที่ยวที่ขาด
ทั้งจำนวนและคุณภาพ รวมถึงทักษะด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศของผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการ
ธุรกิจค้าขาย และด้านความพร้อมของสาธารณูปโภคพื้นฐาน ด้านพิพิธภัณฑสถาน นั้นพบว่าปัญหา
หลักคือด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการตลาด กิจกรรมค่ายยังไม่เพียงพอ และด้านระเบียบพัสดุที่ทำให้
การจัดซ่อมแซมหรือซื้อครุภัณฑ์นิทรรศการล่าช้า ด้านประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนโนน
บุรี คือด้านอาชีพ ด้านการเพิ่มขึ้นของมูลค่าที่ดิน ด้านข้อเสนอแนะ คือปัญหาขยะ และมลพิษจาก
รถยนต์ ด้านความคาดหวังที่ต้องการจะได้รับการท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการ
ความสะดวก / สะอาด / ปลอดภัย ของสถานที่ รองลงมาคือได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศ
สดชื่น และ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตร / มีความเป็นกันเอง

Research Title: Participatory Learning to Develop Potential of Non Buri Community's Tourism Development by Philosophy of Sufficiency Economy to be Sustainable Tourism, Amphure Sahatsakhan, Kalasin

Researcher: 1. Ampasri Phokha
2. Nanthaphat Nonsrimuang
3. Preerapot Nitipot
4. Mulika Jumpapang

University: Rajamangala University of Technology Isan

Faculty: Social Technology **Department:** Marketing

Published Year: 2016

Source of Fund: Rajamangala University of Technology Isan

ABSTRACT

Participatory Learning to Develop Potential of Non Buri Community's Tourism Development by Philosophy of Sufficiency Economy to be Sustainable Tourism, Amphure Sahatsakhan, Kalasin is a mixed method research. The research instruments are questionnaire, structured interviews, SWOT analysis. The statistics used in this study were frequency, percentage, average, and standard deviation.

Potential of community are the center is linked to tourism, economic hub and the business side of fishing communities. Community activities supporting tourism all contribute to the proper development of the country as a tourist. The disadvantage of the community, including the human resources to find a tour guide who lack number and quality, communication skills in foreign languages, the availability of infrastructure.

The main problem of Sirindhorn Museum are that the people who serve in the marketing and the operator of the camp is not enough and the procurement regulations to make the purchase or repair of equipment delays. The benefits of tourism to the community are kinds of career and increase in land values. The issues to be aware are waste and pollution from cars. Expectations need to be derived from tourism are to ease / clean / safe place to stay in a great atmosphere, fresh air and staffed by friendly / are friendly.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง กระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จากงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2558 นอกจากนี้โครงการนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลและหน่วยงานทั้งหลาย คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ที่กรุณาสับสนุนอำนวยความสะดวกและประสานงาน งานวิจัยเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่บุคลากรพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติและประชาชนชุมชนโนนบุรี หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 8 และหมู่ 9 ที่ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา บุรพาจารย์ที่คอยอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ประสพการณ์

คุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ตลอดจนบุรพาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ซึ่งคณะผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไปในอนาคต

คณะผู้วิจัย

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โจทย์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สืบเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่มีการกำหนดแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่เน้นการนำภูมิคุ้มกันระดับครอบครัวและชุมชนที่มีการพัฒนาจากแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ต้องการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย อันจะนำไปสู่การพัฒนาสร้างประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

นอกจากนี้แล้วโจทย์การวิจัยยังเป็นการต่อบัณฑิตสู่สังคมของแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ระยะกลางของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างแหล่งท่องเที่ยวเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ (Quality Destination) ไปสู่แหล่งท่องเที่ยวระดับโลก (World Class Destination) และระยะยาวเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) โดยมีการกำหนดไว้ในหัวข้อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน ข้อ 5.1.2 การปรับโครงสร้างภาคบริการ ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มกับสาขาบริการที่มีศักยภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม บริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

แต่ในปัจจุบันจะพบว่าแนวทางการพัฒนาคน ชุมชน และการพัฒนาประเทศในเกือบทุกด้าน รวมถึงทั้งด้านการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นได้ถูกกำหนดมาจากส่วนกลางทั้งจากจังหวัดและจากกระทรวงที่รับผิดชอบ ซึ่งเป็นนโยบายและแผนงานที่ออกแบบมาให้มีแนวทางการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกันเกือบทุกแห่ง ซึ่งพบว่าในหลายนโยบายขาดการสร้างความกระบวนกรเรียนรู้ของชุมชนและขาดการมีส่วนร่วมโดยแท้จริงของชุมชน และไม่ได้มีการพิจารณาถึงศักยภาพ ข้อจำกัดที่มีแตกต่างกันของแต่ละชุมชน ส่งผลให้คนในชุมชนขาดการเรียนรู้ในชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในวิเคราะห์ชุมชน และส่งผลให้ชุมชนขาดความเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งจากความคิดของการพัฒนาชุมชนนั้นการสร้างให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยมีการกระบวนกรที่จะผสมผสานทรัพยากรมนุษย์ เงินทุนและทรัพยากรภายนอกอื่น ๆ เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายของชุมชน (สนธยา พลศรี, 2542: 14) ดังนั้นในการพัฒนากระบวนกรทำงานของชุมชนจึงจำเป็นต้องสร้างกระบวนกรเรียนรู้ วิธีคิดและตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาซึ่งจะเน้นความถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปได้ในเวลาและสถานการณ์เฉพาะในชุมชนนั้น ๆ ความรู้ที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาจะไม่ถูกกำหนดจากภายนอกแต่จะเริ่มจากความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนนำมาแลกเปลี่ยนโดยทุกคนมีส่วนร่วมในการได้และรับความรู้จึงเป็นทั้งองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนและการมีจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเองและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้มากยิ่งขึ้น (กาญจนา สุระ, 2553:2) การสร้างความเข้มแข็งของทุนมนุษย์และชุมชนเกิดจากกระบวนกรเสริมสร้าง และส่งเสริมการ

รวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลายและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน มีกระบวนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน มีกระบวนการพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในการนำไปสู่การพึ่งตนเอง รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนที่เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน มีความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ความสามารถในการควบคุมและจัดการเพื่อให้ตนเองได้รับการสนองตอบต่อความต้องการต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการจัดการปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นศักยภาพพื้นฐานที่คนไทยและสังคมไทยเคยมีอยู่แต่เดิม ดังนั้นหากองค์กรภาครัฐและชุมชน ต้องการสร้างความยั่งยืนและยืนหยัดได้ของชุมชน จำเป็นที่คนในชุมชนจะต้องมีการสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน และมีการวางแผนชุมชนที่เกิดจากการประเมินตนเองอย่างรอบด้าน และกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนด้วยคนของชุมชนและปฏิบัติโดยคนของชุมชนด้วยการมีส่วนร่วมกันของทุกฝ่าย โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ 1.ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ 2.ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ 3. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมี เงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง โดยมีเงื่อนไข 2 ประการดังนี้ 1). เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ 2). เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

จังหวัดกาฬสินธุ์จัดเป็นจุดผ่านในเส้นทางที่สำคัญจังหวัดหนึ่งของไทยกับอาเซียนบนเส้นทางสาย R9 ตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic Corridor: EWEC) และในปี 2555 - 2556 จังหวัดกาฬสินธุ์ได้ประกาศนโยบายให้เป็นป๊อปปูล่าร์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ และจากการศึกษาประวัติศาสตร์ของเมืองพบว่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยโบราณกาล โดยมีความเจริญทางด้านอารยธรรมอันเก่าแก่ นอกจากนี้ จังหวัดกาฬสินธุ์ยังเป็นแหล่งขุดค้นซากไดโนเสาร์ที่มีชื่อเสียง มีพิพิธภัณฑ์และศูนย์วิจัยเกี่ยวกับไดโนเสาร์ที่สมบูรณ์แบบและใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมาย รวมทั้งงานหัตถกรรมพื้นบ้านต่างๆ จากข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ระบุว่าในปี 2551 มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณปีละ 430,000 คนและมีแนวโน้มขยายตัวขึ้นทุกปีและจากรายงานการวิจัยของกรมการท่องเที่ยวพบว่าร้อยละ 95 ของผู้ที่เคยมาเที่ยวที่จังหวัดกาฬสินธุ์ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศตั้งใจจะกลับมาเที่ยวที่นี้อีกในอนาคต ชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อของจังหวัดจำนวน 3 แหล่งคือ 1) พิพิธภัณฑ์สิรินธร หรือพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูกุ้มข้าว เป็นพิพิธภัณฑ์และศูนย์วิจัยเกี่ยวกับไดโนเสาร์ ที่สมบูรณ์แบบและใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2) พุทธสถานภูสิงห์ และ 3) แหลมโนนวิเศษ นอกจากนี้แล้วในเขตตำบลใกล้เคียงยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญคือวัดภูค่าว พระพุทธสถานภู่อ และสะพานเทพสุตา และถึงแม้ว่าจะพบว่าตำบลโนนบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง

และแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจำนวนหลายแสนคน แต่พบว่าประชาชนในตำบล ยังขาดการตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคงของชุมชน ดังนั้นเพื่อให้เป็นการน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมมาใช้ในการศึกษาและกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี จึงต้องมีการศึกษาถึงบริบทชุมชนของตำบลโนนบุรี ศักยภาพและข้อจำกัดของชุมชนตำบลโนนบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) เพื่อนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ถึงศักยภาพและข้อจำกัดด้านการจัดการการท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี และสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนและกำหนดแนวทางการพัฒนาตำบลโนนบุรีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมมาเป็นกระบวนการในการศึกษาบริบทชุมชน การศึกษาศักยภาพและข้อจำกัด และกำหนดแผนพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพในระยะสั้นและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในระยะยาว รวมทั้งมีการพัฒนาให้เป็นชุมชนแห่งการพึ่งตนเองและพึ่งพากันเอง โดยในกระบวนการวิจัยเน้นการนำกระบวนการคิดและวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วม เนื่องกระบวนการมีส่วนร่วมนี้เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และชุมชนยั่งยืน เพราะชุมชนแต่ละชุมชน มีความแตกต่างกันทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านภูมิปัญญาของคนในชุมชน ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน อีกทั้ง แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีความแตกต่างและมีความเป็นมาไม่เหมือนกัน รวมถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะแห่ง และมีปัจจัยนำเข้าที่แตกต่างกัน ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวแต่ละพื้นที่มีศักยภาพและแนวทางในการพัฒนาที่แตกต่างกัน และการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นต้องเกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบของชุมชนเป็นสำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากความสำคัญและความเป็นมาที่กล่าวแล้ว จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ไว้ 5 ประการ คือ

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจชุมชน สังคมและวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ของปัจจัยกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนโนนบุรี โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

1.2.2 เพื่อนำกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมมาใช้ในการศึกษาบริบททั่วไปชุมชนของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.3 เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี

1.2.4 เพื่อศึกษาศักยภาพและข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม

1.2.5 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนโนนบุรีตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ ชุมชนโนนบุรี ประกอบด้วยบ้านโนนบุรี หมู่ 1 หมู่ 2 และหมู่ 9 และบ้านโนนวิเศษ หมู่ 8 ตำบลโนนบุรี โดยมุ่งศึกษาบริบทชุมชน ศักยภาพและข้อจำกัดของชุมชนโนนบุรี รวมถึง

ศักยภาพและข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

1.3.2 ขอบเขตด้านเวลา 1 ตุลาคม 2557 – 30 กันยายน 2558

1.3.3 ขอบเขตด้านประชากร

1.3.3.1 ประชาชนในเขตชุมชนโนนบุรี ประกอบด้วยบ้านโนนบุรี หมู่ 1 หมู่ 2 และหมู่ 9 และบ้านโนนวิเศษ หมู่ 8 ตำบลโนนบุรี

1.3.3.2 ผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนบุรี

1.3.3.3 หัวหน้าฝ่ายการตลาดพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติและเจ้าหน้าที่

1.3.3.4 การท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.3.5 ปราชญ์ชาวบ้าน

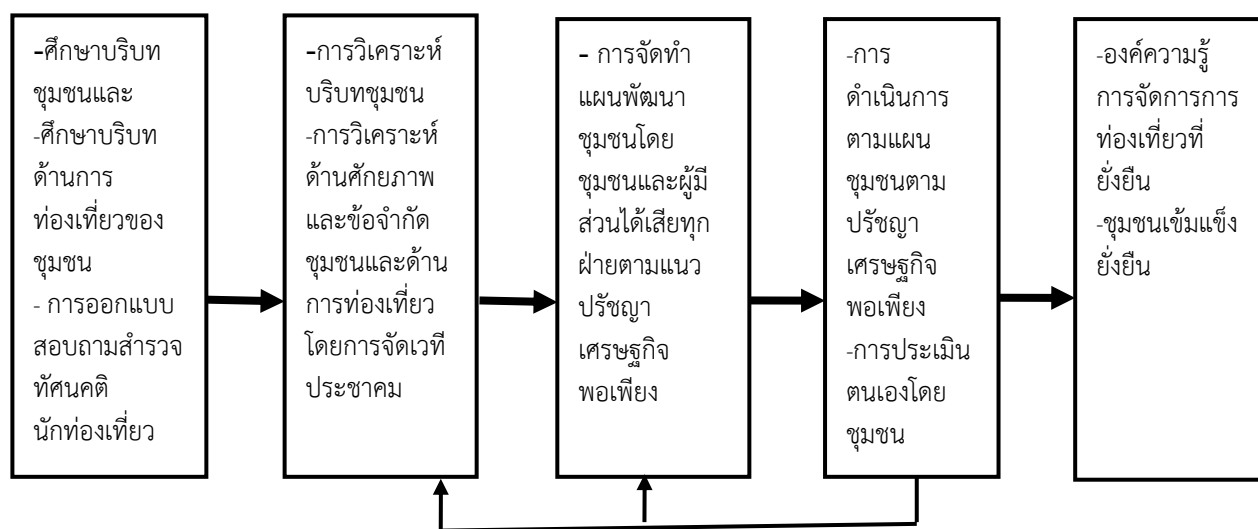
1.3.3.6 นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เคยมาเที่ยวที่ตำบลโนน

1.3.3.7 นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว

1.3.3.8 ผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ที่ประสงค์จะร่วมการแสดงความคิดเห็นและร่วมวางแผนการพัฒนาชุมชน

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นการนำกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันมาใช้ในการวิจัยโดยกระบวนการแรกของการวิจัยคือ

1.4.1. การศึกษาบริบทชุมชนและบริบทด้านการท่องเที่ยว

1) การที่ผู้วิจัยเป็นผู้เริ่มต้นเข้าศึกษาบริบทชุมชนเพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสัมภาษณ์กลุ่ม เป็นต้น เพื่อให้ข้อมูลเกิดการอึดตัวและมีผลของข้อมูลที่ตรงกัน

- 2) จากนั้นทีมวิจัยก็ดำเนินการศึกษาถึงบริบทด้านการท่องเที่ยว อันประกอบไปด้วยจำนวนแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะทางการกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคมและคุณค่าทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสัมภาษณ์กลุ่ม เป็นต้น
- 3) การศึกษาทั้งด้านเชิงลึกของทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และมีการเก็บข้อมูลในภาพกว้างคือการสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ด้วยแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด รวม 600 ชุด เพื่อทราบทัศนคติและความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว และทราบถึงข้อจำกัด จุดเด่น จุดด้อยของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวตามความรู้สึกของนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวเป็นผู้มีส่วนได้เสียและเป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1.4.2 การวิเคราะห์บริบทชุมชน ประกอบด้วย

- 1) การวิเคราะห์ด้านศักยภาพและข้อจำกัดชุมชนและการวิเคราะห์ด้านศักยภาพและข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยว โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis โดยการวิเคราะห์ SWOT จะมีการวิเคราะห์โดยชุมชนในกระบวนการจัดเวทีประชาคมและมีการวิเคราะห์โดยทีมนักวิจัย เพื่อตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation)
- 2) การนำภาพอนาคตไปสู่การวางแผนทางและแผนปฏิบัติการ
- 3) การจัดเวทีประชาคม เพื่อคืนข้อมูลแก่ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) และเติมเต็มข้อมูล และในกระบวนการนี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน ผู้มีส่วนได้เสีย และทีมวิจัย นอกจากนี้ทีมวิจัยจะได้มาซึ่งทีมหลักหรือ Core Team ซึ่งเป็นคนในชุมชนที่มีแนวคิดในการพัฒนาชุมชน
- 4) การถอดบทเรียนของการดำเนินงานที่ผ่านมาของทีมวิจัยและ การถอดบทเรียนของนักวิจัยร่วมกับทีมวิจัยของชุมชนหรือ Core Team

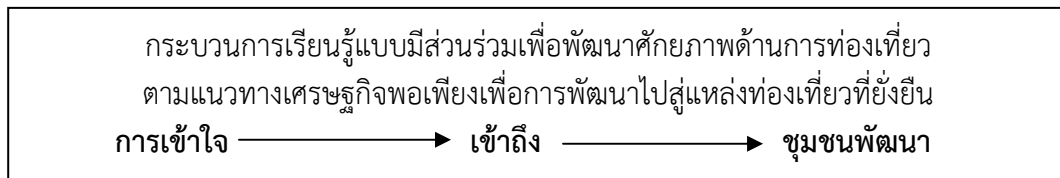
1.4.3 การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือการวางแผนที่ผ่านการพิจารณาถึงจุดเด่น จุดด้อย โอกาส ข้อจำกัด ของชุมชน โดยมีการวางแผนบนแนวคิดที่มีความพอประมาณ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นและมีการผลิตในระดับที่พอดี และบนพื้นฐานการมีเหตุผล คือคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ และการมีภูมิคุ้มกันคือ การพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนและนอกชุมชน โดยมีเงื่อนไขด้านความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม ที่เกิดจากการร่วมคิดของคนในชุมชน และผู้มีส่วนได้เสีย นักคิด ปรชาญชาวบ้าน เป็น โดยแผนที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดเวทีประชาคมโดยเกิดแนวคิดร่วมกันของประชาคมทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสียกับชุมชน และการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนและในกระบวนการนี้มีการร่วมมือของชุมชนและ Core Team **และในการวิจัยนี้จะจัดทำกระบวนการวิจัยสำเร็จในข้อที่ 3 นี้เท่านั้น**เนื่องจากจำกัดด้านเวลาและต้องทราบความต้องการทราบแผนของชุมชนเพื่อนำมากำหนดร่วมกันด้านผู้รับผิดชอบ งบประมาณและช่วงเวลาของการดำเนินการ ดังนั้นจึงไม่สามารถระบุงานที่ต้องทำและงบประมาณในแผนวิจัยครั้งนี้ได้

1.4.4 การดำเนินการ ตามแผนการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการประเมินตนเองโดยชุมชน เป็นขั้นตอนที่ชุมชนดำเนินการตามแผนการพัฒนาร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียและเมื่อดำเนินการแล้วก็ต้องมีการประเมินผลงานว่าบรรลุตามเป้าประสงค์ของแผนมากน้อยเพียงใด และเกิดปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการเป็นอย่างไรและปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุจากปัจจัยใด และจะมี

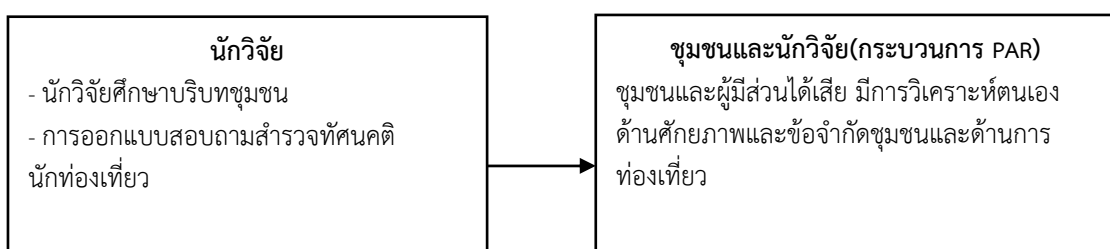
กระบวนการแก้ปัญหาอย่างไร ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญเป็นการลงมือปฏิบัติและการค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาชุมชนโดยชุมชนเองและทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน สร้างเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมีการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ชุมชนยั่งยืน

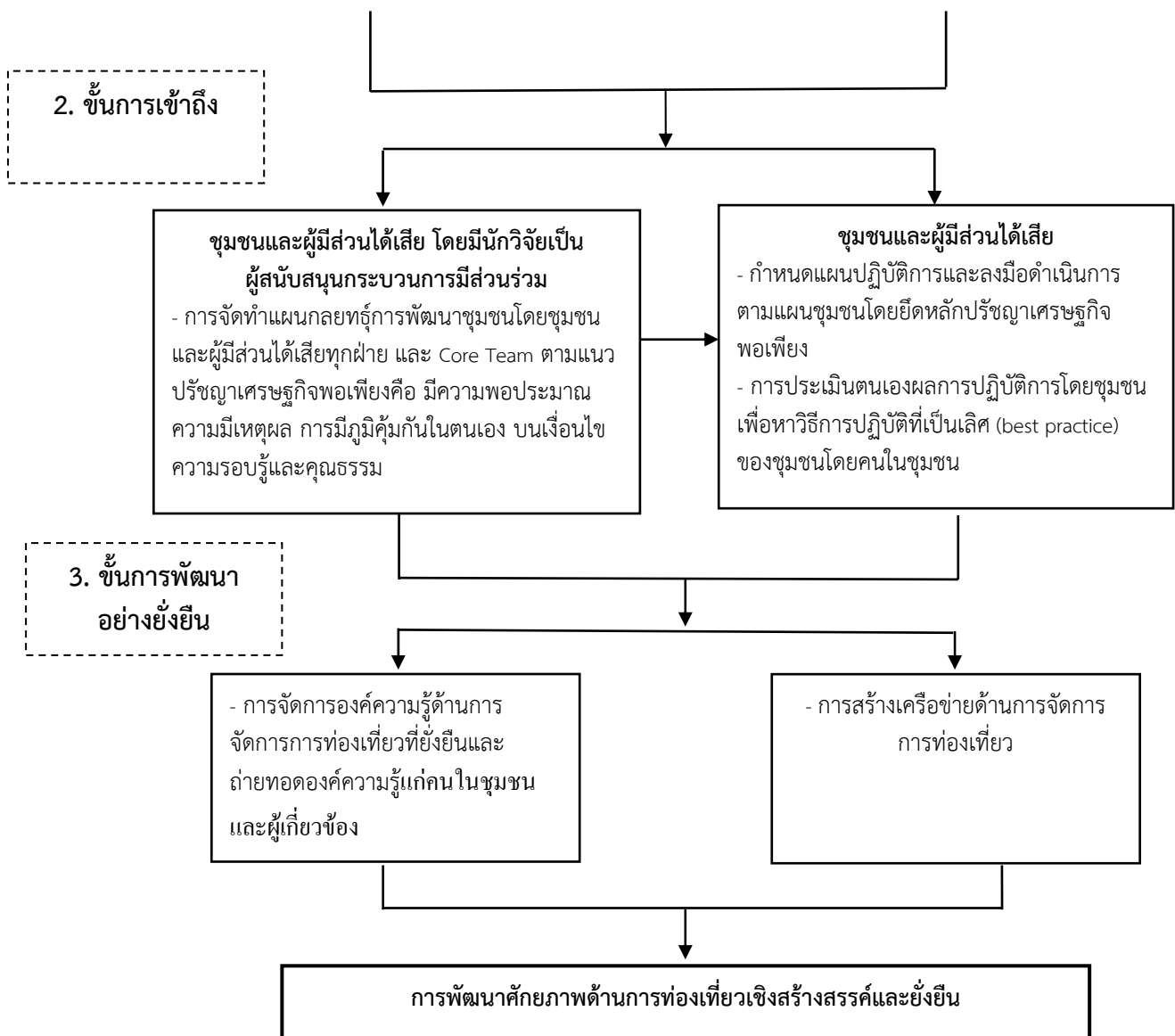
1.4.4.1 การจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน – ชุมชนเข้มแข็งยั่งยืน

1.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

1. ขั้นการเข้าใจ

1.6 คำสำคัญของการวิจัย

1.6.1 การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง การพัฒนาที่สนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอม ยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง หรือ การพัฒนาที่ยั่งยืน จะต้องเป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุลหรือมีปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันในระหว่างมิติอันเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้ชีวิตมนุษย์อยู่ดีมีสุขคือ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จิตใจ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งต่อคนในรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นอนาคต

1.6.2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Philosophy of Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง และมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งนี้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้แม้ในโลกโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง โดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นที่มาของนิยาม "3 ห่วง 2 เงื่อนไข" ซึ่งประกอบด้วย ความ "พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน" บนเงื่อนไข "ความรู้" และ "คุณธรรม"

1.6.3 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เกิดมาจากความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้ของคนเราเป็นกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยมีวิทยากรหรือผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยให้เกิดการสร้างความรู้นั้นมากกว่าการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากรสู่ผู้เรียนแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นกระบวนการสร้างความรู้นี้จึงต้องอ้างอิงจากประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายกระทำอันจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเรียนรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง (พลวัตรของการเรียนรู้) การเรียนรู้ลักษณะนี้จึงย้มาถึงลักษณะทางสังคมของการเรียนรู้ที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผลก็คือ เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ออกไปอย่างกว้างขวาง โดยอาศัยการแสดงออกทางได้แก่ การพูดและการเขียน เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยน การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้

1.6.4 การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) หมายถึงการวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) กับ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) รวมทั้งวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้าด้วยกัน เพื่อได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยคณะวิจัย ชุมชนและแกนนำชาวบ้านมีส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอน ตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับประโยชน์ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People-Centered Development) และแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ (Problem-Learning Process)

1.6.5 ชุมชนโนนบุรี หมายถึง กลุ่มคนในตำบลโนนบุรี ประกอบด้วย หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 8 และหมู่ 9

1.6.6 องค์ความรู้ (Body of Knowledge) หมายถึง สิ่งที่ถูกค้นพบและสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาได้ตลอดจนถ่ายทอดให้คนอื่นรับรู้ได้

1.6.7 การวิจัยผสมวิธี (Mixed Method) หมายถึงการใช้เทคนิควิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (quantitative and qualitative methods as technique) มาร่วมศึกษาหาคำตอบของงานวิจัยในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือระหว่างขั้นตอนภายในเรื่องเดียวกันแต่ดำเนินงานวิจัยต่อเนื่องแยกกันแล้วนำผลมาสรุปรวมกัน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทราบบริบทชุมชนและความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมชุมชนด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.7.2 ทราบศักยภาพและข้อจำกัดของชุมชนตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ทราบทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวได้แก่พิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยาและพุทธสถานภูสิงห์

1.7.3 ทราบศักยภาพและข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.7.4 ทราบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม

1.7.5 เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ของคนในชุมชน และมีกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและพึ่งตนเองและมีการพึ่งพากันเองของคนในชุมชน

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอสหัสขันธ์
- 2.2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.3 การวิเคราะห์ SWOT
- 2.4 แนวคิดวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Literature)

2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอสหัสขันธ์

2.1.1 พื้นที่ตั้ง

อำเภอสหัสขันธ์ มีขนาดพื้นที่ 316.402 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 42,595 คน มีครัวเรือน 11,253 ครัวเรือน และความหนาแน่นประชากร 135.21 คน/ตารางกิโลเมตร (ที่ทำการปกครอง จังหวัดกาฬสินธุ์, WWW.KALASIN.go.th. 2558) พื้นที่ตั้ง พบว่าอำเภอสหัสขันธ์ตั้งอยู่ทางตอนกลาง ค่อนไปทางทิศเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสหัสขันธ์และอำเภอมัญจาคีรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอสหัสขันธ์

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองกาฬสินธุ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอหนองกุงศรี

2.1.2 สภาพภูมิอากาศ

โดยทั่วไปอากาศของอำเภอสหัสขันธ์จะร้อนและแห้งแล้ง

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือน เมษายน อากาศจะร้อนจัด

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน ตุลาคม มีฝนตกชุกตลอดฤดูกาล

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ถึงเดือน มกราคม อากาศหนาวแห้งแล้ง

การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ พบว่าสภาพอากาศของอำเภอสหัสขันธ์ หนาวเย็นช่วงต้นปีอุณหภูมิเฉลี่ยในเดือนมกราคม $23.81 \pm 0.26^{\circ}\text{C}$ อุณหภูมิต่ำสุดลดลงถึง $17.21 \pm 0.30^{\circ}\text{C}$ อุณหภูมิเฉลี่ยเริ่มขยับสูงขึ้นเรื่อยๆ จากเดือนกุมภาพันธ์ $25.66 \pm 0.51^{\circ}\text{C}$ ถึง เดือนเมษายน $29.83 \pm 0.26^{\circ}\text{C}$ ซึ่งเป็นช่วงกลางฤดูร้อน อุณหภูมิในตอนกลางวันร้อนจัดในเดือนมีนาคมและเมษายน โดยอุณหภูมิสูงสุด $34.36 \pm 0.31^{\circ}\text{C}$ และ $35.41 \pm 0.42^{\circ}\text{C}$ ในเดือน มีนาคมและเมษายนตามลำดับ หลังจากนั้นอุณหภูมิลดลงเล็กน้อยเมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูฝน จนถึงเดือนกรกฎาคม จากนั้นลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากเข้าสู่ฤดูหนาว อุณหภูมิลดลงถึงต่ำสุดช่วงปลายปี ในเดือนธันวาคมมีอุณหภูมิต่ำสุด $17.10 \pm 0.50^{\circ}\text{C}$ เฉลี่ย $23.16 \pm 0.45^{\circ}\text{C}$ (<https://th.wikipedia.org>)

2.1.3 น้ำ

ลักษณะของแหล่งน้ำ พบว่าแหล่งน้ำจะเป็นน้ำจืด โดยแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ เขื่อนลำปาว ซึ่งสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2511 เขื่อนลำปาวมีความสูงจากท้องน้ำ 33 เมตร สันเขื่อนยาว 7.8 กิโลเมตร สามารถกักเก็บน้ำได้ 1,980 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่วนประตูละบายน้ำ เป็นแบบเปิด ปัจจุบัน เขื่อนลำปาวเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ [หาดดอกเกด](#) ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นสวรรค์ชายหาดของคนอีสาน

การนำไปใช้ประโยชน์

- กรมประมงได้ตั้งศูนย์เพาะขยายพันธุ์ปลาน้ำจืดร่วมกับรัฐบาลเนเธอร์แลนด์
- ททท.มีโครงการจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวร่วมกับจังหวัด รวมทั้งกรมป่าไม้ได้จัดทำสวนสัตว์แบบ

Wild Life Park

- เป็นแหล่งน้ำสำหรับการเพาะปลูก โดยใช้ในฤดูฝนสำหรับการเกษตร 314,300 ไร่ นอกจากนี้ยังมีน้ำส่งให้กับการปลูกพืชฤดูแล้งในเขตโครงการฯ อีก 180,000 ไร่ (ประมาณ 60% ของพื้นที่โครงการฯ) สามารถปลูกพืชได้หลากหลายชนิด เกษตรกรที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ 30,000 ครัวเรือน

- บรรเทาอุทกภัยในช่วงปลายฤดูฝน เมื่อฝนตกหนักด้านเหนืออ่างเก็บน้ำ ปริมาณฝนส่วนน้ำจะถูกเก็บกักไว้ไม่ให้ไหลหลากลงท่วมพื้นที่สองฝั่งลำน้ำด้านท้ายเขื่อน

- เป็นแหล่งขยายพันธุ์ปลาน้ำจืดเป็นการเพิ่มอาชีพและรายได้ ของราษฎรในการประกอบอาชีพประมง

- ในฤดูแล้งยังสามารถระบายน้ำหล่อเลี้ยงลำน้ำปาว เพื่อให้ราษฎรได้ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคอีกด้วย

- เนื่องจากอ่างเก็บน้ำลำปาว มีเขตพื้นที่กว้างใหญ่ติดต่อกันหลายอำเภอทั้งในเขตจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดกาฬสินธุ์ อ่างเก็บน้ำลำปาว จึงเป็นทางคมนาคมทางน้ำได้เป็นอย่างดี

- เขื่อนลำปาว ยังเป็นสถานที่ที่ประชาชนทั่วไปนิยมไปเที่ยวชมเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว ยังได้ชื่อว่าเป็นแหล่งเลี้ยงกุ้งก้ามกรามมากที่สุดในภาคอีสาน ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

2.1.4 ด้านเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของประชาชนอำเภอสหัสขันธ์ ได้แก่ การทำการเกษตร ได้แก่ การปลูกข้าวเหนียว การปลูกมันสำปะหลัง การปลูกอ้อย ด้านอาชีพเสริมได้แก่ การประมง การแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมง การหัตถกรรมพพื้นบ้าน เป็นต้น

ธุรกิจชุมชน

- กลุ่มกล้วยฉาบและขนมนางเล็ดอบน้ำแดงโม เป็นกลุ่มวิสาหกิจที่ผลิตและจำหน่าย ผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบและขนมนางเล็ด ผลิตจากกล้วยและข้าวเหนียว ตั้งอยู่ที่ 48 หมู่ 8 บ้านปากกล้วย ต.โนนน้ำเกลี้ยง อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์ 46140 หรือ นางวัฒนา พลกล้า

- กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จำหน่าย ผ้าลายน้ำไหล ตั้งอยู่ที่ 26 หมู่ 5 บ้านโคกสง่า ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46140 โดยมีคุณสมหมาย ภูขาว เป็นหัวหน้ากลุ่ม

- กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง จำหน่ายผ้าচিতราชวัด ตั้งอยู่ที่ 95 หมู่ 2 บ้านห้วยเสือเต้น ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46140 โดยมีคุณ ทองย่น ภูต้องเป็นหัวหน้ากลุ่ม

สินค้า

- ปลาร้าบอง กลุ่มปลาร้าบอง นางสมนึก บุรินทร์
- ขนมหสอใส่ไข่ไดโนเสาร์ ร้านพรรณมณีไพรเวดดิ้ง
- ตะกร้าพลาสติก นางไอรดา บุบผา
- เสื่อกกลายไดโนเสาร์/ลายขิต ของ นางพนม วงศ์อนุ

2.1.5 แหล่งท่องเที่ยว

1) พิพิธภัณฑ์สิรินธร หรือ อุทยานโลกไดโนเสาร์ภูกุ่มข้าว

ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาภูกุ่มข้าว วัดป่าสักกะวันอ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์ เป็นแหล่งค้นพบซากโครงกระดูกของไดโนเสาร์ ซึ่งมีอายุกว่า 150 ล้านปี ที่มีความสมบูรณ์ และมากที่สุดในประเทศไทย (มากกว่า 700 ชิ้น) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จมาเปิดเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 8.00-17.00 น. พิพิธภัณฑ์สิรินธร ตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งขุดค้นฟอสซิลไดโนเสาร์ วัดป่าสักกะวัน จัดแสดงนิทรรศการด้านธรณีวิทยา และซากดึกดำบรรพ์ โดยใช้เทคโนโลยีประกอบกับการให้ความรู้โดยแบ่งเป็น 9 โซน ได้แก่

โซนที่ 1 การกำเนิดโลกและจักรวาล

โซนที่ 2 กำเนิดสิ่งมีชีวิต

โซนที่ 3 มหายุคพาลีโอโซอิก มหายุควิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตโบราณ

โซนที่ 4.1 มหายุคมีโซโซอิก มหายุคแห่งสัตว์เลื้อยคลานและไดโนเสาร์

โซนที่ 4.2 ไดโนเสาร์ไทย

โซนที่ 5 วิถีชีวิตไดโนเสาร์ไทย

โซนที่ 6 ค้นชีวิตให้ไดโนเสาร์

โซนที่ 7 มหายุคซีโนโซอิก มหายุคแห่งสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

โซนที่ 8 เรื่องราวของมนุษย์

นอกจากนี้พิพิธภัณฑ์ยังมีบริการจัดค่ายเยาวชน มีห้องประชุม ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายของที่ระลึกไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย ซากดึกดำบรรพ์ของไดโนเสาร์ที่ภูกุ่มข้าว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบโดยพระครูวิจิตรสหัสคุณ เจ้าอาวาสวัดสักกะวัน ในปีพ.ศ. 2537 และได้เริ่มทำการขุดค้นอย่างเป็นระบบโดยคณะสำรวจไดโนเสาร์จากกรมทรัพยากรธรณี ตั้งแต่ปลายปีพ.ศ. 2537 พบว่า ภูกุ่มข้าว ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัด กาฬสินธุ์ เป็นแหล่งไดโนเสาร์กินพืชที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศไทย โดยพบกระดูกไดโนเสาร์เกือบทั้งตัว กองรวมอยู่กับกระดูกไดโนเสาร์กินพืชอีกชนิดหนึ่ง กระดูกทั้งหมดอยู่ในชั้นหินที่วางตัวอยู่บนไหล่เขาของภูกุ่มข้าวซึ่งมี รูปร่างคล้ายลอมฟาง มีความสูงประมาณ 240 เมตร ปัจจุบันกรมทรัพยากรธรณีได้ขุดค้นซากไดโนเสาร์พบกระดูกมากกว่า 700 ชิ้น เป็นกลุ่มของกระดูกส่วนขา สะโพก ซี่โครง คอ และหางของไดโนเสาร์กินพืชไม่น้อยกว่า 7 ตัว นอกจากนี้ยังพบฟันของไดโนเสาร์ทั้งกินพืช และกินเนื้ออีกด้วยอย่างละ 2 ชนิด จากลักษณะของกระดูกพบว่าเป็นไดโนเสาร์กินพืชสกุลภูเวียง (Phuwiangosaurus Sirindhornae) 1 ชนิด และเป็นไดโนเสาร์กินพืชชนิดใหม่อีก 1 ชนิด คาดว่าอาจเป็นไดโนเสาร์สกุลและชนิดใหม่ของโลก พิพิธภัณฑ์สิรินธร จังหวัดกาฬสินธุ์ เดิมคือศูนย์วิจัยไดโนเสาร์ภูกุ่มข้าว ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538

เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติงานศึกษาวิจัย อนุรักษ์เก็บรวบรวมตัวอย่างอ้างอิงซากไดโนเสาร์และ สัตว์ร่วมสมัยและ นำข้อมูลเหล่านี้ไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวในรูปของพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวปีละกว่า 200,000 - 3000,000 คน

2) เขื่อนลำปาว

เป็นเขื่อนดิน สูงจากท้องน้ำ 33 เมตร สันเขื่อนยาว 7.8 กิโลเมตร กว้าง 8 เมตร นับเป็นเขื่อนดินยาวที่สุดในประเทศไทย เริ่มก่อสร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2506 ซึ่งสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2511 เพื่อปิดกั้นลำน้ำปาวและช่วย ยางที่บ้านหนองสองห้อง ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้เกิดเป็นอ่างเก็บน้ำแฝดทางด้านเหนือเขื่อนจึงได้ขุดร่องเชื่อมระหว่างอ่างทั้งสองให้เป็นอ่างเดียวกัน ซึ่งตัวอ่างน้ำเก็บน้ำได้ 1,430 ล้านลูกบาศก์ เมตร มีพื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน 5,960 ตารางกิโลเมตร ทางเข้าเขื่อนแยกจากทางหลวงสายกาฬสินธุ์ – มหาสารคามที่กิโลเมตรที่ 10 ประมาณ 26 กิโลเมตร เขื่อนลำปาวเป็นเขื่อนที่สร้างขึ้นเพื่อบรรเทาอุทกภัยและเพื่อการเกษตรโดยเฉพาะ นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำทางบกทั้งยังเป็น สถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ

3) หาดดอกเกด

เป็นสวนไม้ดอกไม้ประดับที่ปรับปรุงได้อย่างสวยงาม อยู่บริเวณหน้าสันเขื่อนลำปาวและอุทยานสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นศูนย์เพาะปลา รวมจัดเป็นพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำด้วย

4) สวนสะออน (สถานศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว)

เป็นสวนป่าธรรมชาติอยู่ทางทิศเหนือของเขื่อนลำปาว มีเนื้อที่ประมาณ 1,420 ไร่สร้างขึ้นเพื่อรักษา ป่าธรรมชาติ ปรับปรุงบริเวณให้สะอาดร่มรื่น ปลูกต้นไม้เพิ่มเติมแบ่งภายในบริเวณสวนสะออนออกเป็นสวน ๆ

โดยสร้างรั้วตาข่ายล้อมรอบ แล้วนำสัตว์ป่าในเมืองไทย ทุกชนิดมาปล่อยไว้เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าชมและศึกษา ตลอดทั้งหาความเพลิดเพลินกับธรรมชาติด้วย

5) พุทธสถานภูสิงห์

ตั้งอยู่บนยอดเขาภูสิงห์ อำเภอสหัสขันธ์ ใกล้ตลาด สหัสขันธ์ห่างจากจังหวัด 34 กิโลเมตร มีทางขึ้น 2 ทาง คือ ทางลาดยางคดเคี้ยวขึ้นตามไหล่เขาทางทิศตะวันตก และทางเดินเท้า ทำเป็นบันได 104 ขั้น ทางทิศตะวันออก เป็นสถานที่พักผ่อนที่ร่มรื่นล้อมรอบด้วยธรรมชาติ ทั้งยังมองเห็นทิวทัศน์ของทุ่งนา หมู่บ้าน และน้ำในเขื่อนลำปาวอันสวยงามอีกด้วย พุทธสถานภูสิงห์เป็นที่ประดิษฐานพระพรหมภูมิปาโล ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 10.5 เมตร มีพุทธลักษณะสง่างามเป็นพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2511

6) วัดพระพุทธรูปนิมิตภูค่าว

ตั้งอยู่บ้านนาสีนวล ตำบลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ ห่างจากตลาดสหัสขันธ์ ประมาณ 6 กิโลเมตร บริเวณถ้ำภูค่าวแต่เดิมเป็นสถานที่สำคัญทางศาสนาแห่งหนึ่ง เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ภูค่าว ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่แปลกจากพระนอนทั่วไป คือ เป็นพระนอนสลักติดกับหินแผ่นใหญ่ในถ้ำ องค์พระนอนเต็มองค์นอนตะแคงทางซ้าย แขนซ้ายรองพระเศียร ไม่มีพระเกตุมาลา ยาวประมาณ 2 เมตร กว้าง 50 ซม. เป็นที่เคารพสักการะของประชาชนทั่วไป ด้านการสร้างได้มีการกล่าวไว้ว่า ประมาณ พ.ศ. 2235 พระเจ้าศรีโคตรบูรณ์ กษัตริย์ขอม ต่อยอดพระธาตุพนมสำเร็จ จะประกอบพิธีสมโภชฉลอง จึงแจ้งข่าวแก่ขอมทั่วไปให้มาร่วมฉลองครั้งนี้ ฝ่ายขอมทางเขมรต่ำซึ่งมี นานสา เป็นหัวหน้าได้พากันรวบรวมทรัพย์สมบัติ และผู้คนเดินทางมาเพื่อจะร่วมกุศล พอมาถึงบ่อคำม่วง (ห่างจากถ้ำภูค่าวไปทางตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 9 เส้น) ก็พากันหยุดพัก และได้ ทราบข่าวว่า การสมโภชพระธาตุพนมเสร็จสิ้นเสียแล้ว นายสาหัวหน้าจึงปรึกษาพรรคพวกแล้วตกลง

กันว่า ให้ฝังสมบัติที่นำมาไว้ที่ภูค่าว และสลักรูปพระโมคคัลลานะไว้ที่ถ้ำแห่งนี้ แล้วตั้งปริศนาไว้ว่า "พระหลง หมู อยู่ภูถ้ำบก แสงดาตมมีเงินเป็นแสน ไผหาได้กินทานหาแห่น เหลือจากนั้นกินเลี้ยงบอหล่อ" ภายในวัดยังมี อุโบสถไม้แบบเปิด แกะสลักลวดลายงดงาม ตามประตู หน้าต่าง เพดาน เป็นภาพพุทธประวัติ ทศชาติชาดก และยังมีวิหารสังฆนิมิตร์ ซึ่งเป็นที่เก็บพระพุทธรูป และพระเครื่องรุ่นต่างๆ ที่หายากจำนวนมาก พระนอนองค์ นี้เป็นที่เคารพของชาวบ้านทั่วไป มีงานนมัสการปิดทองในวันตรุษสงกรานต์ทุกปี

7) หลวงพ่อบันดาลฤทธิ์ผล (Luang Pho Bandan Rit Phon)

เป็นพระพุทธรูปโบราณปางมารวิชัย สมัยทราวดี เดิมประดิษฐานอยู่ริมบึงโน อำเภอสหัสขันธ์ เมื่อปิด ก้นน้ำเขื่อนลำปาวจึงทำให้น้ำท่วมบริเวณที่ท่านประดิษฐานอยู่ ดังนั้นชาวสหัสขันธ์จึงนิมนต์มาประดิษฐาน ณ วัดสักกะวัน พ.ศ.2510 เมื่อก่อตั้งอำเภอสหัสขันธ์ มีคนมาราบไหว้บูชา มีรายแท่งเขียนเป็นภาษาขอม (มี เนื้อความว่าหลวงพ่อบันดาล) ตัวหนังสือขอมไม่มีไม้โท คนสมัยนั้นแปลกันไม่ได้ ก็เลยพากันเรียก "หลวง พ่อบ้านด่าน" ชาวสหัสขันธ์พากันเคารพนับถือจะจัดงานบูชาสงน้ำและปิดทองในวันสงกรานต์ของทุกปี

8) สะพานเทพสุตา (Thep Suda Bridge)

สะพานเทพสุตา เป็นสะพานข้ามเขื่อนลำปาว ที่ได้รับพระราชทานชื่อจาก สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี เริ่มก่อสร้างเมื่อ ปี พ.ศ.2549 งบประมาณ 498.8 ล้านบาท โดยมีระยะทาง จากเกาะมหาราช ตำบลหนองบัว อำเภอนองบุรี ข้ามสะพานเทพสุตา บริเวณแหลมโนนวิเศษ ตำบลโนน บุรี อำเภอสหัสขันธ์ มุ่งหน้าสู่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสิรินธร แหล่งขุดค้นซากฟอสซิลไดโนเสาร์ ที่ใหญ่และทันสมัยที่สุดใน เอเชียขนาด 2 ช่องจราจร ความยาว 2,040 เมตร

นายวิชาญ คุณากุลสวัสดิ์ อธิบดีกรมทางหลวงชนบท (ทช.) ได้เปิดสะพานเทพสุตา หรือสะพานข้ามอ่างเก็บน้ำลำปาว จ.กาฬสินธุ์ ให้อย่างไม่เป็นทางการแล้วเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2553 และจะมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2554 เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งคาดว่าจะมีปริมาณจราจรประมาณ 4,000-5,000 คัน สำหรับสะพานเทพสุตา จะเชื่อมการเดินทางระหว่าง อ.สหัสขันธ์ กับ อ.หนองจันทรี จ.กาฬสินธุ์ สามารถย่นระยะทางลงจากเดิม ได้ประมาณ 80 กิโลเมตร และย่นระยะทางจาก จังหวัดกาฬสินธุ์ ไป จังหวัดอุดรธานี ประมาณ 45 กิโลเมตร และย่นระยะทางจาก จังหวัดหนองคาย ไป จังหวัดมุกดาหาร ประมาณ 160 กิโลเมตร ช่วยลดต้นทุนการขนส่งสินค้าทางการเกษตรเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมูลค่าจีดีพีทั้งด้านเศรษฐกิจ,สังคมและท่องเที่ยว

โดยสะพานเทพสุตา มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (EIRR) ประมาณ18% ถือว่าเป็นสะพานข้ามอ่างเก็บน้ำที่ยาวที่สุด และ มีระดับน้ำลึก 17 เมตร ซึ่งทำให้มีอุปสรรคในการตอกเสาเข็ม ใช้เวลาก่อสร้างประมาณ 3 ปีครึ่ง โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อ "สะพานเทพสุตา" เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ.2553 และทรงรับเชิญเสด็จฯ เปิดสะพานอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ 21-22 พฤศจิกายน พ.ศ.2554

- วัดตาดแม่นายเทพนิมิตร

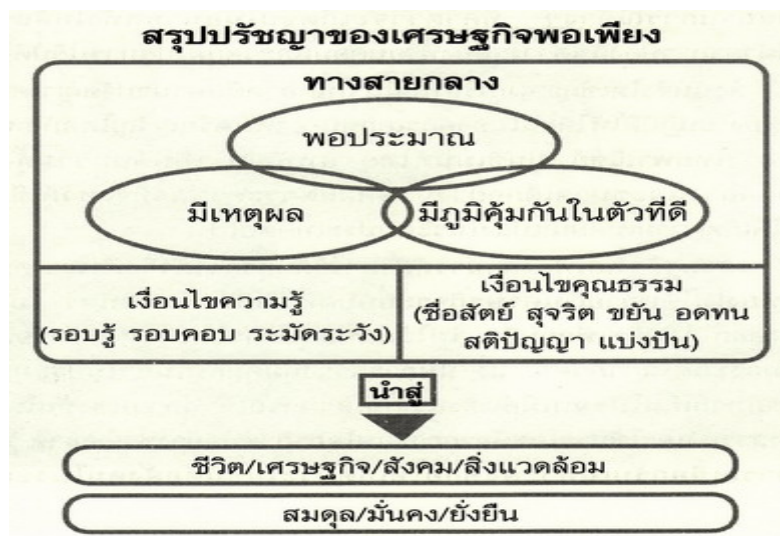
วัดตาดแม่นายเทพนิมิตร ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 บ้านโนนสามัคคี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ชาวบ้านเรียก “วัดตาดแม่นาย” เดิมบริเวณวัดเป็นเนินเขาเป็นวัดที่มีสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะโดดเด่นทางสถาปัตยกรรมที่หลากหลาย เช่น จีน ไทย แขก ฝรั่งเศส มีการออกแบบสถาปัตยกรรม สิ่งปลูกสร้างต่างๆตามรูปแบบของธรรมชาติ คงความเป็นธรรมชาติไว้ เช่นทางเดินที่ใช้วิธีการวางแผ่นหินเรียงกัน การจัดสวนที่สวยงาม

2.2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะทางการดำรงชีวิต ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชการที่9 มีพระราชดำรัสแก่ชาวไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา และถูกพูดถึงอย่างชัดเจนในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย ให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทางเศรษฐกิจและสาขาอื่น ๆ มาร่วมกันประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และได้จัดทำเป็นบทความเรื่อง "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" และได้นำความกราบบังคลทูลพระกรุณาขอ

พระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2542 โดยทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำบทความที่ทรงแก้ไขแล้วไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนโดยทั่วไป เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี **ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้** 1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุผล และ 3. ภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไข "ความรู้" และ "คุณธรรม"

โดยความหมายของ 3 ห่วง คือทางสายกลาง ประกอบไปด้วย ดังนี้

ห่วงที่ 1 คือ **พอประมาณ** หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เดือดร้อน

ห่วงที่ 2 คือ **มีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

ห่วงที่ 3 คือ **มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านการต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

2 เงื่อนไข ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

เงื่อนไขที่ 1 **เงื่อนไขความรู้** คือ มีความรอบรู้เกี่ยวกับ วิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ คุณธรรมประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

เงื่อนไขที่ 2 **เงื่อนไขคุณธรรม** คือ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

2.3 การวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT เป็นการจับทบทวนสภาพแวดล้อมและวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินงานในปัจจุบันและอนาคตขององค์การ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) หรือที่เรียกว่า SWOT Analysis ได้อย่างถูกต้อง โดยการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางธุรกิจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอก (External Environment Analysis) ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่กิจการไม่สามารถควบคุมได้ มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสิ่งแวดล้อมภายนอกสามารถแบ่งได้เป็นสิ่งแวดล้อมมหภาคและสิ่งแวดล้อมจุลภาค และ 2) การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายใน (Internal Environment Analysis) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์การที่องค์กรสามารถควบคุม ออกแบบหรือกำหนดได้เองตามความสามารถหรือตามทรัพยากรขององค์การซึ่งหมายรวมถึง สินทรัพย์ และทรัพยากรองค์การทั้งหมด เพื่อประเมินถึงจุดแข็งและจุดอ่อน

สิ่งแวดล้อมทางธุรกิจแยกได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. สิ่งแวดล้อมภายในทางธุรกิจ

- 1) โครงสร้างขององค์การ
- 2) วัฒนธรรมองค์การ
- 3) ทรัพยากรองค์การ

2. สิ่งแวดล้อมภายนอกทางธุรกิจ แบ่งออกเป็นสิ่งแวดล้อมจุลภาคและสิ่งแวดล้อมมหภาค

2.1 สิ่งแวดล้อมภายนอกระดับจุลภาค

- 1) ตลาด
- 2) ผู้ขายปัจจัยการผลิต
- 3) คนกลางทางการตลาด
- 4) คู่แข่งขัน
- 5) กลุ่มสาธารณชน

2.2 สิ่งแวดล้อมภายนอกระดับมหภาค

- 1) ด้านประชากรศาสตร์
- 2) ด้านเศรษฐกิจ
- 3) ด้านวัฒนธรรมและสังคม

- 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย
- 5) ด้านเทคโนโลยี
- 6) ด้านธรรมชาติ
- 7) ด้านตลาดระดับโลก

หลักการสำคัญของ SWOT คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส - อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในชุมชนจะช่วยให้ชุมชนทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อชุมชน จุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่างๆที่ชุมชนมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินการตามกลยุทธ์ของชุมชนที่เหมาะสมต่อไป

ความหมายของ SWOT Analysis

SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพขององค์กรหรือชุมชน หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต SWOT เป็นตัวย่อที่มีความหมายดังนี้

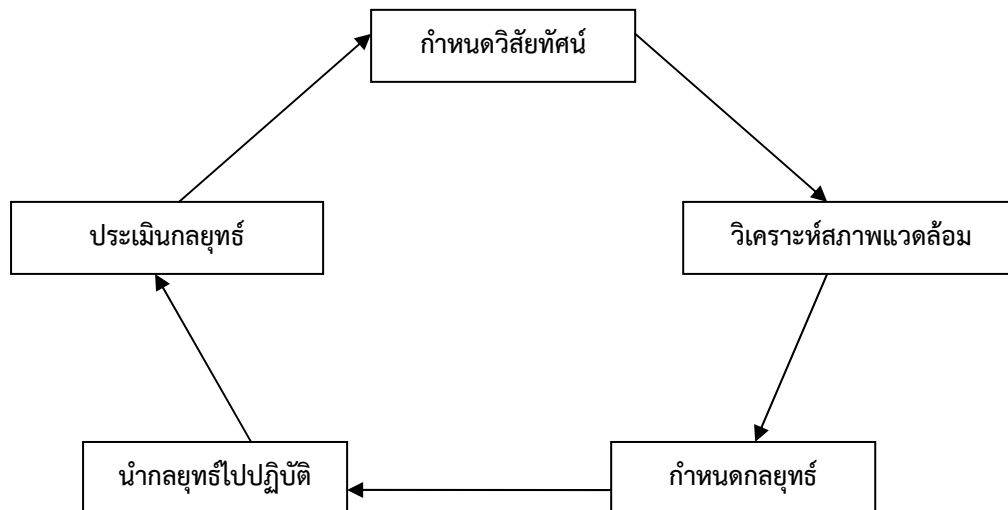
1. S มาจาก Strengths หมายถึง จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่น จุดแข็งด้านส่วนประสมจุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล บริษัทจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์การตลาด
2. W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ
3. O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาสที่จะดำเนินการได้
4. T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร

ประโยชน์และความสำคัญของ SWOT Analysis

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในชุมชนเป็นการพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งภายใน และภายนอกชุมชนหรือองค์กร ว่าปัจจัยในแต่ละด้านมีการเปลี่ยนแปลงและมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนหรือองค์กร การทำSWOT Analysis จะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมอะไรบ้าง ที่มีผลการดำเนินงานของชุมชนอย่างไร จุดแข็งของชุมชนจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนของชุมชนจะเป็นคุณลักษณะภายในที่อาจจะทำให้ลายผลการดำเนินงาน โอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการเอื้อต่อบรรลุเป้าหมายชุมชน ในทางกลับกันอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของชุมชน ผลจากการวิเคราะห์ SWOT นี้จะใช้เป็นแนวทางในการแผนการดำเนินงานในอนาคต การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม โดยประโยชน์และความสำคัญของ SWOT Analysis โดยทั่วไปได้แก่

1. กำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขัน

จากการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม จำเป็นอย่างยิ่งที่ชุมชน หรือผู้ประกอบการจะต้องศึกษาทางด้านสิ่งแวดล้อมมาวางแผนธุรกิจและออกแบบกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยที่กระบวนการในการจัดการเชิงกลยุทธ์จะประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญๆ ดังนี้ (ณัฐพันธ์ เชจรนนท์ และฉัตยาพร เสมอใจ, 2547: 87)

รูปที่ 2.1 แสดงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

2. องค์กรหรือชุมชนสามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลง การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางธุรกิจหรือสิ่งแวดล้อมของชุมชน ทำให้ผู้ประกอบการหรือชุมชนสามารถนำข้อมูลมาพัฒนาตนเอง องค์กร ชุมชน ให้สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก และสามารถแข่งขันกับคู่แข่งทั้งภายในและภายนอกประเทศ

3. ทำให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดได้ และเติบโตไปในทิศทางตามที่กำหนดไว้ และบรรลุตามพันธกิจขององค์กร

4. องค์กรหรือชุมชน สามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงกลยุทธ์ทางการตลาดให้สามารถนำหน้าคู่แข่ง เพราะในการแข่งขันทางธุรกิจหากองค์กรใดมีความรวดเร็วในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ นโยบายราคา การจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด สามารถทำให้เกิดความพึงพอใจของลูกค้าสูงสุด ย่อมสามารถสร้างส่วนการตลาดที่สูงที่สุด และในการที่สามารถออกแบบกลยุทธ์การตลาดได้ตรงความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้ องค์กรต้องเข้าใจพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค รวมทั้งแนวโน้ม (Trend) ของผู้บริโภค หากสามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องย่อมสามารถออกแบบกลยุทธ์ที่สามารถชนะใจผู้บริโภค และประสบความสำเร็จในการแข่งขันได้

2.4 เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยประชาชนมีส่วนร่วม (PAR)

เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยประชาชนมีส่วนร่วม (PAR) เป็นยุทธวิธีที่จะช่วยให้ประชาชนสามารถรวมตัวกันขึ้นมาในรูปขององค์กรประชาชนและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็งทั้งโครงสร้างและการดำเนินงานโดยอาศัยเงื่อนไขของการเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนด้วยระบบข้อมูล ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของข้อมูล เพราะข้อมูลจะช่วยให้ประชาชนสามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และทำการพัฒนาต่อไปได้ ประชาชนจะเกิดความสามารถในการวิเคราะห์ระบบข้อมูลได้ ต้องอาศัยการฝึกฝนประชาชนให้ทำวิจัยเป็น โดยการสร้างทีมงานวิจัยท้องถิ่น หรือนักวิจัยท้องถิ่นขึ้นมา (ชนพรธณ ธาณี, 2540)

หัวใจของกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมคือการจัดการชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะฉะนั้น การจัดการชุมชนและการมีส่วนร่วมจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ต้องทำความเข้าใจกันไป โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ การส่งเสริมให้นาบุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนมาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาให้ได้มากที่สุดในรูปแบบ ของการรวมตัวเป็นองค์กร โดยมีนักวิจัยภายนอกชุมชน ทำหน้าที่เป็นนักจัดองค์กร ช่วยอบรมความรู้และ ทักษะของการทำวิจัยให้แก่ชุมชน ระวังในการครอบงำความคิดและการตัดสินใจของชุมชน และส่งเสริมให้ ชาวบ้านเป็นผู้มีบทบาทในทุกขั้นตอนของกระบวนการ PAR โดยการช่วยประสานงาน การให้ความรู้ทาง วิชาการ และเทคนิคต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมว่า มี 5 ระยะ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผสมผสานแนวคิดของการ จัดการชุมชน และการเรียนรู้ปัญหาของชุมชนเข้าด้วยกัน (Community Organization and Problem Base Learning) คือ

1) ระยะก่อนทำการวิจัย (Pre-research Phase)

- 1.1 การคัดเลือกชุมชนและการเข้าถึงชุมชน
- 1.2 การบูรณาการตัวนักวิจัยเข้ากับชุมชน
- 1.3 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน
- 1.4 การเผยแพร่แนวคิด PAR แก่ชุมชน

2) ระยะของการทำวิจัย (Research Phase)

- 2.1 การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาร่วมกับชุมชน
- 2.2 การฝึกอบรมทีมวิจัยท้องถิ่น
- 2.3 การวิเคราะห์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในกระบวนการ PAR และกำหนดแนว

ทางแก้ไข

- 2.4 การออกแบบการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.6 การนำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุมหมู่บ้าน

3) ระยะการจัดทำแผน (Planning Phase)

- 3.1 การอบรมทีมงานวางแผนท้องถิ่น
- 3.2 การกำหนดโครงการหรือกิจกรรม
- 3.3 การศึกษาความเป็นไปได้ของแผนงาน
- 3.4 การแสวงหางบประมาณและหน่วยงานที่สนับสนุน
- 3.5 การวางแผนเพื่อติดตามและประเมินผล

4) ระยะการนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation Phase)

- 4.1 การกำหนดทีมงานปฏิบัติงานอาสาสมัคร
- 4.2 การอบรมทีมงานปฏิบัติอาสาสมัคร

5) ระยะการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (Monitoring and Evaluation Phase) การ ติดตามและประเมินผลโครงการนับว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญในกระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดังนั้น ควรมีการจัดตั้งทีมงานติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหมู่บ้านขึ้นมา โดยการรับฝึกอบรมความรู้ เทคนิคในการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างง่ายจากเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะปฏิบัติงาน ทีมงานติดตามและ ประเมินผลจะต้องติดตามการทำงานของฝ่ายปฏิบัติทุกระยะ ว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ บรรลุ

วัตถุประสงค์มาน้อยเพียงใด และทีมงานติดตามและประเมินผลจะต้องรวบรวมข้อมูลและผลการประเมินเสนอต่อที่ประชุมหมู่บ้านรับทราบและให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้ชาวบ้านจะได้เห็นผลงานที่เกิดจากความพยายามร่วมกันของทุกฝ่ายในการช่วยกันแก้ไขปัญหาของชุมชน

เทคนิคที่ใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

1) แผนที่เดินดิน (Participatory Mapping) เป็นการสร้างแผนที่ของชุมชน โดยการใช้เทคนิค การเดินแบบเดินเลาะทุกพื้นที่ของชุมชน (Transects Walk) โดยนักพัฒนาเดินร่วมกับสมาชิกในชุมชนนั้น 7-12 คน (ควรมีความหลากหลายของกลุ่มเพื่อให้เห็นมุมมองที่แตกต่าง) เห็นอะไรที่น่าสนใจศึกษา ก็ถามชาวบ้านที่ไปด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทรัพยากรของชุมชน ขอบเขต และความสำคัญต่อชุมชน (แต่ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไปและไม่ทุรกันดารเกินไป) บันทึกที่สำคัญอย่างคร่าวๆ แล้วนำมาลงรายละเอียดอีกครั้งหนึ่งนอกเหนือจากการต้องการได้แผนที่แล้ว การสร้างแผนที่เดินดินมีจุดประสงค์สำคัญ เพื่อสำรวจทุน/ทรัพยากรของชุมชน สิ่งที่น่าจะมีผลต่อคุณภาพชีวิต ว่า มีอะไร อยู่ที่ไหน เช่น บ้าน ร้านค้า โรงเรียน วัด บ่อน้ำ สิ่งสกปรก ถนน ฯลฯ วิธีนี้จะทำให้มองเห็นทั้งลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และลักษณะทางสังคม ทำให้มองเห็นเป้าหมาย หรือสิ่งที่จะต้องทำในอนาคต

2) ผังเครือญาติ (Family Diagram) คือการถอดความสัมพันธ์ในเชิงเครือญาติหรือเชิงสายเลือดในชุมชน ผังเครือญาติมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจชุมชนและสังคมไม่ว่าจะเป็นเมืองหรือชนบท โดยมีเป้าหมายเพื่อเข้าใจโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเครือญาติอันเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นรากฐานของครอบครัวในชุมชน การรู้จักตัวบุคคลและความสัมพันธ์ทางสังคมของเขาได้ในระยะเวลาอันสั้น ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่/นักพัฒนากับประชาชนได้อย่างรวดเร็วถ้ามีเวลาอยู่กับชุมชนไม่นาน การทำผังเครือญาติ ไม่จำเป็นต้องทำทุกครอบครัว แต่ควรทำในกลุ่มที่ให้ความสนใจ เช่น กลุ่มผู้นำ กลุ่มที่สังเกตได้ว่ามีผู้ใช้นามสกุลจำนวนมาก กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

3) โครงสร้างองค์กรชุมชน/เครือข่ายองค์กรในชุมชน เครื่องมือนี้ช่วยให้เข้าใจโครงสร้างองค์กรชุมชนได้รอบด้าน ทั้งโครงสร้างที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ทางสังคมในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้น ๆ นอกเหนือจากความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ วิธีการศึกษาใช้การสอบถามพูดคุย และการสังเกต ควรจะศึกษาลักษณะแบบแผนความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ อย่างน้อย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ 2) ความสัมพันธ์ทางการเมือง 3) ความสัมพันธ์ทางสังคม การทำความเข้าใจในความสัมพันธ์ 3 ส่วนนี้จะทำให้เข้าใจถึงบทบาท อำนาจ หน้าที่ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มีอยู่จริงในชุมชน ไม่ใช่เพียงเป็นองค์กรในกระดาษเท่านั้น เนื่องจากองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนไม่ได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด จึงทำให้เราได้ภาพความสัมพันธ์ที่ทับซ้อนกันไปมา แต่จะทำให้มองเห็นภาพองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม และนั่นคือ เครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้มองเห็นความแตกต่างหลากหลายแต่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ขององค์กรในชุมชน ทำให้การหาแนวทางพัฒนา/แก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) ระบบของชุมชน ระบบต่าง ๆ ของชุมชน มักจะมีแบบแผนจากมิติทางสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ หรือค่านิยม มาเกี่ยวข้องสัมพันธ์ บางเรื่องเป็นวิถีชีวิตของชุมชน ประโยชน์ของเครื่องมือนี้ คือ ทำให้เราได้เรียนรู้ระบบของชาวบ้านซึ่งจะมีภูมิปัญญา วิถี/แนวทางในการดำเนินชีวิตในแบบที่สืบทอดกันมา ทำให้เข้าใจสถานการณ์และมองเห็นแนวทางการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ลงไปใช้ให้สอดคล้องกลมกลืนได้ ที่สำคัญ คือ ไม่ควรด่วนสรุปตามที่รับรู้มาว่า วิธีการของชาวบ้านเป็นสิ่งผิดไม่ถูกต้อง โดยที่ยังไม่เข้าใจในระบบของท้องถิ่น

5) ปฏิทินชุมชน จุดมุ่งหมายของการใช้เครื่องมือนี้ คือสร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตของชาวบ้าน ว่าในแต่ละรอบปี รอบเดือน หรือแต่ละวัน ชาวบ้านทำอะไร อย่างไร เมื่อไรบ้าง ทำให้เรารู้ จังหวะชีวิตของชุมชน และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เพราะการรู้จักจังหวะและวิถีชีวิตของชุมชนคือ การรู้จัก

กาลเทศะในชีวิตของชุมชน เมื่อเราเข้าหาชุมชนได้ถูกจังหวะจะสร้างความรู้สึกดี ๆ และเกิดบรรยากาศของความร่วมมือที่ดีจะช่วยให้การวางแผนงานชุมชนดีขึ้น เพราะนักวิจัยและชุมชนจะสามารถจัดตารางการทำงานที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนได้ โดยแนวทางในการศึกษาปฏิทินชุมชน สามารถศึกษาปฏิทินได้ 2 ลักษณะคือ

- ปฏิทินทางเศรษฐกิจ หรือปฏิทินการทำมาหากิน ประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ซึ่งสามารถใช้วิธีสังเกต สอบถาม เรื่อง อาชีพแบบไหนบ้าง แต่ละอาชีพต้องทำอะไร ช่วงไหน ถ้าไปต่างถิ่นจะกลับช่วงไหน เป็นต้น ข้อมูลกลุ่มนี้จะทำให้เรามองเห็นชีวิตชุมชนที่มีหลายลักษณะ มีจังหวะชีวิตที่เป็นภาพรวม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ปัญหาหรือแนวทางแก้ไข

- ปฏิทินทางวัฒนธรรม/สังคม เป็นการศึกษาเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีหรือพิธีกรรมสำคัญเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนในชุมชนนั้น ๆ

6) ประวัติศาสตร์ชุมชน ประวัติศาสตร์ชุมชน คือ การศึกษาถึงเรื่องราวความเป็นมาของชุมชนในด้านต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง ตามห้วงระยะเวลาต่าง ๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือมีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้นบ้าง เป้าหมายสำคัญของเครื่องมือนี้ คือ

- เข้าใจความเป็นมาของเรื่องราวต่าง ๆ ในชุมชนได้ดีขึ้น - ลดอคติส่วนตัวที่จะเข้าไปตัดสินเรื่องราวต่าง ๆ ในชุมชน

- ลดช่องว่างในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนการนำเสนอประวัติศาสตร์ชุมชนที่ศึกษาได้ จะนำเสนอในรูปแบบของ เทคนิคเส้นแบ่งเวลา (Time Line) ซึ่งประกอบด้วย ช่วงเวลา กับ เหตุการณ์หรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

7) ประวัติชีวิต การศึกษาประวัติชีวิต คือ เครื่องมือที่ทำให้เราเห็นรายละเอียดของชีวิตผู้คน สร้างความเข้าใจในเรื่องราวชีวิตของชาวบ้าน รวมทั้งสามารถมองเห็นความเปลี่ยนแปลงของชุมชนผ่านชีวิตของคนในชุมชนได้ด้วย และถ้าหากผู้ที่ศึกษาประวัติชีวิต เป็นคนในหมู่บ้านเอง ก็ยิ่งสร้างความเข้าใจ หรือถ้าเป็นการให้เยาวชน ศึกษาประวัติชีวิตผู้เฒ่าผู้แก่ ก็จะทำให้ซาบซึ้งถึงถิ่นฐาน การต่อสู้ของคนรุ่นก่อนได้เป็นอย่างดี กลุ่มเป้าหมาย สำคัญที่ควรทำประวัติชีวิต ได้แก่

- กลุ่มคนเฒ่าคนแก่ ทำให้ได้ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนแถมจากประวัติชีวิตของท่าน
- กลุ่มผู้นำชุมชน ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ มองเห็นเส้นทางการก้าวเข้ามาเป็นผู้นำ เห็นรูปแบบวิธีคิด วิธีทำงาน และทิศทางการพัฒนา
- กลุ่มคนจนคนทุกข์ยาก เป็นกลุ่มที่คนส่วนใหญ่รู้จักและเข้าใจชีวิตของเขาน้อยมาก จึงต้องศึกษาและหาให้เจอ
- กลุ่มเป้าหมายการทำงาน ในกลุ่มท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะแยกไปตามความสนใจเฉพาะ เช่น กลุ่มที่พักและโรงแรม กลุ่มบริษัทนำเที่ยว กลุ่มผู้จำหน่ายอาหารและของที่ระลึก กลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มอนุรักษ์ ภาครัฐ เป็นต้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธีระพงษ์ แก้วหาญ (2544) กล่าวว่ากระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งนั้นมีหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญที่ชุมชนจะต้องมีได้แก่การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพราะทรัพยากรบุคคลในชุมชนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา ชุมชนจะขาดความเข้มแข็งหากมีทรัพยากรบุคคลที่ไม่มีศักยภาพอันประกอบไปด้วยการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหา การพัฒนาทางเลือกเพื่อดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการ การจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และขาดการพัฒนาวิสัยทัศน์ ดังนั้นการพัฒนา

บุคคลก็เพื่อมุ่งจะให้คนคิดเป็นและทำเป็นโดยตัวของเขาเองเพื่อที่บุคคลเหล่านั้นจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ปองพล ธวัชวิทยกุล ชัชวาร์ตัน มุกดา และวศิรินทร์ วาริเศวตสุวรรณ (2550) จากงานวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” ได้มีการประเมินเพื่อจัดลำดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มอีสานใต้ พบว่าผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 40 แหล่ง มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง จำนวน 15 แหล่ง ศักยภาพปานกลางจำนวน 14 แหล่ง และศักยภาพต่ำ จำนวน 11 แหล่ง สำหรับผลการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำนวน 416 คน พบว่า ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม เพราะความน่าสนใจ ด้านเกษตรกรรมวิถีชีวิตเกษตรกรรมสำหรับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุดคือกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ไว้ 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว เน้นการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ 2) ด้านการพัฒนาบริการการท่องเที่ยว 3) กลยุทธ์พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ 4) กลยุทธ์พัฒนาด้านอื่นๆ สำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์พึ่งพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งเบื้องต้นโดยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาระบบงานสนับสนุนการท่องเที่ยว

ศักดิ์ศรี นันตะสุขและคณะ (2550) จากงานวิจัยเรื่องโครงการการพัฒนาศักยภาพของคนในท้องถิ่นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ พบว่าคนในท้องถิ่นมีศักยภาพด้านบุคลิกภาพระดับมาก ส่วนศักยภาพด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการพึ่งตนเองระดับปานกลาง มีความต้องการพัฒนา ศักยภาพด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการพึ่งตนเองใน ระดับมาก ระดับศักยภาพกับระดับความต้องการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของ คนในท้องถิ่น ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านบริหารจัดการ และด้าน การพึ่งพาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางยุทธศาสตร์พึ่งพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ การปรับทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การสร้างความมั่นใจในการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม แบบแผนการปฏิบัติต่าง ๆ ของคนในพื้นที่ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้นักวิจัยอยู่ในพื้นที่ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

วิลาวัลย์ บุญศรีและคณะ (2550) พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในภาคอีสานตอนไต้นั้นยังมีน้อยถึงปานกลาง โดยเฉพาะด้านการค้นหาปัญหานั้นพบว่าต่ำมาก และพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยววนั้นคือปัจจัยด้านประโยชน์จากการท่องเที่ยว

วิระศักดิ์ สมยานะ (2552) ศึกษา “การจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของภาคชนบทและชุมชนเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2552” มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้กระบวนการจัดการการเรียนรู้ (Learning Management: LM) ในการบูรณาการงานวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและกลุ่มชุมชน (PAR) โดยเริ่มจากการสร้างและพัฒนานักวิจัยท้องถิ่นให้มีศักยภาพในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน

พร้อมทั้งเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ (กลุ่มบุคคลในชุมชน) ในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ผ่านกระบวนการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ 4 ลำดับขั้น โดยเริ่มจาก 1) การไม่รู้ พัฒนาไปสู่ 2) การรับรู้ และเป็น 3) การเลียนแบบหรือการ เรียนรู้ จนกระทั่งพัฒนาไปเป็น 4) การเรียนรู้ ซึ่งทุกระบวนการของการจัดการการเรียนรู้ (LM) ได้อาศัยการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม และบูรณาการการสื่อสารในทุกภาคส่วนอย่างสร้างสรรค์ จนเกิดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของชุมชนในการสร้างมูลค่าของการจัดการทรัพยากรชุมชน (สินทรัพย์ชุมชน) ด้วยชุมชน ผลการวิจัยพบว่าสามารถสร้างและพัฒนาศักยภาพของนักวิจัยท้องถิ่นได้ทั้งสิ้น 58 คน พร้อมทั้งเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ (กลุ่มคนในชุมชน) ต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ด้วยการจัดการการเรียนรู้ในการสร้างแผนพัฒนาชุมชนของท้องถิ่น ทั้งสิ้น 2 ด้าน คือ แผนพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจ จำนวน 32 แผน และแผนพัฒนาด้านสังคม จำนวน 26 แผน โดยแผนชุมชนดังกล่าวได้ถูกนำไปปรับใช้จริงกับชุมชนในท้องถิ่น จนเกิดผลสัมฤทธิ์ ของการวิจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มของการจัดการการเรียนรู้สินทรัพย์ชุมชนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นจากเดิมถึงร้อยละ 52 และ 61 ตามลำดับ ผลของการพัฒนาชุมชนได้ถูกนำไปผลิตเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความสร้างสรรค์ และสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานในการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการจัดการการเรียนรู้ร่วมกับคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง จึงเป็นการสะท้อนให้ชุมชนอื่นได้เห็นต้นแบบของการพัฒนาจากสื่อประชาสัมพันธ์ของการวิจัย และการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับแนวทางการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และยั่งยืนอย่างแท้จริงต่อไป

บทที่ 3

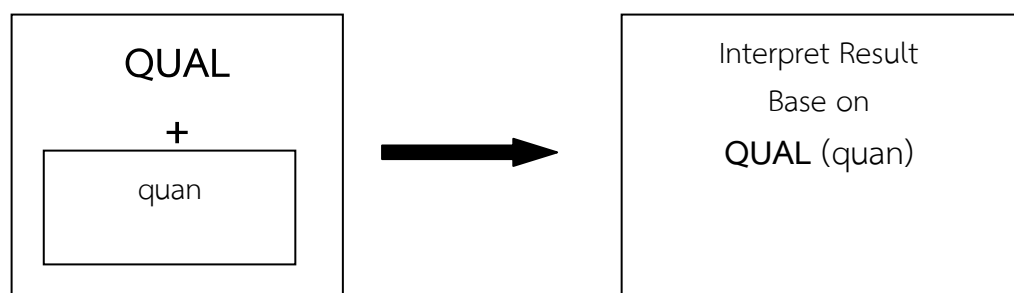
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการการศึกษากระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

- 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล
- 3.2 ระยะเวลาการวิจัย
- 3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.6 ขั้นตอนในการดำเนินงาน

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้วิธีวิจัยแบบการวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods) ซึ่งเป็นการใช้เทคนิควิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (quantitative and qualitative methods as technique) มาร่วมศึกษาหาคำตอบของงานวิจัยในขั้นตอนของการศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี เพื่อทราบถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี เนื่องจากข้อมูลส่วนของผู้มาใช้บริการจัดเป็นข้อมูลสำคัญต่อการประเมินตนเองของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว จากนั้นนำผลมาสรูปรวมกัน โดยการผสมวิธีวิจัยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าวิธีเชิงปริมาณดังแผนภาพ

QUAL + quan หมายถึง วิธีเชิงคุณภาพเป็นหลักและวิธีเชิงปริมาณเป็นรอง

- 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) และการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) ผู้ดูแลและกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวได้แก่ การท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสิรินธร ประธานหอการค้าจังหวัดกาฬสินธุ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี และสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่หรือผู้รู้ในแต่ละเรื่อง

ของชุมชนทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว จนข้อมูลอื่นตัว โดยขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาบริบทชุมชน การค้นหาศักยภาพและข้อจำกัดของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 100 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling)

- 2) การสร้างแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด เพื่อสอบถามเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว จากครัวเรือนที่อาศัยในเขตโนนบุรี จำนวน 1,327 ครัวเรือน โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของยามาเน (Yamane, 1973) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($Z=1.96$) โดยมีค่าเมื่อความคลาดเคลื่อน (E) เป็น 10 % พบว่าต้องเก็บตัวอย่างจำนวน 94 ตัวอย่าง แต่เพื่อป้องกันการตอบที่ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเก็บทั้งสิ้น 100 ตัวอย่าง
- 3) การสร้างแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด เพื่อสอบถามถึงพฤติกรรมในการท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิดแบบ 5 ระดับตามแบบของไลเคิร์ต (Five-point Likert Scale Items) โดยสอบถามจำนวน 600 ชุด เพื่อสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มาท่องเที่ยวในตำบลโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยจำนวนผู้บริโภคนั้นสุ่มด้วยวิธีกรณี ไม่ทราบขนาดของประชากร ใช้สูตร W.G. Cochran (1953) (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2549)

$$n = \frac{P (1 - P) Z^2}{d^2}$$

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

p แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่ม
ซึ่งในการทดลองนี้ใช้ 0.50

Z แทน ความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เช่น
ในงานวิจัยนี้มีค่า Z ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
มีค่าเท่ากับ 1.96 (มั่นใจ 95%)

d แทน สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

$$n = \frac{.50 (1 - .50) (1.96)^2}{(0.05)^2}$$

$$n = 384.16$$

แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวจำนวน 600 ตัวอย่าง

- 4) การวิเคราะห์ข้อมูลทุกส่วนเพื่อจัดทำรายงานการวิจัย
- 5) การคืนข้อมูลแก่ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสีย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ (Frequency and Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) t-test, ANOVA และการวิเคราะห์พหุคูณ (Regression Analysis)
- 2) การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการ Pre-test แบบสอบถามจำนวน 30 ชุดจากประชากรเพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่า Cronbach's Alpha
- 3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญภายนอก (Face Validity) จำนวน 2 ท่าน และใช้สถิติ Factor Analysis ทำการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Constructs Validity) และทำการแก้ไขเครื่องมือหากว่าเครื่องมือวิจัยขาดความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

3.2 ระยะเวลาทำการวิจัย

ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2557 ถึง 30 กันยายน 2558

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ตัวแทนครัวเรือนในพื้นที่หรือผู้รู้ในแต่ละเรื่องของชุมชนทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว จนข้อมูลอ้อมตัว โดยขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาบริบทชุมชน การค้นหาคายภาพและข้อจำกัดของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว จากประชากรจำนวน 1,327ครัวเรือน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 100 ตัวอย่าง เพื่อตอบสนองสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) เรื่องกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
- 2) กลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบง่ายอีก 100 ตัวอย่างจากประชากรจำนวน 1,327ครัวเรือน เพื่อตอบสนอง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งที่ท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี และทัศนคติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน
- 3) นักท่องเที่ยวจำนวน 600 ตัวอย่างเพื่อสอบถามถึงพฤติกรรมในการท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิดแบบ 5 ระดับตามแบบของไลเคิร์ต (Five-point Likert Scale Items) โดยสอบถามจำนวน 600 ชุด
- 4) ผู้ดูแลและกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวได้แก่ การท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานสิริธร ประธานหอการจังหวัดกาฬสินธุ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รวม 6 คน เพื่อสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview)

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Instrument of the Study)

- 1) แบบสัมภาษณ์กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
- 2) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งที่ท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี และทัศนคติ ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
- 3) แบบสอบถามพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว

ชุมชนโนนบุรี

- 4) แบบสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) การประเมินความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งที่ท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี และทัศนคติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีคะแนนการประเมิน ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนโนนบุรี

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.6 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) นำผลการศึกษาจาก ข้อ 1) มาสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งสอบถามออกเป็น 5 ส่วน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายการศึกษา
- 3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษาและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item - Objective Congruence) ของแต่ละข้อ และแต่ละด้าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านได้แก่

- ดร.นิกร ยาสมร ตำแหน่งผู้ช่วยคณบดีคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขต

มหาสารคาม

- ดร.สุภาวिता อินทรพาณิชย์ หัวหน้าสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

- อาจารย์สุกัญญา ดวงอุปมา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์

4) นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์เชิงปริมาณ คือ วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ Index of Congruence) หรือเรียกว่า IOC ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อผู้ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ถ้า IOC $\geq$ 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้

ถ้า IOC $<$ 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่สมควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ค่า IOC ที่ได้จะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปจึงจะใช้ได้ ถ้าต่ำกว่าจะต้องปรับปรุงแบบสอบถามนั้น (สมบุรณ์ สุริยวงศ์ และคณะ, 2552:259-261)

5) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try- out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง จากนั้นนำแบบสอบถามมาทดสอบเพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbachs Alpha Coefficient) (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร, 2550: 232-236) ซึ่งค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไปจึงจะเชื่อมั่นได้ (สมชาย วรภิเกษมสกุล, 2554:279-281) และหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยค่า Factor Loading ต้องมีค่า 0.4 ขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์ (สมชาย วรภิเกษมสกุล, 2554:288-292)

5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรตัวอย่างต่อไป

3.7 ขั้นตอนในการดำเนินการ

กิจกรรม	พ.ศ 2557			พ.ศ 2558								
	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1.ขั้นเตรียมการ	↔											
2.การรวบรวมข้อมูล												
2.1 การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ		↔	↔									
2.2 การสัมภาษณ์ศักยภาพและ ข้อจำกัดของชุมชน		↔	↔		↔							
2.3 การออกแบบเครื่องมือวัด					↔							
2.4 การตรวจสอบเครื่องมือวัด						↔						
2.5 จัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ							↔	↔	↔			
2.6 การสัมภาษณ์กลุ่ม											↔	
3.ขั้นการประมวลผลและเขียน สรุปผล										↔	↔	
4. สรุปผลการวิจัย												↔
5.การคืนข้อมูลแก่ชุมชน												↔

รวมระยะเวลาดำเนินการ12.....เดือน

บทที่4

ผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
4. อภิปรายผล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ จำนวน 100 คน และการจัดเวทีประชาคม จากผู้อาศัยในชุมชน หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 8 และ หมู่ 9 ด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคมของชุมชนโนนบุรี
- ตอนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการ การท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี
- ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้อาศัยในชุมชนโนนบุรีต่อการการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี
- ตอนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อาศัยในชุมชน หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 8 และ หมู่ 9 จำนวน 100 คน และทวนสอบโดยการจัดประชาคมเพื่อคืนข้อมูล จำนวน 200 คน ในวันที่ 24 มิถุนายน 2559

1.1 สภาพของพื้นที่อำเภอสหัสขันธ์

อำเภอสหัสขันธ์ มีระยะห่างจากอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ประมาณ 39 กิโลเมตร มีจำนวนตำบล 8 ตำบล 85 หมู่บ้าน มีขนาดพื้นที่ 316.402 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 42,810 คน แบ่งเป็นชาย 21,380 คน เพศหญิง 21,430 คน มีครัวเรือน 11,868 ครัวเรือน (กรมการปกครอง จังหวัดกาฬสินธุ์, 2559) พื้นที่ตั้ง พบว่าอำเภอสหัสขันธ์ตั้งอยู่ทางตอนกลาง ค่อนไปทางทิศเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสหัสขันธ์และอำเภอกมลาไสย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอสมเด็จ

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองกาฬสินธุ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอหนองกุงศรี

1.2 ภูมิอากาศ

โดยทั่วไปอากาศของอำเภอสหพันธ์จะร้อนและแห้งแล้ง

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือน เมษายน อากาศจะร้อนจัด

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน ตุลาคม มีฝนตกชุกตลอดฤดูกาล

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ถึงเดือน มกราคม อากาศหนาวแห้งแล้ง

การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ พบว่าสภาพอากาศของอำเภอสหพันธ์ หนาวเย็นในเดือนธันวาคม และหนาวสุดในช่วงต้นปีเดือนมกราคม จากนั้นอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้น จนถึงกลางเดือนมีนาคมที่เข้าสู่ฤดูร้อน และร้อนจัดตามลำดับ หลังจากนั้นอุณหภูมิลดลงเล็กน้อยเมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูฝน จนถึงเดือนกรกฎาคม จากนั้นลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากเข้าสู่ฤดูหนาว ในช่วงปลายปี ในเดือนธันวาคมมีอุณหภูมิต่ำ

1.3 น้ำ ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำจะเป็นน้ำจืด โดยแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ เขื่อนลำปาว ซึ่งสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2511 เขื่อนลำปาวมีความสูงจากท้องน้ำ 33 เมตร สันเขื่อนยาว 7.8 กิโลเมตร สามารถกักเก็บน้ำได้ 1,980 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่วนประตูละบายน้ำ เป็นแบบเปิด ปัจจุบัน เขื่อนลำปาวเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ หาดดอกเกด ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นสวรรค์ชายหาดของคนอีสาน

การนำไปใช้ประโยชน์

- กรมประมงได้ตั้งศูนย์เพาะขยายพันธุ์ปลาน้ำจืดร่วมกับรัฐบาลเนเธอร์แลนด์
- ททท.มีโครงการจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวร่วมกับจังหวัด รวมทั้งกรมป่าไม้ได้จัดทำสวนสัตว์แบบ

Wild Life Park

- เป็นแหล่งน้ำสำหรับการเพาะปลูก โดยใช้ในฤดูฝนสำหรับการเกษตร 314,300 ไร่ นอกจากนี้ยังมีน้ำส่งให้กับการปลูกพืชฤดูแล้งในเขตโครงการฯ อีก 180,000 ไร่ (ประมาณ 60% ของพื้นที่โครงการฯ) สามารถปลูกพืชได้หลากหลายชนิด เกษตรกรที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ 30,000 ครัวเรือน

- บรรเทาอุทกภัยในช่วงปลายฤดูฝน เมื่อฝนตกหนักด้านเหนืออ่างเก็บน้ำ ปริมาณฝนส่วนน้ำจะถูกเก็บกักไว้ไม่ให้ไหลหลากลงท่วมพื้นที่สองฝั่งลำน้ำด้านท้ายเขื่อน

- เป็นแหล่งขยายพันธุ์ปลาน้ำจืดเป็นการเพิ่มอาชีพและรายได้ของคนในท้องถิ่นในการประกอบอาชีพประมง

- ในฤดูแล้งยังสามารถระบายน้ำหล่อเลี้ยงลำน้ำปาว เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยในแนวเขื่อนลำปาวได้ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคอีกด้วย

- เนื่องจากอ่างเก็บน้ำลำปาว มีเขตพื้นที่กว้างใหญ่ติดต่อกันหลายอำเภอทั้งในเขตจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดกาฬสินธุ์ อ่างเก็บน้ำลำปาว จึงเป็นทางคมนาคมทางน้ำได้เป็นอย่างดี

- เขื่อนลำปาว เป็นสถานที่ที่ประชาชนทั่วไปนิยมไปเที่ยวชมเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจที่ได้รับความนิยมของคนในจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดใกล้เคียง

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว ยังได้ชื่อว่าเป็นแหล่งเลี้ยงกุ้งก้ามกรามมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

1.4 ภูมิประเทศ

- สภาพพื้นที่เทศบาลตำบลโนนบุรีมีพื้นที่เป็นลาดเชิงเขามีลักษณะสูง ๆ ต่ำ ๆ

- ดินเป็นดินร่วนปนทราย

- ภูเขา มีภูเขาที่สำคัญ คือภูสิงห์ ภูกุ่มข้าว ตัดต่อกับ อบต.สหพันธ์

- แม่น้ำทางทิศเหนือและทิศตะวันตกของเทศบาลอยู่ติดกับอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาว มีน้ำตลอดปี อุดมไปด้วยพันธ์ปลาหลากหลายชนิด

2. ข้อมูลตำบลโนนบุรีและชุมชนโนนบุรี หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 8 และ หมู่ 9

2.1 ประวัติตำบลโนนบุรี

จากเอกสารของเทศบาลตำบลโนนบุรี และคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ พบว่า ประชากรหรือคนดั้งเดิมของโนนบุรีมีการโยกย้ายถิ่นฐาน ก่อนปี พ.ศ. 2510 ก่อนที่จะได้มาเป็น ตำบลโนนบุรี คนดั้งเดิมหรือประชากรคนมีรากฐานหรือรากเง้ามาจากบ้านโนนเมือง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการนำมาของเท้าคำแสงซึ่งเป็นหลานปู่ของเจ้าเมือง (โสมพะมิตร) ได้พาผู้คนมาตั้งถิ่นฐานมาตั้งบ้านใหม่ มีชื่อว่าบ้านโคกใหญ่ มีการจับจองพื้นที่ทำกินโดยการถางป่าเพื่อทำเป็นที่ทำกินเป็นของตนเอง มีการปลูกพืชทางการเกษตรเพื่อเลี้ยงครอบครัว ในช่วงนั้นการดำรงชีวิตของชาวบ้านพออยู่พอกิน ต่อมาจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตของชาวบ้านเปลี่ยนแปลงไป เดิมพื้นที่ ตำบลโนนบุรี เมื่อปี 2498 - 2510 ทางรัฐบาลได้สร้างเขื่อนลำปาว ซึ่งเป็นเขื่อนดินใหญ่ยาวที่สุดเขื่อนหนึ่งขึ้น เพื่อกักเก็บน้ำที่ใช้ในการเกษตร จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้น้ำเอ่อ ท่วมวัดต่าง ๆ มีทั้งหมด 33 วัดโรงเรียน 60 โรง หมู่บ้านอีก 300 หมู่บ้าน ทางราชการจึงให้วัด โรงเรียนหมู่บ้านอพยพไปตั้งอยู่ ณ ที่น้ำไม่ท่วมถึง ในตำบลโนนบุรี โดยประชาชนนั้นมีผู้ย้ายมาจาก บ้านโนนศิลา บ้านนาแก้ว บ้านคำคา และมาตั้งที่อยู่ในทำเลที่เลี้ยงสัตว์(ปศุสัตว์) ระหว่าง ภูสิงห์ กับภูกุ่มข้าว ซึ่งปัจจุบันคือตำบลโนนน้ำเกลี้ยง และบริเวณตำบลโนนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ของนิคมเขื่อนลำปาว มีผู้ปกครองคือนายสุระ สุนิจ เป็นหัวหน้าปกครองอยู่ ซึ่งขณะนั้น นายมนตรี วิบูลย์ผล ดำรงตำแหน่งนายอำเภอได้สำรวจพื้นที่หลายแห่งที่สร้างหมู่บ้านขึ้น จากนั้นประชาชนเริ่มทยอยเพื่อย้ายเข้ามาในปี พ.ศ. 2509-2511 ซึ่งตอนแรกจะตั้งบริเวณอำเภอ สหัสขันธ์ในปัจจุบัน เป็นกองอำนวยการเพื่อใช้ในการวางแผนผังเมือง ซึ่งมีทั้งหมด 32 ล้อค จะมีหัวหน้าประจำล้อคแต่ละล้อค เพื่อจับฉลากพื้นที่อาศัยกับหัวหน้าประจำล้อคเพื่อมาถางพื้นที่ของตนเอง และดำเนินชีวิตมาจนถึงปัจจุบัน

2.2 อาณาเขตสภาพของบ้านโนนบุรี

ตำบลโนนบุรีตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดกาฬสินธุ์ ระยะทางห่างจากตัวจังหวัด 32 กม. มีเนื้อที่ 7.5 ตร.กม. พื้นที่เป็นที่ลาดเชิงเขา มีลักษณะสูง ๆ ต่ำ ๆ ดินเป็นดินปนดินทราย มีภูเขาที่สำคัญคือ ภูสิงห์ และ ภูกุ่มข้าว

ทิศเหนือ ติดต่อ ต.ภูสิงห์ อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดต่อ ต.นิคม และ ต.โนนน้ำเกลี้ยง อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์

ทิศตะวันออก ติดต่อ ต.สหัสขันธ์ และ ต.โนนน้ำเกลี้ยง อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์

ทิศตะวันตก ติดต่อ ต.หนองบัว อ.หนองสูง จ.กาฬสินธุ์

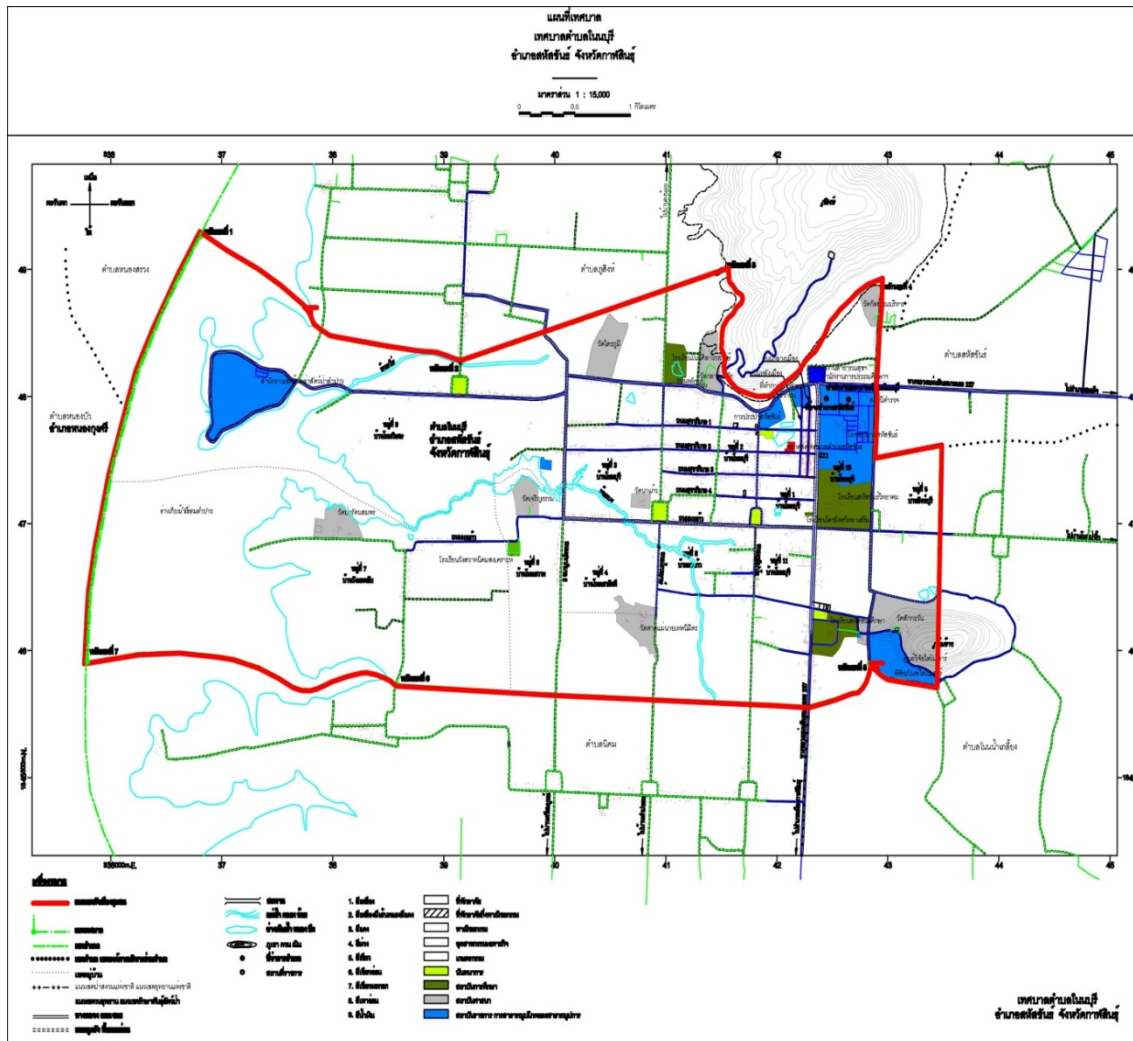
2.3 สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศ

เป็นลักษณะเนินเขาที่เนินสูงๆต่ำๆ เป็นเนินไม่สูงมากและมีที่ต่ำ อากาศเป็นอากาศร้อนชื้น แบบเชิงเขา หนาวร้อนจะร้อนมากและหนาวมากก็จะมีสามฤดู ยามเย็นมองเห็นวิว ภูสิงห์สวยงามมาก

2.4 สภาพทางสังคม

บ้านโนนบุรี หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่3 หมู่8 และ หมู่ 9 เป็นสังคมเมือง ประชากรมาตั้งถิ่นฐานจากหลายแห่ง
 ทำมาหากินประกอบอาชีพ ค้าขาย รับราชการ เกษตร รับจ้างทั่วไป ชอบทำบุญ ไม่มีคดีอุกฉกรรจ์ ยึดถือ
 ประเพณีฮีต 12 คอง 14 อยู่แบบพอเพียง

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ผู้สูงอายุ และวัยเด็กตามลำดับ สำหรับเรื่องการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีและ ประถม โดยจากการจัดเก็บข้อมูล จปฐ.ปี 2558 พบว่าการศึกษาของประชาชนใน บ้านโนนบุรี ส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี รองลงมาเป็นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากคนในชุมชนรุ่นใหม่จะนิยมศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ขณะที่คนสูงอายุเป็นวัยที่มีมากในชุมชนมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา

แผนที่ตำบลโนนบุรี

ที่มา เทศบาลตำบลโนนบุรี, 2559

ตารางที่ 4-1 จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน

ตำบล/หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	หลังคาเรือน
หมู่ 1 บ้านโนนบุรี	356	417	773	394
หมู่ 2 บ้านโนนบุรี	406	429	835	229
หมู่ 3 บ้านโนนบุรี	330	334	664	184
หมู่ 8 บ้านนาแก้ว	240	267	507	119
หมู่ 9 บ้านโนนวิเศษ	106	128	234	66
รวม	1,438	1,575	3,013	992

จากตาราง 4 - 1 พบว่า ตำบลโนนบุรีมีประชากรเพศหญิง มากกว่าเพศชาย โดยประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 65 - 70 อยู่ในวัยทำงาน และมีผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 15 นอกนั้นเป็นวัยเด็กหรือผู้ยังไม่มืงานทำแต่ กำลังศึกษาในสถานศึกษา โดยเฉลี่ยแต่ละครัวเรือนจะมีผู้อาศัยประมาณ 3 - 4 คน

2.5 ด้านเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของประชาชนอำเภอสหัสขันธ์ ได้แก่ การทำการเกษตร ได้แก่ การปลูกข้าวเหนียว การปลูก มันสำปะหลัง การปลูกอ้อย ด้านอาชีพเสริมได้แก่ การประมง การแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมง การหัตถกรรมพ พื้นบ้าน เป็นต้น

อาชีพและแหล่งรายได้

อาชีพหลักของประชาชนบ้านโนนบุรี หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 8 และ หมู่ 9 คือ ค้าขาย ทำนา ทำไร่ อาชีพรอง รับราชการ ทำประมง อาชีพเสริม ได้แก่ การทอผ้า เลี้ยงสัตว์

การประกอบอาชีพ

- อาชีพหลัก คือ ค้าขาย ทำนา ทำไร่ พืชสวน เช่น พุทราหวาน กล้วยหอม
- อาชีพรอง คือ การรับราชการ รับจ้างทั่วไป ธุรกิจส่วนตัว
- อาชีพเสริม คือ การทอผ้า เลี้ยงสัตว์ ทำขนม หัตถกรรม ทอเสื่อ การทำปลาร้าบอง ปลาตากแห้ง ปลาต้ม เป็นต้น

ของที่ระลึก

- เสื่อกล้วยไคโนเสาร์
- ผ้าลายขิตพื้นเมือง
- ตระกร้าพลาสติก
- ขนมไทย ได้แก่ นางเล็ด ดอกจอก หม้อแกง เม็ดขนุน สอดไส้ ทองหยิบ ทองหยอด
- ของที่ระลึกไคโนเสาร์ เทียนเจล
- เหยี่ยวโปรยทาน
- ผลิตภัณฑ์จากปลาที่แปรรูป เช่น ปลาตากแห้ง ปลาต้ม ปลาร้าต้มสุก ปลาร้าบอง เป็นต้น

แหล่งค้าขายที่สำคัญ/ธนาคาร/ร้านค้า

- ตลาดสดเทศบาล
- ตลาดโต้รุ่ง
- ตลาดนัดคลองถม ทุกวันพฤหัสบดี และวันอาทิตย์
- ตลาดนัดชุมชนต้นมะขาม เวลา 07.00 น. ณ ถนนไดโนโรด จำหน่ายผักปลอดสารพิษและสินค้าต่างๆ ในพื้นที่
- ตลาดนัดใหญ่ ทุกวันที่ 11 และ 25 ของเดือน
- ร้านจำหน่ายของที่ระลึก
- ร้านอาหาร 15 แห่ง
- ร้านทอง 2 แห่ง
- ร้านค้าเบ็ดเตล็ด 12 แห่ง
- ร้านค้าริมทางเชิงเขาภูสิงห์ 1 แห่ง
- จักรยานบริการให้เช่าท่องเที่ยว
- ธนาคาร 2 แห่ง (ไทยพาณิชย์และออมสิน)
- เทสโก้โลตัส และ 7 - eleven

ข้อมูลรายได้

จากการสำรวจข้อมูล จปฐ. ปี 2558 พบว่า บ้านโนนบุรี มีรายได้ เฉลี่ยครัวเรือนต่อปี 501,973 บาท และ มีรายได้เฉลี่ยคน ละ 161,786 บาท

ข้อมูลรายจ่าย

จากข้อมูลการสำรวจและประมวลผล จปฐ. ปี 2558 บ้านโนนบุรี มีรายจ่ายทั้งหมด 62,748,115 บาท ซึ่งหมายถึงในแต่ละครัวเรือนจะมีรายจ่ายเฉลี่ยปีละ 339,179 บาท หรือเมื่อนำมาเฉลี่ยเป็นรายคนแล้ว ปรากฏว่าในแต่ละคนจะมีรายจ่ายเฉลี่ยคนละ 109,317 บาทต่อปี โดยการใช้จ่ายประมาณร้อยละ 20 ของทั้งหมดใช้ในการลงทุนด้านการผลิตและการเกษตร ใช้จ่ายในการบริโภคประมาณร้อยละ 25 นอกนั้นชำระหนี้สิน

ธุรกิจชุมชน

รายชื่อกลุ่มอาชีพ

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธาน
1	กลุ่มขนมไทย หมู่ 1	นางเมลิ็ด ไชยคำมี
2	กลุ่มกล้วยไม้ดอกไม้ประดับ หมู่ 1	นางเมลิ็ด ไชยคำมี
3	กลุ่มขนมจีนหมู่ 2	นายลู นานา
4	กลุ่มขนมท้องถิ่น หมู่ 2	นางสุนันทา จัตวากุล
5	กลุ่มเลี้ยงโคขุนเวียงเพื่อจำหน่าย หมู่ 8	นายจรวัย เหลาจีน
6	กลุ่มกระเปาะลูกปัด หมู่ 8	นางสาวอรรณพ พอสสงคราม
7	กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ หมู่ 8	นายสำราญ อ่อนสำอากค์
8	กลุ่มเลี้ยงโคขุนเวียงเพื่อจำหน่าย หมู่ 9	นายสมศรี ศรีสมบัติ
9	กลุ่มลานร้านค้าชุมชน หมู่ 9	นายเข้มทิศ ไชยสาร
10	กลุ่มพัฒนาสตรีปลาแปรรูป หมู่ 9	นางสุดใจ รัตนภักดี
11	กลุ่มจักสานตะกร้าพลาสติก หมู่ 1	นางไอรดา บุปผาเดช
12	กลุ่มเกษตรอินทรีย์ชีวภาพตำบลโนนบุรี หมู่ 1	นายเข้มทิศ ไชยสาร
13	กลุ่มเทียนเจล หมู่ 1	นางทิยาภัทร เกษมโสภา
14	กลุ่มปลาร้าบอง ปลาตากแห้ง หมู่ 1	นางสมนึก บุรินทะ
15	กลุ่มขนมสอดไส้ไดโนเสาร์ หมู่ 1	นางพรรณมณี พัฒนาคณ
16	กลุ่มทอเสื่อกล้วยไดโนเสาร์/ทอผ้าพื้นเมือง หมู่ 1	นางพนม วงศ์อนุ
รวมทั้งหมด 11 กลุ่ม		

1.5 ประเพณี

ประชาชนที่อาศัยในชุมชนโนนบุรี ทุกหมู่มีประเพณีถือปฏิบัติที่เหมือนกันคือ ฮีตสิบสอง คลองสิบสี่ จะประกอบไปด้วย ฮีต 12 ฮีต และคลอง 4 ประเภท มี 14 คลอง ได้แก่ ฮีต บุญเข้ากรรม(บุญเดือนอ้าย) ฮีต บุญคูณลาน เดือนยี่ ฮีต บุญข้าวจี่(เดือนสาม) ฮีต บุญเวสหรือบุญมหาชาติ (เดือนสี่) ฮีต บุญสงกรานต์ (บุญเดือนห้า) ฮีตบุญบั้งไฟ (บุญเดือนหก) ฮีตบุญซำฮะ(บุญเดือนเจ็ด) ฮีตบุญเข้าพรรษา ฮีตบุญข้าวประดับดิน ฮีตบุญข้าวสาก ฮีตบุญออกพรรษา ฮีตบุญกฐิน ฮีตสิบสอง เป็นประเพณีการทำบุญที่มีประจำเดือนชาวอีสาน เป็นต้น ส่วนคลองสิบสี่ แม้จะมีการกล่าวว่าใช้นั้นก็พบว่าประชาชนที่อาศัยในชุมชนโนนบุรี ที่ถือปฏิบัติค่อนข้างทุกครัวเรือน ได้แก่ การปฏิบัติที่ดีต่อกันของบุคคลในครอบครัว เช่น ฮีตผัวคลองเมีย มุ่งให้สามีภรรยาปฏิบัติดีต่อกัน ฮีตพ่อคลองเมีย มุ่งสอนพ่อแม่ให้อบรมเลี้ยงดูลูกให้ถูกทาง ฮีตลูกคลองหลาน สอนลูกหลานให้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี มีความยำเกรงต่อผู้ใหญ่ และ ฮีตไก่คลองเขย มุ่งสอนลูกสะใภ้และลูกเขยให้ปฏิบัติต่อพ่อตาแม่ยายปู่ย่าตายายให้ถูกต้องตามคลองธรรม ฮีตป่าคลองลุง สอนให้ป่าปลูกปฏิบัติต่อกันญาติพี่น้องให้ดี ฮีตปู่คลองย่า ฮีตตาคลองยาย สอนให้ปู่ ย่าตายายปฏิบัติเป็นปูชนียบุคคลที่

ดี ฮีตเผ่าคลองแก่มุ่งสอนคนแก่ทั่วไป ฮีตปีคลองเดือน สอนชาวอีสานรักษาฮีตสิบสองคลองสิบสี่ ฮีตไฮ่คลองนา มุ่งสอนให้ชาวนารู้จักรักษาดูแลไร่นา ฮีตวัดคลองสงฆ์ มุ่งสอนให้ปฏิบัติ วัตรฐาก ดูแลวัดวาอาราม บำรุงสงฆ์ เป็นต้น

กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เด่นและกระตุ้นการท่องเที่ยว

- เดือนมกราคม กิจกรรมงานปีใหม่ งานวันเด็ก โดยเทศบาลโนนบุรี และมีการจัดงานวันเด็กที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เป็นการกระตุ้นและดึงดูดความสนใจนักเรียนและผู้ปกครองที่มีบุตรศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา
- เดือนกุมภาพันธ์ กิจกรรม "เดิน วิ่ง ตามรอย ไฉนเสาร์ มารathon จังหวัดกาฬสินธุ์ วิ่งมีเป็นประจำทุกปีและเป็นกิจกรรมที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก เป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวที่ดี
- เดือนเมษายน งานประเพณี มหาสงกรานต์ มหาธารลำปาว ทะเลมรดกอีสาน แห่ลมนอน วิเศษ และร่วมด้วยกับกิจกรรมกินปลาเชื่อน ซึ่งนักท่องเที่ยวให้ความสนใจ
- เดือนพฤษภาคม งานประเพณีบุญบั้งไฟใหญ่ไฉนเสาร์
- เดือนสิงหาคม งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา
- เดือนพฤศจิกายน งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ จังหวัดกาฬสินธุ์ และงานประเพณีลอยกระทง

นอกจากนี้ยังพบว่ามีการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมที่เด่นและเริ่มเป็นที่รู้จักของประชาชนในจังหวัดกาฬสินธุ์และเป็นที่รู้จักในกลุ่มนักท่องเที่ยวคือ กิจกรรมนุ่งซิ่น นั่งสาด ตักบาตร 9 วัด ถนนไฉนโรด ที่มีการจัดกิจกรรมตักบาตรทุกวันเสาร์ เวลาประมาณ 07.00 น. นอกจากนี้ทุกเย็นวันศุกร์ในถนนเส้นดังกล่าวจะมีกิจกรรมการเดินคอนเสิร์ต และการเต้นกับแก้ว โดยผู้สูงอายุในชุมชนโนนบุรี บริเวณถนนไฉนโรดเนื่องจากปลายถนนเส้นไฉนโรดมีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสถานที่มีการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุในชุมชนอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง และในชุมชนยังมี Home Stay Dino Road ไว้ต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างคืนและสัมผัสชีวิตของชุมชนโนนบุรี

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาหมู่บ้าน

ด้านประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาหมู่บ้าน จากการระดมสมองและการสัมภาษณ์ พบว่าหมู่บ้านมีการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ไว้ดังนี้ คือ

- 1.ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- 2.การส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
- 3.ส่งเสริมการบันทึกภูมิปัญญาและการจัดการความรู้
- 4.ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5.การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน

ตารางที่ 4-2 การวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน ตำบลโนนบุรี

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1.เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอำเภอสหพันธ์ 2.เป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจของอำเภอสหพันธ์ 3.ได้รับการสนับสนุนการพัฒนาเป็นหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว 4.มีผู้นำทางด้านวัฒนธรรมที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือ 5.เป็นศูนย์กลางในการจัดงานเทศกาลเทโวโรหนะระดับจังหวัด 6.มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งดงามหลากหลาย เช่น สะพานเทพสุตา พิพิธภัณฑ์สิรินธร แลมนอนพิเศษ วัดพุทธนิมิตรุสึงห์ พระพุทธรูปนิมิตรุคั่ว วัดตาดนายแม่เทพนิมิตร วัดสัักกะวัน เป็นต้น 7.มีกิจกรรมเด่นคองกา เต้นก๊อบแก๊บในวันศุกร์ และเทศกาล ถนนสายบุญทุกเช้าวันเสาร์ ซึ่งเป็นจุดที่มีเสน่ห์ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดีงาม ร่วมถึงสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมร่วมกัน 8.มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอำเภอสหพันธ์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว 9.มีที่พักแบบโฮมสเตย์รองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่น้อยกว่า 200 คน 10.มีกลุ่ม/องค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มสำนักรักบ้านเกิด กลุ่มผู้สืบสานวัฒนธรรมไทย กลุ่มกองทุนสวัสดิการวันละบาท 11. ชุมชนมีป่าชุมชนและแหล่งอาหารตามธรรมชาติที่หลากหลายตามฤดูกาล เช่น ไข่ต้มแดง เห็ด ผักหวาน หน่อไม้ ข้าวเหนียวพันธ์ กข.6 พุทราหวาน กล้วยหอม รวมถึงผักปลอดสารพิษที่มีการผลิตในชุมชน 12. มีแหล่งเรียนรู้ทางด้านธรณีวิทยา ที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ ด้านการุดค้นพบซากไดโนเสาร์ที่มีความสมบูรณ์ และมีอายุที่ยาวนาน	1.ผลิตภัณฑ์ชุมชน/สินค้า OTOP ยังไม่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ 2.การบริหารจัดการการท่องเที่ยวยังขาดประสิทธิภาพ ทั้งด้านที่พัก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก จุดพักรถ เป็นต้น 3. การประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่คนในชุมชนยังไม่เพียงพอ 4.สภาพแวดล้อม/ภูมิทัศน์ เช่นอาคารไม้ที่ผุพัง ยังไม่ได้รับการปรับปรุง 5.ขาดความร่วมมือในการรักษาความสะอาด 6.ถนนโคโรโดยังไม่ความร่มรื่นเพียงพอ สำหรับการส่งเสริมให้เป็นถนนคนเดินในช่วงเวลากลางวัน และควรมีผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่หลากหลายเพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว 7. คนในชุมชนที่มีอาชีพด้านการบริการและการค้าขาย ยังขาดทักษะด้านการสื่อสารในการขายและการสื่อสารกับชาวต่างชาติ 8. ปัญหาด้านขยะชุมชนที่มีเพิ่มสูงขึ้น จากการมีนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น 9.ด้านสาธารณูปโภค คือไฟฟ้ายังไม่เสถียรมีการดับบ่อยเมื่อมีฝนตก หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตยังไม่ครอบคลุม ระบบน้ำประปายังมีปัญหาไหลน้อยในฤดูแล้ง เป็นต้น 10. ขาดสถานที่ในการจัดแสดงสินค้าชุมชนที่ระบบ สวยงาม ทั้งที่ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนไม่น้อยกว่า 400,000 คนต่อปี 11.แผนงานของกรมทรัพยากรธรณี ชุมชนส่วนราชการของจังหวัด และส่วนงานต่างๆ ที่เข้ามาดำเนินการในชุมชน ยังมีการบูรณาการร่วมกันน้อย ทำให้การทำงานยังแยกส่วนและขาดพลังในการพัฒนาเท่าที่ควร

13. การจัดกิจกรรมของชุมชนและพิพิธภัณฑ์ สิรินธรมีความหลากหลาย ทั้งด้านความรู้และด้าน วัฒนธรรม มีการออกไปนอกสถานที่เพื่อแนะนำถึง การทำงานของพิพิธภัณฑ์และเป็นการกระตุ้นการ ท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์	
โอกาส 1.จังหวัดกาฬสินธุ์ กำหนดให้อำเภอสหัสขันธ์ เป็น จุดยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัด กาฬสินธุ์ 3.รัฐบาลประกาศให้ปี 2558 เป็นปีท่องเที่ยววิถี ไทย 4.มีแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง 5.ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งในและนอก พื้นที่	อุปสรรค 1.มีเมืองท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ซึ่งดึงดูด นักท่องเที่ยวได้มากกว่า เช่น ขอนแก่น มุกดาหาร นครพนม เพราะมีเขตติดชายแดน 2.มีข้อจำกัดเรื่องรถโดยสารประจำทางที่เป็น บริการสาธารณะ ทั้งจำนวนรถที่ให้บริการ และ มาตรฐานการให้บริการ

ทิศทางการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละด้าน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

– ปรับปรุงภูมิทัศน์/สิ่งแวดล้อมให้สวยงามเหมาะสม โดยทั้งจากส่วนของคนในชุมชนที่มีการร่วมลง
มติให้ทุกบ้านดูแลหน้าบ้านตนเองให้สวยงาม ในส่วนที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ก็ให้ส่วนงานที่รับผิดชอบดูแลโดย
คนในชุมชนช่วยกันรักษา

– ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีการสื่อสารทั้งในระดับชุมชน และระบบอินเทอร์เน็ตชุมชน

ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ส่งเสริมให้คนในชุมชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต เพื่อลดรายจ่าย
เพิ่มรายได้ ลด ละ เลิกอบายมุข เช่น การปลูกผักไว้บริโภคเองในครัวเรือนและนำมาจำหน่าย ณ ตลาด
นัดชุมชนบนถนนไดโนโรดให้เป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน

พัฒนาศักยภาพผู้ผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) เพื่อให้มีมาตรฐานและพัฒนาสู่สินค้าชุมชนที่มี
ความโดดเด่น

ด้านสังคมและผู้นำชุมชน

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน เน้นการทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกช่วยเหลือ เอื้อ
อาทรต่อกัน สนับสนุนการรวมกลุ่ม เสริมสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชน สร้างผู้นำชุมชน ที่มีภาวะ
ผู้นำ มีจิตอาสา มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความเข้มแข็ง มีความอดทนและมุ่งมั่นในการพัฒนาหมู่บ้าน
เพิ่มขึ้นเป็นประจำทุกปี

ด้านการท่องเที่ยว

สร้างความปลอดภัย ความสะอาด การเป็นเจ้าบ้านที่ดี ฯลฯ การตกแต่งหน้าบ้านด้วยดอกไม้ หรือ
ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การทำความสะอาดบ้านให้น่าอยู่ น่านอน นำไปสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวสากลและ
ส่งเสริมช่องทางการตลาดแก่กลุ่มอาชีพเพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว

ด้านสุขภาพ

ส่งเสริมให้คนในชุมชนตระหนักถึงโทษของการดื่มสุรา สูบบุหรี่

ด้านความปลอดภัยในชุมชน

จัดเวรยามและสร้างความรู้ ความเข้าใจในสถาบันครอบครัว กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนัน ร้านเกมส์ ประชุมสภาเยาวชนกำหนดแผนแก้ปัญหาวัยรุ่นในหมู่บ้านและจัดกิจกรรมเวทีสร้างสรรค์แก่เยาวชน

แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สิรินธร ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอ มีแหล่งขุดค้นพบซากไดโนเสาร์ บริเวณวัดสักกะวัน ภูคุ้มข้าว ตำบลโนนบุรี

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัดพุทธนิมิต (ภูค่าว) พระพรหมภูมิปาโล (ภูสิงห์) พระพุทธไสยาสน์ภู่อ หลวงพ่อทันใจ ตำบลสหัสขันธ์ หลวงพ่อบันดาลฤทธิผล วัดป่าสักกะวัน หลวงพ่อเจ็ดกษัตริย์ วัดเวฬุวัน ตำบลนิคม พระมหาเจดีย์หลวงปู่ทองฤทธิ์ ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง วัดตาดแม่นายเทพนิมิต

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ภูสิงห์ แหล่มโนนวิเศษ สะพานเทพสุตา เขตห้ามล่าสัตว์ป่าลำปาว

โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการในปีที่ผ่านมา

1. รณรงค์เชิญชวนชาวบ้านพัฒนาหน้าบ้านน่ามองโดยใช้ไดโนเสาร์เป็นสัญลักษณ์
2. พัฒนาสวนสมุนไพร ข้าง สนง. กศน.
3. จัดกิจกรรมถนนสายบุญ
4. จัดกิจกรรมเดินแอโรบิกออกกำลังกายทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี
5. ปลุกป่า ชุมชนทำเอง
6. จัดกิจกรรมวันประเพณีสำคัญ(บุญคุณลาน,บุญข้าวจี)
7. พัฒนาสภาพแวดล้อมรอบชุมชน(ไฟฟ้าส่องสว่าง,ปรับสภาพแวดล้อม)
8. ทัศนศึกษาดูงาน ตามโครงการพัฒนาเมืองอุทยานโลกไดโนเสาร์ (ถนนคนเดิน)
9. จัดกิจกรรมตามโครงการ Big Cleaning Day
10. รณรงค์ปั่นจักรยานของกลุ่มสำนักักษ์บ้านเกิด
11. จัดกิจกรรมวันแม่และทดลองเที่ยว “สหัสขันธ์ ไดโนโรด”
12. สร้างศูนย์บริการการท่องเที่ยว
13. จัดค่ายเยาวชน สืบสานวัฒนธรรม
14. ปรับปรุงสวนสมุนไพร (ถมดิน)
15. ก่อสร้างห้องน้ำ/ห้องสุขาบริเวณข้างสนามออกกำลังกาย
16. ก่อสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์บริเวณศาลาเอนกประสงค์
17. ก่อสร้างร่องระบายน้ำ
18. ปรับปรุง ซ่อมแซมร่องระบายน้ำ
19. ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณสี่แยกทุกจุด
20. ขยายหอกระจายข่าวชุมชน
21. ก่อสร้างลานกีฬาต้านยาเสพติด
22. ติดตั้งป้ายถนน สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ
23. ก่อสร้างศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน
24. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมถนนไดโนโรด

25. จัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยว เทศกาลไดโนเสาร์เฟสติวล
26. งานรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ
27. อบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว
28. อบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ทอเสื่อกก โป่งกลาง ตะกร้าพลาสติก จักสาน
29. อบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต 10 ผลิตภัณฑ์
30. เยาวชนสืบสานภูมิปัญญาการทอผ้าพื้นเมือง
31. ประกวดวงดนตรีสตริง
32. ปรับปรุงศูนย์บริการการท่องเที่ยว
33. พัฒนาระบบสารสนเทศ ติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต

ปัญหาที่พบของหมู่บ้าน

ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนด้านอื่นๆ

ด้านเศรษฐกิจ

1. ส่วนใหญ่ไม่มีที่ทำกิน ซึ่งมีแต่ที่อยู่อาศัยเนื่องจากการขยายตัวเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น
2. ผลิตภัณฑ์ชุมชน/สินค้าโอท็อป ยังไม่โดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์
3. แหล่งทุนไม่เพียงพอ
4. แหล่งสร้างงานให้คนในชุมชนไม่เพียงพอ

ด้านสิ่งแวดล้อม

การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมและการจัดการขยะยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้านสังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

ขาดการส่งเสริมการจัดการความรู้ ด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่คนรุ่นหลัง แต่ในปัจจุบันได้มีการรื้อฟื้นวัฒนธรรมด้านการละเล่น การเต้นคองก้า การรำวง การเดินก๊อบแก๊บ และระรณรงค์ให้ใส่ชุดขาวทำบุญ รวมถึงการใส่ชุดพื้นเมือง

ด้านการบริการ/การท่องเที่ยว

1. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวยังขาดประสิทธิภาพ ขาดการบูรณาการร่วมกัน เช่นการมาเข้าค่ายของเยาวชน ควรให้มีกิจกรรมร่วมกับชุมชนด้วย แต่ปัจจุบันดำเนินการในพิพิธภัณฑสถาน
2. มีแหล่งท่องเที่ยว แต่ไม่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวเป็นทางผ่านมากกว่านอนพักค้างคืน
3. การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะจากการสำรวจทั้งของพิพิธภัณฑสถานและการสำรวจโดยการวิจัยครั้งนี้ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังเป็นคนในจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่

สรุปตอนที่ 1 จากการเก็บข้อมูลบริบทชุมชน และการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของชุมชนโนนบุรี ได้ข้อสรุปถึงศักยภาพของชุมชนดังนี้ ด้านที่ตั้งของหมู่ 1 หมู่ 2 และหมู่ 3 พบว่าชุมชนโนนบุรีทั้ง 3 หมู่ จัดเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจอำเภอสหัสขันธ์ ส่วนหมู่ 8 และหมู่ 9 เป็นที่ตั้งของสะพานเทพสุดา และแหลมโนนวิเศษ ซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจด้านการประมง ด้านการท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งดงามหลากหลาย เช่น สะพานเทพสุดา พิพิธภัณฑสถานสิรินธร แหลมโนนวิเศษ วัดพุทธนิมิตรภูสิงห์ พระพุทธนิมิตรภูคำว วัดตาดนายแม่เทพนิมิตร วัดสีกะวัน เป็นต้น และชุมชนยังมีกิจกรรมด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย ดึงดูดใจ เช่นกิจกรรมการเต้นคองก้า เต้นก๊อบแก๊บในทุกวันศุกร์ การตักบาตร

ถนนสายบุญทุกเช้าวันเสาร์ ซึ่งเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ มีกิจกรรมร่วมกัน ในด้านทรัพยากรที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทาง วัฒนธรรมที่หลากหลายแล้ว ตำบลโนนบุรี ยังมีทรัพยากรด้านอาหารที่หลากหลาย อุดมสมบูรณ์ มีสถานที่ สำหรับพักค้างคืนที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ รวมถึงมีกิจกรรมหนุนเสริมการท่องเที่ยวทุกเดือน จึง เหมาะสมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับประเทศ

ในส่วนข้อดีอยู่ที่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือพิพิธภัณฑสถานเห็นพ้องต้องกันที่ควรแก้ไขหรือพัฒนาให้มี ความสำเร็จ ของแหล่งท่องเที่ยวคือ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ มัคคุเทศก์นำเที่ยวที่ขาดทั้งจำนวนและ คุณภาพ นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศให้แก่ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการ ธุรกิจค้าขายในตำบลให้สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ และควรเพิ่มทักษะด้านการขาย การ บริการแก่ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องสัมผัส พูดคุยกับนักท่องเที่ยว และควรพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานให้ความ พร้อมกับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวและการขยายตัวของชุมชนเมือง อีกทั้งพบว่าปัญหาที่ตามมาของการ ขยายตัวของการท่องเที่ยวคือปัญหาด้านขยะที่เพิ่มของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวรรณ คง ประเสริฐ (2551) ที่พบว่าการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาควบคู่ไปกับการ จัดการสถานที่ท่องเที่ยว และการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจะทำให้เกิดปัญหาขยะและแหล่งท่องเที่ยว เสื่อมโทรม ดังนั้นผู้รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวต้องมีมาตรการในการรองรับปัญหาเหล่านี้เพื่อไม่ให้เกิดผลเสีย ต่อชุมชนในระยะยาว

ตอนที่ 2 ข้อมูลการวิเคราะห์ด้านการจัดการ การท่องเที่ยวของพิพิธภัณฑสถาน

2.1 การสัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญพิไล อินทสุวรรณ นักวิชาการการตลาด ได้ข้อสรุปด้านการดำเนินงานของ พิพิธภัณฑสถาน ดังนี้

1. ด้านการจัดแสดงและการแบ่งโซน เป็นการใช้นวัตกรรมด้านวิชาการทางธรณีวิทยามากำหนดโซน โดย วางตามแนวคิด “ผู้อยู่รอด” ด้านการปรับสภาพการเอาชีวิตรอดของสัตว์ในยุคดึกดำบรรพ์ และ วิวัฒนาการของสัตว์โลกรวมถึงวิวัฒนาการของมนุษย์ โดยมีจุดเน้นคือซากไดโนเสาร์ที่ขุดค้นพบขุด ค้นพบ
2. ด้านการจัดกิจกรรม พบว่า พิพิธภัณฑสถาน มีการกำหนดแผนการจัดกิจกรรม ทั้ง 12 เดือน เพื่อ การกระตุ้นและสร้างการรู้จักให้เกิดขึ้น โดยกลุ่มเป้าหมายหลักคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งมัธยม ต้นและมัธยมปลาย รวมถึงครอบครัวด้วย โดยมีกิจกรรมที่สำคัญคือ

2.1 การเยี่ยมโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ มีการจัดโครงการพิพิธภัณฑสถานสู่โรงเรียน ประมาณปีละ 8 ถึง 10 โรงเรียน กระจายไปทั่วประเทศ เช่น ในปี 2558 และ 2559 จัดกิจกรรมในจังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ นครสวรรค์ จันทบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น

2.2 กิจกรรมค่ายธรณีวิทยาซากดึกดำบรรพ์ ที่มีการจัดค่ายแก่โรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ โดยให้ โรงเรียนยื่นความประสงค์มายังพิพิธภัณฑสถาน โดยจัด 1 เดือน 1 ค่าย

2.3 การจัดนิทรรศการร่วมกับกรมทรัพยากรธรณี โดยแสดงผลงานทั้งในเขตกรุงเทพ และจังหวัด สำคัญในแต่ละภาค เช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต เป็นต้น

2.4 การจัดค่ายการท่องเที่ยวร่วมกับ ททท.

2.5 การประชาสัมพันธ์ทาง facebook อินตราแกรม แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

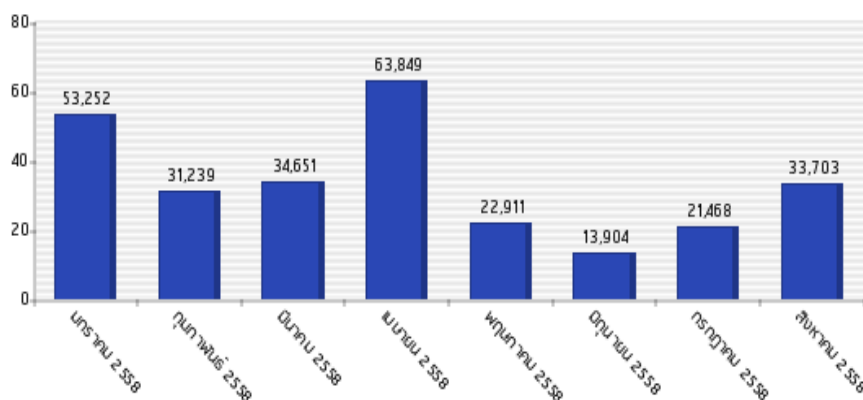
2.6 การจัดกิจกรรมวันเด็ก

2.7 กิจกรรมวันที่ 2 เมษายน วันคล้ายวันประสูติของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2.8 กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์ ในวันวิทยาศาสตร์ไทย

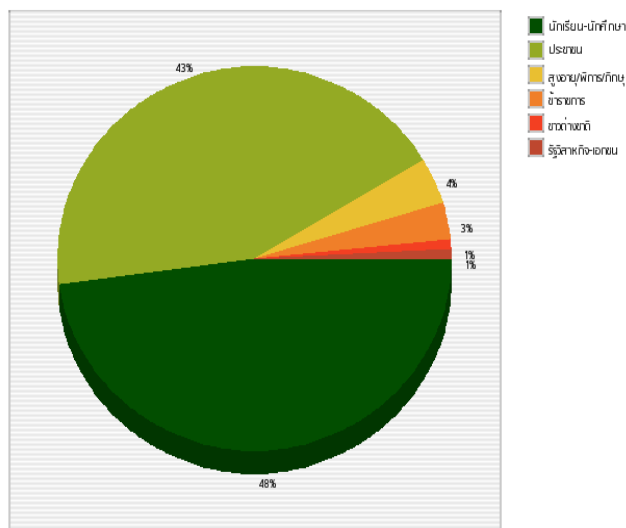
2.9 การเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่น ได้แก่ การตักบาตรเทโว การเลี้ยงอาหารกลางวันผู้สูงอายุและเด็กเล็ก กิจกรรมทำบุญถนนไดโนโรด เป็นต้น

3. ในส่วนของการพัฒนาการทำงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ทางพิพิธภัณฑ์ได้มีการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นประจำทุกปี และมีการจำหน่ายของที่ระลึกที่มีความเฉพาะตัวของพิพิธภัณฑ์และมีความแตกต่างจากร้านค้าด้านนอกพิพิธภัณฑ์ ทำให้ไม่มีปัญหาการแย่งลูกค้าหรือการขัดผลประโยชน์กับชุมชน
4. ด้านจำนวนของนักท่องเที่ยว พบว่ามีจำนวนผู้เข้าชมเพิ่มขึ้นทุกปี โดยกรมทรัพยากรธรณีมีการกำหนดว่าทุกปียอดนักท่องเที่ยวจะต้องมีการขยายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 โดยในปี 2558 มีการกำหนดเป้าหมายนักท่องเที่ยว 350,000 คน ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายและคาดว่าจะในอีก 5 ปี ข้างหน้าจะมีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สิรินธร ไม่น้อยกว่าปีละ 600,000 คน

จำนวนผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สิรินธร

ที่มา http://www.sdm.dmr.go.th/website/Statistics_graph.php?id=2558

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานด้านการจัดการพิพิธภัณฑสถานสิรินธร

1. ปัญหาด้านงบประมาณการซ่อมบำรุง อุปกรณ์ที่จัดแสดงนิทรรศการ เนื่องจากพิพิธภัณฑสถานสิรินธรเป็นหน่วยงานราชการ การจัดงบประมาณต้องมีการทำล่วงหน้า 1 ปีงบประมาณทำให้การตั้งงบประมาณบางครั้งไม่ครอบคลุมเหตุที่ไม่คาดไว้ เช่นการชำรุดของอุปกรณ์ในนิทรรศการ
2. การซ่อมแซม การจัดซื้อต้องทำตามระเบียบพัสดุ ซึ่งมีกระบวนการที่ยุ่งยากและ การเบิกจ่ายต้องเป็นไปตามแผนงานทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน
3. มัคคุเทศน์ของพิพิธภัณฑสถาน มีเพียง 2 คน ไม่เพียงพอต่อการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจและที่ต้องการให้นำชม และจากการแก้ปัญหาโดยอบรมยุวมัคคุเทศน์ ก็พบว่ามีปัญหาด้านวุฒิภาวะและทักษะด้านการให้บริการของยุวมัคคุเทศน์ รวมถึงการไม่มีเวลาเพียงพอเนื่องจากต้องเรียนหนังสือ ส่วนคนในชุมชนที่สามารถเป็นมััคคุเทศน์ท้องถิ่นมีน้อย
4. การขาดแคลนกำลังคนด้านการดูแลเด็กหรือเยาวชน ทำให้การดูแลหรือการจัดกิจกรรม ทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร
5. ปัญหาด้านการคิดเห็นไม่ตรงกันของกรรมการวัดสักกะวันกับพิพิธภัณฑสถาน ในเรื่องของการรวมการวัดต้องการให้พิพิธภัณฑสถานกำหนดทางเข้าชมหรือจอดรถ ให้มีการจอดรถที่ลานวัด เพราะจะทำให้นักท่องเที่ยวเดินผ่านวัดและเดินผ่านร้านค้าภายในวัด เพื่อวัดจะได้มีรายได้จากการเก็บค่าเช่าร้านค้าของที่ระลึกภายในวัด แต่เนื่องด้วยทางพิพิธภัณฑสถานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถาน พิจารณาร่วมกันว่าการกำหนดที่จอดรถหรือทางเข้าทางวัดสักกะวันแค่ทางเดียวจะเป็นการไม่เอื้อหรือไม่สะดวกแก่นักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวต้องเดินไกลจากวัดมาถึงพิพิธภัณฑสถาน และอาจไม่สะดวกกับนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัวที่มีเด็กหรือผู้สูงอายุ รวมทั้งผู้พิการ ดังนั้นจึงให้เป็นไปตามความสะดวกของนักท่องเที่ยว

2.2 การสัมภาษณ์ นายเข้มทิศ ไชยสาร ประธานชมรมท่องเที่ยวโนนบุรี ได้ข้อสรุปด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของพิพิธภัณฑสถานและโนนบุรี ดังนี้

ในมุมมองของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวได้เสนอว่า

1. ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานพิพิธภัณฑสถาน ยังขาดการมีส่วนร่วมกับชุมชนเท่าที่ควร เพราะค่านโยบายยังถูกกำหนดมาจากกรมทรัพยากรธรณี เป็นหลัก ทำให้ขาดการร่วมคิด ร่วมทำกับชุมชน และขาดการกำหนดแผนระยะยาวร่วมกับชุมชน
2. ในส่วนของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของโนนบุรี ผู้นำชมรมการท่องเที่ยวเห็นว่ายังขาดแผนต่อเนื่องและงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนา
3. ในด้านการจัดแหล่งจำหน่ายอาหาร บริเวณจุดท่องเที่ยวทุกแห่งยังขาดความดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และขาดการออกแบบที่สวยงาม สะอาดตาชวนให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการ
4. ในด้านของชมรมท่องเที่ยวโนนบุรี แม้มีสมาชิกประมาณ 50 คน แต่ขาดการร่วมมือกันและขาดการมีส่วนร่วมในการเข้ามาพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ขาดพลังความคิดในการพัฒนา แต่ในปี 2559 ได้ร่วมกันที่จะทำโครงการที่ใช้งบน้อยแต่มีส่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวคือการปลูกดอกไม้และจัดภูมิทัศน์หน้าบ้านแต่ละหลังให้เกิดความสวยงามและประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้ผ่านอำเภอสีกันธุ์
5. การขาดการบูรณาการด้านการพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนท้องถิ่นและในส่วน of พิพิธภัณฑสถาน รวมถึงกับชุมชน แม้จะมีการประชุมงานบางส่วนร่วมกันแต่พบว่าขาดการมีการบูรณาการแผนงาน บูรณาการทำงานร่วมกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การทำงานยังเป็นแบบแยกส่วน

สรุปส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ด้านการจัดการ การท่องเที่ยวของพิพิธภัณฑสถาน จากข้อมูลการสัมภาษณ์ตัวแทนของพิพิธภัณฑสถาน และประธานชมรมการท่องเที่ยวเพื่อนำข้อมูลมาเติมเต็มในส่วนที่ 1 พบว่าการจัดการพิพิธภัณฑสถาน นั้น นโยบายส่วนใหญ่ได้รับความเห็นชอบจากกรมทรัพยากรธรณี รวมถึงตัวชี้วัดความสำเร็จก็กำหนดมาจากกรมทรัพยากรธรณี แต่ทั้งนี้ก็จัดทำแผนโดยอิงในส่วนของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยจะเห็นจากการสำรวจความพึงพอใจในภาพรวมเป็นประจำทุกปี แต่ในส่วน of ชุมชนนั้นก็เข้ามีส่วนร่วมโดยการเข้ามาเป็นกรรมการภาคประชาชน แต่การขับเคลื่อนการดำเนินงานยังเน้นตามนโยบาย of กรมฯ เป็นสำคัญ จึงทำให้ในบางครั้งชุมชนมองว่าพิพิธภัณฑสถานขาดการมีส่วนร่วมกับชุมชนหรือชุมชนขาดการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน of พิพิธภัณฑสถาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย of รัชดา เครือทิวา (2554) ที่พบว่าการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนนั้นการพัฒนาต้องเกิดจากการมีส่วนร่วม of ผู้ได้เสียทุกฝ่ายในชุมชนนั้นๆ และการพัฒนาต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิต of คนในชุมชน ในด้านการบริหารงาน of พิพิธภัณฑสถาน นั้นพบว่าปัญหาหลักคือด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการตลาด กิจกรรมค่ายยังไม่เพียงพอ และด้านระเบียบพัสดุที่ทำให้การจัดซ่อมแซมหรือซื้อครุภัณฑ์นิตยสารการล่าช้า

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้อาศัยในชุมชนโนนบุรีต่อการการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี

ตารางที่ 4-3 จำนวนและร้อยละ เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	ความถี่	ร้อยละ
ชาย	62	51.70
หญิง	58	48.30
รวม	120	100.00

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน เป็นเพศชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 และเป็นเพศหญิง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30

ตารางที่ 4-4 จำนวนและร้อยละ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	ความถี่	ร้อยละ
น้อยกว่า 20ปี	5	4.20
20-29	28	23.30
30-39	19	15.80
40-49	41	34.20
50-59	14	11.70
60ปีขึ้นไป	13	10.80
รวม	120	100.00

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คนส่วนใหญ่อายุ 40 - 49 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 รองลงมาเป็นอายุ 20 - 29 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30

ตารางที่ 4-5 จำนวนและร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
โสด	15	12.50
สมรส	85	70.80
หม้าย	20	16.70
รวม	120	100.00

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 70.80 รองลงมาสถานภาพหม้าย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70

ตารางที่ 4-6 จำนวนและร้อยละ ระดับรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับรายได้	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่า10,000	59	49.20
10,001-20,000	42	35.00
20001-40,000	18	15.00
มากกว่า 40,000	1	0.80
รวม	120	100.00

จาก ตารางที่ 4-6 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ ต่ำกว่า10,000 จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 รองลงมามีระดับรายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

ตารางที่ 4-7 จำนวนและร้อยละ อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ	ความถี่	ร้อยละ
รับราชการ	19	15.80
พนักงาน	18	15.00
ธุรกิจส่วนตัว	23	19.20
ด้านการเกษตร	34	28.30
รับจ้าง	15	12.50
นักศึกษา	5	4.20
อื่นๆ	6	5.00
รวม	120	100.00

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตร จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 รองลงมาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.20

ตารางที่ 4-8 ความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. สภาพแวดล้อมทั่วไปของพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์พิพิธภัณฑ์สิรินธร มีความสวยงาม เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว	4.25	มาก	.783
2. สภาพแวดล้อมทั่วไปของพุทธสถานภูสิงห์ มี ความสวยงามเหมาะสมกับการเป็นแหล่ง ท่องเที่ยว	3.86	มาก	.798
3. สภาพแวดล้อมทั่วไปของแหลมโนนวิเศษ มี ความสวยงาม เหมาะสมกับการเป็นแหล่ง ท่องเที่ยว	3.85	มาก	.784
4. ความสะดวกของเส้นทางคมนาคมขนส่ง	3.91	มาก	.777
5. จำนวนและความสะดวกของรถโดยสาร ประจำทาง ที่ให้บริการต่อนักท่องเที่ยว	3.86	มาก	.685
6. ความพอเพียงของสถานที่จอดรถในแหล่ง ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง	3.85	มาก	.805
7. ร้านอาหารบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความ เพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว	3.79	มาก	.696
8. ความพอเพียงของร้านจำหน่ายของที่ระลึกที่ ให้บริการต่อนักท่องเที่ยว	3.90	มาก	.803
9. ป้ายบอกเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมีความ ชัดเจนและจำนวนที่เพียงพอ	3.93	มาก	.718
เฉลี่ย	3.91	มาก	.778

จากตารางที่ 4-8 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน มีความ
 คิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$
 =3.91) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตาม
 ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไปของ พิพิธภัณฑ์สิรินธร มีความสวยงาม
 เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}$ = 4.25) รองลงมาคือ ป้ายบอกเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมีความชัดเจน
 และจำนวนที่เพียงพอ ($\bar{X}$ = 3.93) และ ความสะดวกของเส้นทางคมนาคมขนส่ง ($\bar{X}$ = 3.91)

ตารางที่ 4-9 ความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนโนนบุรี

ประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนโนนบุรี	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านสร้างอาชีพหลัก	4.15	มาก	.698
2. คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในรายได้	3.67	มาก	.711
3. คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านความเจริญด้านวัตถุสิ่งก่อสร้าง	3.61	มาก	.757
4. คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านการเพิ่มขึ้นของมูลค่าที่ดิน	3.68	มาก	.777
5. คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านสร้างอาชีพเสริม	3.74	มาก	.761
เฉลี่ย	3.70	มาก	.731

ตารางที่ 4-9 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน มีความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนโนนบุรี ใน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านสร้างอาชีพหลัก ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือ คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านสร้างอาชีพเสริม ($\bar{X} = 3.74$) และ คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านการเพิ่มขึ้นของมูลค่าที่ดิน ($\bar{X} = 3.68$)

ตารางที่ 4-10 ความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวก ของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจและสังคม ของชุมชน

ผลกระทบด้านบวกต่อเศรษฐกิจ และสังคม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น	3.74	มาก	.739
2. ทำให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาจากรัฐมากขึ้น	3.68	มาก	.697
3. เศรษฐกิจของชุมชนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น	3.66	มาก	.725
4. คนในชุมชนมีการกินดีอยู่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี	3.74	มาก	.715
5. ทำให้ปัญหาสังคม อาชญากรรม ลดลง เพราะมีอาชีพและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	3.67	มาก	.723
เฉลี่ย	3.69	มาก	.722

จากตารางที่ 4-9 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน มีความคิดเห็นผลกระทบด้านบวกของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจและสังคมชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น และคนในชุมชนมีการกินอยู่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมาคือ ทำให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาจากรัฐมากขึ้น ($\bar{X} = 3.68$)

ตารางที่ 4-11 ความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ควรพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

สิ่งแวดล้อมของชุมชนที่ควรพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. การปรับด้านภูมิทัศน์ของชุมชน	3.54	มาก	.696
2. การจัดสถานที่จอดรถของแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอและปลอดภัย	3.57	มาก	.717
3. การจัดสถานที่ส่วนกลางเพื่อแสดงสินค้าชุมชนตามสถานที่ท่องเที่ยว	3.62	มาก	.756
4. การจัดให้มีสถานที่แสดงนิทรรศการวิถีชุมชน	3.57	มาก	.729
5. การจัดให้มีรถโดยสารประจำทางสะดวก และเพียงพอในการให้บริการกับนักท่องเที่ยว	3.55	มาก	.695
6. การเพิ่มป้ายบอกทาง และแหล่งข้อมูลการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว	3.61	มาก	.831
7. การปรับปรุง ถนน เส้นทางคมนาคมขนส่งให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง	3.59	มาก	.654
8. ปรับปรุงด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว	3.66	มาก	.813
เฉลี่ย	3.58	มาก	.731

จากตารางที่ 4-11 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน มีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ควรพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปรับปรุงด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมา การจัดสถานที่ส่วนกลางเพื่อแสดงสินค้าชุมชนตามสถานที่ท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.62$) และการเพิ่มป้ายบอกทาง และแหล่งข้อมูลการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.61$)

ตารางที่ 4-12 ความคิดเห็นต่อผลกระทบทางลบการพัฒนาการท่องเที่ยวของโนนบุรีที่มีต่อชุมชน

การพัฒนาการท่องเที่ยวของโนนบุรี มีผลกระทบทางลบกับชุมชนในด้านใด	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ห่างเหิน เป็น สังคมเมืองมากขึ้น	2.37	น้อย	1.077
2. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของชุมชนเสื่อม โทรม	2.40	น้อย	1.148
3. ความไม่ปลอดภัยในชีวิตสูงขึ้น	2.49	น้อย	1.181
4. ชุมชนเกิดปัญหาขยะ และมลพิษจากรถยนต์	2.58	ปานกลาง	1.293
เฉลี่ย	2.45	น้อย	1.167

จากตารางที่ 4-12 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน มีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ควรพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$) โดยมีความคิดเห็นระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ชุมชนเกิดปัญหาขยะ และมลพิษจากรถยนต์ ($\bar{X} = 2.58$) และระดับน้อย 3 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความไม่ปลอดภัยในชีวิตสูงขึ้น ($\bar{X} = 2.49$) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของชุมชนเสื่อมโทรม ($\bar{X} = 2.40$) และ คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ห่างเหิน เป็นสังคมเมืองมากขึ้น ($\bar{X} = 2.37$)

ตารางที่ 4-13 ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน

ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของชุมชนแบบใด	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ร่วมคิดและร่วมวางแผนชุมชน	3.40	ปานกลาง	.964
2. ร่วมเป็นผู้ดำเนินงานตามแผนงานของชุมชน	3.30	ปานกลาง	.865
3. ร่วมในการติดตามประเมินการทำงานของ ชุมชน	3.38	ปานกลาง	.899
4. ร่วมสนับสนุนการทำงานของชุมชน ทั้งด้าน กำลังกายและกำลังทรัพย์	3.43	ปานกลาง	.967
เฉลี่ย	3.37	ปานกลาง	.943

จากตารางที่ 4-13 พบว่า ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 120 คน มีความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ควรพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่วมสนับสนุนการทำงานของชุมชน ทั้ง

ด้านกำลังกายและกำลังทรัพย์ ($\bar{X} = 3.43$) ร่วมคิดและร่วมวางแผนชุมชน ($\bar{X} = 3.40$) และ ร่วมในการติดตามประเมินการทำงานของชุมชน ($\bar{X} = 3.38$)

ข้อเสนอแนะของคนในชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโนนบุรี

1. นักท่องเที่ยวและผู้สัญจรไปมา มีการขับรถเร็วเกินกำหนด
2. ขาดการโฆษณาที่ดีของหมู่บ้านของเรา
3. ให้มีร้านอาหารมากขึ้น แต่อยากให้มีสิ่งของขายมากขึ้น และสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยว
4. อยากให้มีพิพิธภัณฑ์ปลา
5. กลุ่มวัยรุ่นสร้างความุ่นวายโดยเฉพาะบริเวณสะพาน อยากให้ตำรวจเข้ามาดูแล
6. อยากให้ช่วยรณรงค์การท่องเที่ยวของที่นี่ให้เยอะขึ้น

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี

ตารางที่ 4-14 จำนวนและร้อยละ เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	ความถี่	ร้อยละ
ชาย	290	44.30
หญิง	365	55.70
รวม	655	100.0

จากตารางที่ 4-3 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน เป็นเพศชาย จำนวน 365 คน คิดเป็นร้อยละ 55.70 และเป็นเพศหญิง จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30

ตารางที่ 4-15 จำนวนและร้อยละ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	ความถี่	ร้อยละ
น้อยกว่า 20ปี	95	14.50
20 - 29	175	26.70
30 - 39	140	21.40
40 - 49	168	25.60
50 - 59	68	10.40
60ปีขึ้นไป	9	1.40
รวม	655	100.00

จากตารางที่ 4-15 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน ส่วนใหญ่อยู่อายุ 20-29 ปี จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 รองลงมาอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 25.60

ตารางที่ 4-16 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
โสด	228	34.80
สมรส	354	54.00
หม้าย	73	11.10
รวม	655	100.00

จากตารางที่ 4-16 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส จำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 รองลงมาโสด จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80

ตารางที่ 4-17 จำนวนและร้อยละ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ประถมศึกษา	75	11.50
มัธยมศึกษา	260	39.70
อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	136	20.80
ปริญญาตรี	157	24.00
สูงกว่าปริญญาตรี	27	4.10
รวม	655	100.00

จากตารางที่ 4-17 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 39.70 รองลงมาระดับปริญญาตรี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00

ตารางที่ 4-18 จำนวนและร้อยละ ระดับรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับรายได้	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	257	39.20
10,001-20,000 บาท	286	43.70
20,001-30,000 บาท	88	13.40
30,001-40,000 บาท	19	2.90
40,001-50,000 บาท	5	0.76
รวม	653	100.00

จากตารางที่ 4-17 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 43.70 รองลงมา รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20

ตารางที่ 4-19 จำนวนและร้อยละ ภูมิำเนาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภูมิำเนา	ความถี่	ร้อยละ
ภาคกลาง	53	8.10
ภาคเหนือ	13	2.00
ภาคตะวันออก	47	7.20
ภาคตะวันตก	28	4.30
ภาคใต้	9	1.40
จังหวัดกาฬสินธุ์	207	31.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่มีใช้จังหวัดกาฬสินธุ์	298	45.50
รวม	655	100.00

จากตารางที่ 4-19 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน ส่วนใหญ่มีภูมิำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่มีใช้จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60

ตารางที่ 4-20 จำนวนและร้อยละ การประสบการณ์เข้าชมพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูมิกุ้มข้าวของผู้ตอบแบบสอบถาม

พิพิธภัณฑ์สิรินธร	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เคย (รวมครั้งนี้ด้วย)	12	1.80
เคยเข้าชม	643	98.20
รวม	655	100.00

จากตารางที่ 4-20 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์สิรินธรจำนวน 643 คน คิดเป็นร้อยละ 98.20 รองลงมาคือไม่เคยเข้าชม (โดยรวมในครั้งนี้นี้ด้วย) จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80

ตารางที่ 4-21 จำนวนและร้อยละ การมีประสบการณ์มาสักการะพุทธสถานภูสิงห์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

พุทธสถานภูสิงห์	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เคย (รวมครั้งนี้ด้วย)	168	25.64
เคยมาสักการะ	487	74.36
รวม	655	100.00

จากตารางที่ 4-21 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีประสบการณ์เคยมาสักการะพุทธสถานภูสิงห์ จำนวน 487 คน คิดเป็นร้อยละ 74.36 และไม่เคยมาสักการะพุทธสถานภูสิงห์ (โดยรวมในครั้งนี้นี้ด้วย) จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 25.64

ตารางที่ 4-22 จำนวนและร้อยละ การมีประสบการณ์มาแหลมโนนวิเศษของผู้ตอบแบบสอบถาม

แหลมโนนวิเศษ	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เคย	299	45.64
เคยมาเที่ยว	356	54.36
รวม	655	100.00

จากตารางที่ 4-22 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีประสบการณ์มาแหลมโนนวิเศษ จำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 54.36 และไม่เคยมีประสบการณ์มาแหลมโนนวิเศษ (โดยรวมในครั้งนี้นี้ด้วย) จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 45.64

ตารางที่ 4-23 จำนวนและร้อยละ การประสบการณ์พักค้างแรมในจังหวัดกาฬสินธุ์

การพักแรมในจังหวัดกาฬสินธุ์	ความถี่	ร้อยละ
พัก	296	45.20
ไม่พัก	359	54.80
รวม	655	100.00

จากตารางที่ 4-23 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน ไม่เคยมีประสบการณ์พักค้างแรมในจังหวัดกาฬสินธุ์ (โดยรวมในครั้งนี้นี้ด้วย) จำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 54.80 และมีประสบการณ์พักค้างแรมในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 45.20

ตารางที่ 4-24 จำนวนและร้อยละ พาหนะที่ใช้เดินทางมาสถานที่ท่องเที่ยว

พาหนะที่ท่านใช้เดินทางมาครั้งนี้	ความถี่	ร้อยละ
รถยนต์ส่วนตัว	388	59.24
รถโดยสารประจำทาง	5	0.77
รถยนต์เหมาหรือเช่า	93	14.20
จักรยานยนต์	152	23.20
รถบริการนำเที่ยว	17	2.59
รวม	655	100.00

ตารางที่ 4-24 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน พาหนะที่ใช้เดินทางมาสถานที่ท่องเที่ยว คือ รถยนต์ส่วนตัว จำนวน 388 คน คิดเป็นร้อยละ 59.24 รองลงมา คือจักรยานยนต์ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20

ตารางที่ 4-25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดการพิพิธภัณฑสถาน

การจัดการพิพิธภัณฑสถาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ค่าธรรมเนียมในการเข้าชม มีความเหมาะสม	4.47	มาก	.027
2. การติดต่อสอบถามมีความสะดวก	4.07	มาก	.025
3. มีการจัดระบบการเข้าชมที่ดี	3.97	มาก	.031
4. มีมาตรฐานในการรักษาความปลอดภัยที่ดี	3.97	มาก	.028
5. มีการแจกเอกสารหรือติดประกาศคำแนะนำ สำหรับการเข้าชมและข้อห้ามปฏิบัติ	4.15	มาก	.148
6. มีการแบ่งโซนความรู้ที่เหมาะสม	4.04	มาก	.031
7. การจัดโซนความรู้ในพิพิธภัณฑสถาน มีสวยงามและ ดึงดูดใจ	4.02	มาก	.029
8. พิพิธภัณฑสถานมีระยะเวลาการให้บริการที่เหมาะสม	4.21	มาก	.115
เฉลี่ย	4.11	มาก	.055

จาก ตารางที่ 4-25 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีความคิดเห็นต่อการจัดการพิพิธภัณฑสถานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ค่าธรรมเนียมในการเข้าชม มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.47$) พิพิธภัณฑสถานมีระยะเวลา

การให้บริการที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.21$) และ มีการแจกเอกสารหรือตีประกาศคำแนะนำสำหรับการเข้าชม และข้อห้ามปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.15$)

ตารางที่ 4-26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการให้บริการของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานไดโนเสาร์ภูมู่ข้าว

การให้บริการของเจ้าหน้าที่ของ พิพิธภัณฑสถาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร	3.90	มาก	.030
2. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว	4.19	มาก	.144
3. เจ้าหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจ ให้บริการ	3.97	มาก	.030
4. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็น อย่างดี	3.94	มาก	.030
เฉลี่ย	4.00	มาก	.260

จาก ตารางที่ 4-26 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว ($\bar{X} = 4.19$) เจ้าหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ ($\bar{X} = 3.97$) และ เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็น อย่างดี ($\bar{X} = 3.94$)

ตารางที่ 4-27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑสถานไดโนเสาร์ภูมู่ข้าว

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของ พิพิธภัณฑสถาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านการเดินทางมายังพิพิธภัณฑสถานมีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน	3.98	มาก	.031
2. มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย	3.94	มาก	.029
3. มีห้องน้ำ-ห้องสุขา ที่สะอาด/เพียงพอ/สะดวกต่อการใช้งาน	3.82	มาก	.035
4. ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวนเพียงพอ ราคาเหมาะสม และมีคุณภาพ	3.71	มาก	.039
5. การสื่อความหมายต่าง ๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้ เอกสารแผ่นพับ	3.84	มาก	.038
6. สาธารณูปโภคพื้นฐาน (ไฟฟ้า, น้ำดื่ม/น้ำใช้, โทรศัพท์สาธารณะ) มีคุณภาพ ใช้การได้	3.86	มาก	.034
7. การจัดสถานที่เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะอาด / สวยงาม	4.19	มาก	.090
เฉลี่ย	3.90	มาก	.045

จาก ตารางที่ 4-27 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑสถาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดสถานที่เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะอาด / สวยงาม ($\bar{X} = 4.19$) ด้านการเดินทางมายังพิพิธภัณฑสถานมีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน ($\bar{X} = 3.98$) และมีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย ($\bar{X} = 3.94$)

ตารางที่ 4-28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดโซนแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูมู่ข้าว

การจัดโซนแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สิรินธร	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. การแบ่งโซน มีความเหมาะสม และดึงดูดใจ	4.29	มาก	.027
2. ซากไดโนเสาร์เป็นของแท้ อายุเก่าแก่ หายาก	4.02	มาก	.029
3. ทางเดินระหว่างห้องนิทรรศการมีความสะดวก	4.15	มาก	.026
4. มีการจัดระบบการเดินชมที่ดี และมีความต่อเนื่องขององค์ความรู้ที่จัดแสดง	4.10	มาก	.028
5. มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการจัดแสดงในแต่ละโซน	4.06	มาก	.032
6. องค์ความรู้ที่จัดแสดงในแต่ละโซน มีประโยชน์และมีความดึงดูดใจต่อการเรียนรู้	4.08	มาก	.028
7. มีการแจกเอกสารให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว	4.30	มาก	.122
เฉลี่ย	4.14	มาก	.041

จาก ตารางที่ 4-28 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีความคิดเห็นต่อการจัดโซนแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สิรินธร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการแจกเอกสารให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.30$) การแบ่งโซน มีความเหมาะสม และดึงดูดใจ ($\bar{X} = 4.29$) และ ทางเดินระหว่างห้องนิทรรศการมีความสะดวก ($\bar{X} = 3.38$)

ตารางที่ 4-29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานกุสินทร์และแหลมโนนวิเศษ

ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานกุสินทร์และแหลมโนนวิเศษ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. การติดต่อสอบถามมีความสะดวก	3.77	มาก	.036
2. มีการจัดระบบด้านการเข้าชมสถานที่ และมีการลงทะเบียนนักท่องเที่ยวที่ชัดเจน	3.75	มาก	.037
3. มีการรักษาความปลอดภัยที่ดี/มีความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว	3.68	มาก	.072
4. มีการแจกเอกสารหรือตีตประกาศคำแนะนำสำหรับการเข้าชมและข้อห้ามปฏิบัติ	3.67	มาก	.077
5. มีการจัดสถานที่อย่างสวยงาม ดึงดูดใจ และคงไว้ซึ่งความเป็นธรรมชาติ	3.96	มาก	.066
6. มีระยะเวลาการให้เข้าชมที่เหมาะสม	3.96	มาก	.065
เฉลี่ย	3.79	มาก	.058

จาก ตารางที่ 4-13 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานกุสินทร์และแหลมโนนวิเศษ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการจัดสถานที่อย่างสวยงาม ดึงดูดใจ และคงไว้ซึ่งความเป็นธรรมชาติ และ มีระยะเวลาการให้เข้าชมที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.96$) และ การติดต่อสอบถามมีความสะดวก ($\bar{X} = 3.77$)

ตารางที่ 4-30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการให้บริการของเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการ
พุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ

ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการ พุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร เต็มใจให้บริการ	3.87	มาก	.070
2. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะอาด รวดเร็ว	3.80	มาก	.072
3. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถาม เป็นอย่างดี	3.75	มาก	.071
รวม	3.80	มาก	.071

จาก ตารางที่ 4-13 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการพุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับ ได้ดังนี้ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร เต็มใจให้บริการ ($\bar{X} = 3.96$) เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะอาด รวดเร็ว ($\bar{X} = 3.80$) และ เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถาม เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 4 - 31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสิ่งอำนวยความสะดวกของพุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านการเดินทางมายังพุทธสถานภูสิงห์และ แหลมโนนวิเศษ มีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้าย สัญลักษณ์บอกทางชัดเจน	4.08	มาก	.075
2. มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย	3.79	มาก	.076
3. มีห้องน้ำ-ห้องสุขาอย่างเพียงพอ สะอาด ถูก สุขลักษณะ	3.57	มาก	.088
4. ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวน เพียงพอ ราคาเหมาะสม และมีคุณภาพ	3.49	ปานกลาง	.092
5. มีการสื่อความหมายต่าง ๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์การให้ความรู้ เอกสารแผ่นพับ	3.62	มาก	.087
6. สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ระบบ โทรศัพท์สาธารณะ มีคุณภาพ ใช้การได้ดี	3.95	มาก	.309
7. การจัดสถานที่เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจบริเวณ แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาด / สวยงาม	3.97	มาก	.070
	3.78	มาก	0.113

จาก ตารางที่ 4-13 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ

โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.37$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการเดินทางมายังพุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ มีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน ($\bar{X} = 4.08$) การจัดสถานที่เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาด / สวยงาม ($\bar{X} = 3.97$) และ สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ระบบโทรศัพท์สาธารณะ มีคุณภาพ ใช้การได้ดี ($\bar{X} = 3.95$) และมีระดับปานกลาง 1 ข้อคือ ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวนเพียงพอ ราคาเหมาะสม และมีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.49$)

ตารางที่ 4-32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจของสถานที่ของพุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ

ด้านความพึงพอใจของสถานที่	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. สถานที่มีความสวยงาม มีเสน่ห์ดึงดูดใจ	3.91	มาก	.075
2. มีบรรยากาศที่ดี เหมาะแก่การมาท่องเที่ยวพักผ่อน	3.91	มาก	.071
3. มีตำนานที่เก่าแก่ ดึงดูดใจ ให้มาเที่ยว	2.75	ปานกลาง	.094
4. ความสมบูรณ์และสวยงามของธรรมชาติ	4.02	มาก	.053
เฉลี่ย	3.64	มาก	.073

จาก ตารางที่ 4-13 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 655 คน มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของสถานที่ของพุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความสมบูรณ์และสวยงามของธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.02$) สถานที่มีความสวยงาม มีเสน่ห์ดึงดูดใจ ($\bar{X} = 3.91$) และ มีบรรยากาศที่ดี เหมาะแก่การมาท่องเที่ยวพักผ่อน ($\bar{X} = 3.91$) และมีระดับปานกลาง 1 ข้อ คือมีตำนานที่เก่าแก่ ดึงดูดใจ ให้มาเที่ยว ($\bar{X} = 2.75$)

ตารางที่ 4-33 ระดับความคิดเห็นด้านความคาดหวังในการมาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี
มากกว่า 1 ข้อ)

(เลือกได้

ความคาดหวังจะได้รับจากการท่องเที่ยว	จำนวนผู้ตอบ (คน)
1. ความรู้ด้านประเพณีวิทยา /ด้านไดโนเสาร์	177
2. ได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศสดชื่น	336
3. ความสะอาด / สะอาด / ปลอดภัย ของสถานที่	353
4. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตร / มีความเป็นกันเอง	295
5. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว	192
6. การได้รับการบริการที่ดี จากผู้ประกอบการต่างๆ ในบริเวณแหล่ง ท่องเที่ยว	222
7. ความเอื้อเฟื้อและมีน้ำใจของคนในท้องถิ่นที่มาเยือน	80

จากตารางที่ ตารางที่ 4-33 พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน
ทั้งหมด 655 คน เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดความคาดหวังจะได้รับจากการท่องเที่ยวเป็นรายข้อ สามารถ
เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการความสะอาด /
สะอาด / ปลอดภัย ของสถานที่ (353 คน) รองลงมาคือได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศสดชื่น (336 คน)
และ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตร / มีความเป็นกันเอง (295 คน)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

อำเภอสหพันธ์ มีระยะห่างจากอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ประมาณ 39 กิโลเมตร มีจำนวนตำบล 8 ตำบล 85 หมู่บ้าน มีขนาดพื้นที่ 316.402 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 42,810 คน แบ่งเป็นชาย 21,380 คน เพศหญิง 21,430 คน มีครัวเรือน 11,868 ครัวเรือน (กรมการปกครอง จังหวัดกาฬสินธุ์, 2559) พื้นที่ตั้งพบว่าอำเภอสหพันธ์ตั้งอยู่ทางตอนกลาง ค่อนไปทางทิศเหนือของจังหวัด

ตำบลโนนบุรีตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดกาฬสินธุ์ ระยะทางห่างจากตัวจังหวัด 32 กม. มีเนื้อที่ 7.5 ตร.กม. พื้นที่เป็นที่ลาดเชิงเขา มีลักษณะสูง ๆ ต่ำ ๆ ดินเป็นดินปนดินทราย มีภูเขาที่สำคัญคือ ภูสิงห์ และ ภูกุ่มข้าว สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศเป็นลักษณะเนินเขาที่เนินสูงๆต่ำๆ เป็นเนินไม่สูงมากและมีที่ต่ำอากาศเป็นอากาศร้อนชื้น แบบเชิงเขา มีสามฤดู บ้านโนนบุรี หมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 8 และ หมู่ 9 มีลักษณะเป็นสังคมเมือง ประชากรมาตั้งถิ่นฐานจากหลายแห่ง ทำมาหากินประกอบอาชีพ ค้าขาย รับราชการ ด้านการเกษตร รับจ้างทั่วไป ชอบทำบุญ ยึดถือประเพณีฮีต 12 คอง 14 มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี ประมาณ 501,973 บาท และมีรายได้เฉลี่ยคน ละ 161,786 บาท ซึ่งมีรายได้ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ยของจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ประมาณ 15,452 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2558) ส่วนการดำรงชีวิตได้มีการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิต คือการใช้ ห่วงที่ 2 คือ มีเหตุผล คือการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ โดยจะเห็นจากชุมชนมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งตนเอง รวมถึงมีความพยายามในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการรวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาทั้งด้านอาชีพ ด้านสังคม และมีการนำแนวคิดห่วงที่ 3 คือ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง มาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านการต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล โดยเห็นจากการที่ชุมชนทั้งภาคประชาชนและส่วนราชการ เล็งเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก ของสังคมที่มีการเป็นพลวัต จึงได้มีการร่วมกันจัดตั้งกลุ่มอาชีพ กลุ่มการท่องเที่ยว กลุ่มของผู้สูงอายุ ร่วมกับโรงเรียนมัธยมในชุมชนจัดกิจกรรมถนนสายบุญโคโนโรด เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ และการให้ผู้สูงอายุได้มีทำงานทั้งงานสังคมและงานอาชีพ เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุที่กำลังจะขยายเพิ่มขึ้นในประเทศไทย รวมถึงได้เล็งเห็นความสำคัญของภาษา มีการพัฒนาด้านภาษาต่างประเทศให้แก่เยาวชน และผู้มีอาชีพด้านการบริการของชุมชน และพบว่าประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ผู้สูงอายุ ด้านการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีและ ประถม โดยจากการจัดเก็บข้อมูล จปฐ.ปี 2558 พบว่าการศึกษาของประชาชนในบ้านโนนบุรี ส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี รองลงมาเป็นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากคนในชุมชนรุ่นใหม่จะนิยมศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ขณะที่คนสูงอายุเป็นวัยที่มีมากในชุมชนมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา อาชีพหลัก คือ ค้าขาย ทำนา ทำไร่ อาชีพรอง รับราชการ ทำประมง อาชีพเสริม ได้แก่ การทอผ้า เลี้ยงสัตว์ ทำประมง หัตถกรรม มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อปี 501,973 บาท และมีรายได้เฉลี่ยคน ละ 161,786 บาท

จากการเก็บข้อมูลบริบทชุมชน และการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของชุมชนโนนบุรี ได้ข้อสรุปถึงศักยภาพของชุมชนดังนี้ ด้านที่ตั้งของหมู่ 1 หมู่ 2 และหมู่ 3 พบว่าชุมชนโนนบุรีทั้ง 3 หมู่ จัดเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจอำเภอสหพันธ์ ส่วนหมู่ 8 และหมู่ 9 เป็นที่ตั้งของสะพานเทพสุดา และแหลมโนนวิเศษ ซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจด้านการประมง ด้านการท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งตามหลักหลาย เช่น สะพานเทพสุดา พิพิธภัณฑ์สิรินธร แหลมโนนวิเศษ วัด

พุทธนิมิตรฐสิงห์ พระพุทธนิมิตรฐคำว วัดตาดนายแม่เทพนิมิตร วัดสักกะวัน เป็นต้น และชุมชนยังมีกิจกรรมด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย ดึงดูดใจ เช่นกิจกรรมการเดินคอนกกา เดินก๊อบแก๊ปในทุกวันศุกร์ การตัดกบาตร ถนอมสายบุญทุกเช้าวันเสาร์ ซึ่งเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ มีกิจกรรมร่วมกัน ในด้านทรัพยากรที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่หลากหลายแล้ว ตำบลโนนบุรี ยังมีทรัพยากรด้านอาหารที่หลากหลาย อุดมสมบูรณ์ มีสถานที่สำหรับพักผ่อนที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ รวมถึงมีกิจกรรมหนุนเสริมการท่องเที่ยวทุกเดือน จึงเหมาะสมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับประเทศ

ในส่วนข้อดีที่ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือพิพิธภัณฑ์เห็นพ้องต้องกันที่ควรแก้ไขหรือพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ ของแหล่งท่องเที่ยวคือ ด้านทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ มัคคุเทศก์นำเที่ยวที่ขาดทั้งจำนวนและคุณภาพ นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศให้แก่ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการธุรกิจค้าขายในตำบลให้สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ และควรเพิ่มทักษะด้านการขาย การบริการแก่ผู้ประกอบการอาชีพที่ต้องสัมผัส พูดคุยกับนักท่องเที่ยว และควรพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานให้ควบคู่ไปกับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวและการขยายตัวของชุมชนเมือง

ด้านการจัดการการท่องเที่ยวของพิพิธภัณฑ์สิรินธร พบว่าการจัดการพิพิธภัณฑ์นั้น นโยบายส่วนใหญ่ได้รับความเห็นชอบจากกรมทรัพยากรธรณี รวมถึงตัวชี้วัดความสำเร็จก็กำหนดมาจากกรมทรัพยากรธรณี แต่ทั้งนี้ก็จัดทำแผนโดยอิงในส่วนของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยจะเห็นจากมีการสำรวจความพึงพอใจในภาพรวมเป็นประจำทุกปี แต่ในส่วนของชุมชนนั้นก็เข้ามีส่วนร่วมโดยการเข้ามาเป็นกรรมการภาคประชาชน แต่การขับเคลื่อนการดำเนินงานยังเน้นตามนโยบายของกรมฯ เป็นสำคัญ จึงทำให้ในบางครั้งชุมชนมองว่าพิพิธภัณฑ์ขาดการมีส่วนร่วมกับชุมชนหรือชุมชนขาดการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์สิรินธร ในด้านการบริหารงานของพิพิธภัณฑ์สิรินธร นั้นพบว่าปัญหาหลักคือด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการตลาด กิจกรรมค่ายยังไม่เพียงพอ และด้านระเบียบพัสดุที่ทำให้การจัดซ่อมแซมหรือซื้อครุภัณฑ์ นิทรรศการล่าช้า

ข้อมูลความคิดเห็นของผู้อาศัยในชุมชนโนนบุรีต่อการการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี

ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่อายุ 40 - 49 ปี ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตร ผู้แทนครัวเรือนในชุมชนโนนบุรี มีความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไปของ พิพิธภัณฑ์สิรินธร มีความสวยงามเหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ ป้ายบอกเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมีความชัดเจนและจำนวนที่เพียงพอ และ ความสะดวกของเส้นทางคมนาคมขนส่ง ความคิดเห็นด้านประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนโนนบุรี ใน อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านสร้างอาชีพหลัก รองลงมาคือ คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านสร้างอาชีพเสริม และ คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในการเพิ่มขึ้นของมูลค่าที่ดิน ความคิดเห็นผลกระทบด้านบวกของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจและสังคมชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3

ลำดับแรก ได้แก่ ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น และคนในชุมชนมีการกินดีอยู่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี รองลงมาคือ ทำให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาจากรัฐมากขึ้น ความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ควรพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปรับปรุงด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมา การจัดสถานที่ส่วนกลางเพื่อแสดงสินค้าชุมชนตามสถานที่ท่องเที่ยว และการเพิ่มป้ายบอกทาง และแหล่งข้อมูลการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว ความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ควรพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับน้อย โดยมีความคิดเห็นระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ชุมชนเกิดปัญหาขยะ และมลพิษจากรถยนต์ และระดับน้อย 3 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความไม่ปลอดภัยในชีวิตสูงขึ้น สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของชุมชนเสื่อมโทรม และ คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ห่างเหิน เป็นสังคมเมืองมากขึ้น ความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ควรพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่วมสนับสนุนการทำงานของชุมชน ทั้งด้านกำลังกายและกำลังทรัพย์ ร่วมคิดและร่วมวางแผนชุมชน และ ร่วมในการติดตามประเมินการทำงานของชุมชน

ข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี

นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่อายุ 20-29 ปี สถานภาพสมรส มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ 10,001-20,000 บาท มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่มีใจจังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์เคยเข้าชมพิพิธภัณฑ์สิรินธร มีประสบการณ์เคยมาสักการะพุทธสถานภูสิงห์ มีประสบการณ์มาแหลมโนนวิเศษ ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์พักค้างแรมในจังหวัดกาฬสินธุ์ พาหนะที่ใช้เดินทางมาสถานที่ท่องเที่ยว คือ รถยนต์ส่วนตัว

มีความคิดเห็นต่อการจัดการพิพิธภัณฑ์สิรินธรโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ค่าธรรมเนียมในการเข้าชม มีความเหมาะสม พิพิธภัณฑ์มีระยะเวลาการให้บริการที่เหมาะสม และ มีการแจกเอกสารหรือติดประกาศคำแนะนำสำหรับการเข้าชมและข้อห้ามปฏิบัติ ความคิดเห็นต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์สิรินธร โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เจ้าหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ และ เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี ความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์สิรินธร โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดสถานที่เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาด / สวยงาม ด้านการเดินทางมายังพิพิธภัณฑ์มีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน และมีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย ความคิดเห็นต่อการจัดโชนแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สิรินธร โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการแจกเอกสารให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การแบ่งโซน มีความเหมาะสม และดึงดูดใจ และทางเดินระหว่างห้องนิทรรศการมีความสะดวก

ความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานกุสินห์และแหลมโนนวิเศษ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการจัดสถานที่อย่างสวยงาม ดึงดูดใจ และคงไว้ซึ่งความเป็นธรรมชาติ และมีระยะเวลาการให้เข้าชมที่เหมาะสม และ การติดต่อสอบถามมีความสะดวก ความคิดเห็นต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการพุทธสถานกุสินห์และแหลมโนนวิเศษ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับ ได้ดังนี้ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร เต็มใจให้บริการ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็วและเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี ความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพุทธสถานกุสินห์และแหลมโนนวิเศษ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการเดินทางมายังพุทธสถานกุสินห์และแหลมโนนวิเศษ มีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน การจัดสถานที่เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาด / สวยงาม และ สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ระบบโทรศัพท์สาธารณะ มีคุณภาพ ใช้การได้ดี และมีระดับปานกลาง 1 ข้อคือ ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวนเพียงพอ ราคาเหมาะสม และมีคุณภาพ ความคิดเห็นต่อความดึงดูดใจของสถานที่ของพุทธสถานกุสินห์และแหลมโนนวิเศษ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความสมบูรณ์และสวยงามของธรรมชาติ สถานที่มีความสวยงาม มีเสน่ห์ดึงดูดใจ และ มีบรรยากาศที่ดี เหมาะแก่การมาท่องเที่ยวพักผ่อน และมีระดับปานกลาง 1 ข้อ คือมีตำนานที่เก่าแก่ ดึงดูดใจ ให้มาเที่ยว ด้านความคาดหวังที่ต้องการจะได้รับจากการท่องเที่ยว สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการความสะดวก / สะอาด / ปลอดภัย ของสถานที่ รองลงมาคือได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศสดชื่น และ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตร / มีความเป็นกันเอง

บรรณานุกรม

กรมทรัพยากรธรณี, สถิตินักท่องเที่ยว. (2558). ค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

www.sdm.dmr.go.th/website/Statistics_graph.php?id=2558

กัลยา วาณิชยปัญญา. (2549). หลักสถิติ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมสารจำกัด.

กาญจนา สุระ. การจัดการการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, 2553

กาญจนา กามล. (2551). การสรุปบทเรียนการดำเนินงานโครงการประกวดคู่มือโรงเรียนส่งเสริมทันสุขภาพ, สถาบันเสริมสร้างพลังชุมชน

เทศบาลตำบลโนนบุรี. (2558). ค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 <http://www.nonburee.com/buree.html>

ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์. (2526). การพัฒนาชุมชน: วิธีการระดมการมีส่วนร่วมของชุมชน. นิตยสาร
กรมประชาสัมพันธ์.

ธนพรรณ ธาณี. (2540). การศึกษาชุมชน. ขอนแก่น: เพ็ญพรินต์

ธีระพงษ์ แก้วหาญ. (2544). กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคมสังคมขอนแก่น:
โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา

ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี :

สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

ป้องพล ธวัชหทัยกุลและ คณะ. (2550). แนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิง
เกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้.

ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2546). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).

ปิยวรรณ คงประเสริฐ. (2551). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน ที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พงษ์ธร ธีญญสิริ.(2552). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ

ยุติธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

มนัส ชัยสวัสดิ์. (2546). การศึกษาระบบการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตเพื่อทราบศักยภาพของการพัฒนา ไปสู่
แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลก, สภาวิจัยแห่งชาติ.

รชดา เครือทิวา. (2554). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของ ผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย
ในจังหวัดอ่างทอง. สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตอ่างทอง. 2554.

รัตน์ บัสนธ์. (2551). ปรัชญาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รายงานประจำปี กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2552

วิลาวัลย์ บุญศรีและคณะ. (2550). โครงการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นใน
กระบวนการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้.

วีระศักดิ์ สมยานะ.(2551). การจัดการการเรียนรู้เพื่อสร้างและพัฒนานักวิจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัย , สำนักงานคณะกรรมการ วิจัยแห่งชาติ

ศักดิ์ศิริ นันตะสุข และคณะ (2550) โครงการการพัฒนาศักยภาพของคนในท้องถิ่นในการบริหารจัดการ
ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้.

สนธยา พลศรี. (2542). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.

สุพัตรา ขาดิบุญหาชัย. (2548). กระบวนการเรียนรู้: แนวคิด ความหมาย และบทเรียนในสังคมไทย.

กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส).

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2542) คู่มือการเก็บข้อมูลภาคสนาม ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต เพื่อ
การพัฒนา.กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว. (2549). คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ.
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (2555) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.
2555 - 2559

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2558. <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries11.html>.

Cohen, J.M., and Uphoff, N.T. (1980). Participation's Place in Rural Development : Seeking
Clarity Through Specificity. World Development, 8 (March). 219 – 222.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามตัวแทนครัวเรือนในชุมชน

เรื่อง กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในครั้งนี้จะนำไปใช้เฉพาะในทางวิชาการเท่านั้น คณะผู้ศึกษาขอรับรองว่าจะไม่นำข้อมูลที่ได้ไปเผยแพร่ให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ น้อยกว่า 20 ปี

☐ 20 – 29 ปี

☐ 30 - 39 ปี

☐ 40 - 49 ปี

☐ 50 - 59 ปี

☐ 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

☐ โสด

☐ สมรส

☐ หม้าย/หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ อาชีวศึกษา/อนุปริญญา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐ 10,001 – 20,000 บาท

☐ 20,001 - 30,000 บาท

☐ 30,001 - 40,000 บาท

☐ 40,001 - 50,000 บาท

☐ มากกว่า 50,000 บาท

6. อาชีพ

☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

☐ พนักงานบริษัท

☐ ทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

☐ เกษตรกร

☐ รับจ้างทั่วไป

☐ หัตถกรรม/งานกลุ่มอาชีพ

☐ นักเรียน/นักศึกษา

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งที่ท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี
โปรดการเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การแสดงความคิดเห็น

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

1. ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่มีความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการคมนาคมขนส่ง
ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มาก น้อย เพียงใด

สภาพโครงสร้างพื้นฐาน	ความเหมาะสม/ความสะดวก				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สภาพแวดล้อมทั่วไปของพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูกุ่มข้าว มีความสวยงาม เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว					
2. สภาพแวดล้อมทั่วไปของพุทธสถานภูสิงห์ มี ความสวยงามเหมาะสมกับการเป็นแหล่ง ท่องเที่ยว					
3. สภาพแวดล้อมทั่วไปของแหลมโนนวิเศษ มี ความสวยงาม เหมาะสมกับการเป็นแหล่ง ท่องเที่ยว					
4. ความสะดวกของเส้นทางคมนาคมขนส่ง					
5. จำนวนและความสะดวกของรถโดยสาร ประจำทาง ที่ให้บริการต่อนักท่องเที่ยว					
6. ความพอเพียงของสถานที่จอดรถในแหล่ง ท่องเที่ยวแต่ละแหล่ง					
7. ร้านอาหารบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมีความ เพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว					
8. ความพอเพียงของร้านจำหน่ายของที่ระลึกที่ ให้บริการต่อนักท่องเที่ยว					
9. ป้ายบอกเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมีความ ชัดเจนและจำนวนที่เพียงพอ					

2. ทศนคติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน

ทัศนคติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ประโยชน์ของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนโนนบุรี					
1.1 คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านสร้างอาชีพหลัก					
1.2 คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในรายได้					
1.3 คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านความเจริญด้านวัตถุ สิ่งก่อสร้าง					
1.4 คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านการเพิ่มขึ้นของมูลค่าที่ดิน					
1.5 คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านสร้างอาชีพเสริม					
2. ผลต่อเศรษฐกิจ และสังคม					
2.1 ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น					
2.2 ทำให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาจากรัฐมากขึ้น					
2.3 เศรษฐกิจของชุมชนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น					
2.4 คนในชุมชนมีการกินดีอยู่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี					
2.5 ทำให้ปัญหาสังคม อาชญากรรม ลดลง					
3. สิ่งแวดล้อมของชุมชนที่ควรพัฒนาเพื่อรองรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว					
3.1 การปรับด้านภูมิทัศน์ของชุมชน					
3.2 การจัดสถานที่จอดรถของแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอและปลอดภัย					
3.3 การจัดสถานที่ส่วนกลางเพื่อแสดงสินค้าชุมชนตามสถานที่ท่องเที่ยว					

3.4 การจัดให้มีสถานที่แสดงนิทรรศการวิถีชุมชน					
3.5 การจัดให้มีรถโดยสารประจำทางสะดวก และเพียงพอในการให้บริการกับนักท่องเที่ยว					
3.6 การเพิ่มป้ายบอกทาง และแหล่งข้อมูลการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว					
3.7 การปรับปรุง ถนน เส้นทางคมนาคมขนส่งให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง					
3.8 ปรับปรุงด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว					

ทัศนคติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ท่านคิดว่าหากมีการพัฒนาการท่องเที่ยวของโนนบุรี ได้แก้ปัญหาคับคั่งได้โนนเสาร์ภูมู่ข้าวพุทธสถานภูสิงห์ และแหลมโนนวิเศษ จะมีผลกระทบทางลบกับชุมชน ในด้านใด					
4.1 คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ห่างเหิน เป็นสังคมเมืองมากขึ้น					
4.2 สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของชุมชนเสื่อมโทรม					
4.3 ความไม่ปลอดภัยสูงขึ้น					
4.4 ชุมชนเกิดปัญหาขยะ และมลพิษจากรถยนต์					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนแบบใด					
5.1 ร่วมคิดและร่วมวางแผนชุมชน					
5.2 ร่วมเป็นผู้ดำเนินงานตามแผนงานของชุมชน					
5.3 ร่วมในการติดตามประเมินการทำงานของชุมชน					
5.4 ร่วมสนับสนุนการทำงานของชุมชน ทั้งด้านกำลังกายและกำลังทรัพย์					

6. ท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ อย่างไรในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนโนนบุรี

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

เรื่อง กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในครั้งนี้จะนำไปใช้เฉพาะในทางวิชาการเท่านั้น คณะผู้ศึกษาขอรับรองว่าจะไม่นำข้อมูลที่ได้ไปเผยแพร่ให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ
☐ น้อยกว่า 20 ปี ☐ 20 – 29 ปี
☐ 30 - 39 ปี ☐ 40 - 49 ปี
☐ 50 - 59 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพสมรส
☐ โสด ☐ สมรส
☐ หม้าย/หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา
☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา
☐ อาชีวศึกษา/อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,001 – 20,000 บาท
☐ 20,001 - 30,000 บาท ☐ 30,001 - 40,000 บาท
☐ 40,001 - 50,000 บาท ☐ มากกว่า 50,000 บาท
6. อาชีพ
☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานบริษัท
☐ ทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ เกษตรกร
☐ รับจ้างทั่วไป ☐ หัตถกรรม/งานกลุ่มอาชีพ
☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. ภูมิภาคของท่าน

☐ ภาคกลาง	☐ ภาคเหนือ
☐ ภาคตะวันออก	☐ ภาคตะวันตก
☐ ภาคตะวันออก	☐ จังหวัดกาฬสินธุ์
☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่มีใช้จังหวัดกาฬสินธุ์	

8. ท่านเคยเดินทางมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 3 แห่งนี้มาก่อนหรือไม่

1) พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูผาขาว

- ☐ เคย จำนวน ครั้งที่มา ครั้ง (รวมครั้งนี้)
☐ ไม่เคย

2) พุทธสถานภูสิงห์

- ☐ เคย จำนวน ครั้งที่มา ครั้ง (รวมครั้งนี้)
☐ ไม่เคย

3) แหยมโนนวิเศษ

- ☐ เคย จำนวน ครั้งที่มา ครั้ง (รวมครั้งนี้)
☐ ไม่เคย

9. ในการเดินทางมาครั้งนี้ท่านพักค้างแรมในจังหวัดกาฬสินธุ์ หรือไม่

- ☐ พัก จำนวน คืน ☐ ไม่พัก

10. พาหนะที่ท่านใช้ในการเดินทางมาครั้งนี้

☐ รถยนต์ส่วนตัว	☐ รถโดยสารประจำทาง
☐ รถยนต์เช่า	☐ จักรยานยนต์
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูผาขาว

โปรดการเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การแสดงความคิดเห็น

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด	2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก	1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง	

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูกุ่มข้าว

ทัศนคติที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูกุ่มข้าว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านการจัดการพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูกุ่มข้าว					
1.1 ค่าธรรมเนียมในการเข้าชม มีความเหมาะสม					
1.2 การติดต่อสอบถามมีความสะดวก					
1.3 มีการจัดระบบการเข้าชมที่ดี					
1.4 มีมาตรฐานในการรักษาความปลอดภัยที่ดี					
1.5 มีการแจกเอกสารหรือติดประกาศคำแนะนำสำหรับการเข้าชมและข้อห้ามปฏิบัติ					
1.6 มีการแบ่งโซนความรู้ที่เหมาะสม					
1.7 การจัดโซนความรู้ในพิพิธภัณฑ์ มีสวยงามและดึงดูดใจ					
1.8 พิพิธภัณฑ์มีระยะเวลาการให้บริการที่เหมาะสม					
2. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูกุ่มข้าว					
2.1 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร					
2.2 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว					
2.3 เจ้าหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ กระตือรือร้น เต็มใจให้บริการ					
2.4 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็นอย่างดี					
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
3.1 ด้านการเดินทางมายังพิพิธภัณฑ์มีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน					
3.2 มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย					
3.3 มีห้องน้ำ-ห้องสุขา ที่สะอาด/เพียงพอ/สะดวกต่อการใช้งาน					
3.4 ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวนเพียงพอ ราคาเหมาะสม และมีคุณภาพ					
3.5 การสื่อความหมายต่าง ๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์ การให้ความรู้ เอกสารแผ่นพับ					
3.6 สาธารณูปโภคพื้นฐาน (ไฟฟ้า,น้ำดื่ม/น้ำใช้, โทรศัพท์สาธารณะ) มีคุณภาพ ใช้งานได้ดี					

3.7 การจัดสถานที่เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจบริเวณ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะอาด / สวยงาม					
---	--	--	--	--	--

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูภักดิ์ (ต่อ)

ทัศนคติที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูภักดิ์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.ด้านการจัดโซนแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูภักดิ์					
4.1 การแบ่งโซน มีความเหมาะสม และดึงดูดใจ					
4.2 ซากไดโนเสาร์เป็นของแท้ อายุเก่าแก่ หายาก					
4.3 ทางเดินระหว่างห้องนิทรรศการมีความสะดวก					
4.4 มีการจัดระบบการเดินชมที่ดี และมีความต่อเนื่องขององค์ความรู้ที่จัดแสดง					
4.5 มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการจัดแสดงในแต่ละโซน					
4.6 องค์ความรู้ที่จัดแสดงในแต่ละโซน มีประโยชน์และมีความดึงดูดใจต่อการเรียนรู้					
4.7 มีการแจกเอกสารให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อพุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ

ทัศนคติที่มีต่อพุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานภูสิงห์และแหลมโนนวิเศษ					
1.1 การติดต่อสอบถามมีความสะดวก					
1.2 มีการจัดระบบด้านการเข้าชมสถานที่ และมีการลงทะเบียนนักท่องเที่ยวที่ชัดเจน					
1.3 มีการรักษาความปลอดภัยที่ดี/มีความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว					
1.4 มีการแจกเอกสารหรือติดประกาศคำแนะนำสำหรับการเข้าชมและข้อห้ามปฏิบัติ					
1.5 มีการจัดสถานที่อย่างสวยงาม ดึงดูดใจ และคงไว้ซึ่งความเป็นธรรมชาติ					

1.6 มีระยะเวลาการให้เข้าชมที่เหมาะสม					
2. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการ (กรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ ไม่ต้องตอบ)					
2.1 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร เต็มใจให้บริการ					
2.2 เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว					
2.3 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือตอบข้อซักถามเป็น อย่างดี					
ทัศนคติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนโนนบุรี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
3.1 ด้านการเดินทางมายัง พุทธสถานภูสิงห์และ แหลมโนนวิเศษ มีความสะดวก/ปลอดภัย/มีป้าย สัญลักษณ์บอกทางชัดเจน					
3.2 มีสถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม สะดวก ปลอดภัย					
3.3 มีห้องน้ำ-ห้องสุขาอย่างเพียงพอ สะอาด ถูก สุขลักษณะ					
3.4 ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวน เพียงพอ ราคาเหมาะสม และมีคุณภาพ					
3.5 มีการสื่อความหมายต่าง ๆ เช่น ป้าย / สัญลักษณ์การให้ความรู้ เอกสารแผ่นพับ					
3.6 สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ระบบโทรศัพท์ สาธารณะ มีคุณภาพ ใช้การได้ดี					
3.7 การจัดสถานที่เพื่อใช้พักผ่อนหย่อนใจบริเวณ แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาด / สวยงาม					
4. ด้านความดึงดูดใจของสถานที่					
4.1 สถานที่มีความสวยงาม มีเสน่ห์ดึงดูดใจ					
4. 2 มีบรรยากาศที่ดี เหมาะแก่การมาท่องเที่ยว พักผ่อน					
4.3 มีตำนานที่เก่าแก่ ดึงดูดใจ ให้มาเที่ยว					
4.4 มีความสมบูรณ์และสวยงามของธรรมชาติ					

ตอนที่ 4 ความคาดหวังจะได้รับจากการท่องเที่ยว (ตอบ 3 ลำดับที่คาดหวังมากที่สุด)

1. สิ่งที่ท่านคาดหวังจะได้รับจากการท่องเที่ยวครั้งนี้ (คาดหวังมากที่สุด 1 = มากที่สุด)

- ☐ ความรู้ด้านประเพณีวิทยา / ด้านไดโนเสาร์
- ☐ ได้พักผ่อนในบรรยากาศที่ดี อากาศสดชื่น
- ☐ ความสะอาด / สะอาด / ปลอดภัย ของสถานที่
- ☐ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตร / มีความเป็นกันเอง
- ☐ ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว
- ☐ การได้รับการบริการที่ดี จากผู้ประกอบการต่างๆ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
- ☐ ความเอื้อเฟื้อและสนใจของคนในท้องถิ่นที่มาเยือน
- ☐ อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว

5.1 พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูมู่ขาว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.2 พุทธสถานภูสิงห์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.3 แหยมโนนวิเศษ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูง

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ของชุมชนโนนบุรี ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้ตอบแบบสอบถาม ได้โปรดตอบแบบสอบถามชุดนี้ โดยรายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนคำถาม 3 ตอน ดังนี้

1. ลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจชุมชน สังคมและวัฒนธรรม ของชุมชนโนนบุรี
2. ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

โดยการนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้จะนำเสนอในลักษณะของภาพรวม โดยจะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลใดๆ ที่ท่านได้ให้มาในแบบสอบถามฉบับนี้ ดังนั้นคำตอบของท่านจะถูกรักษาไว้เป็นความลับ และจะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้กับบุคคลภายนอกโดยไม่ได้รับอนุญาตจากท่านอย่างเด็ดขาด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณล่วงหน้าที่ท่านได้กรุณาสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใดโปรดติดต่อได้ที่ข้าพเจ้า นางอำภาศรี พ้อคำ (สาขาวิชาการตลาด) คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์ ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๔๓-๘๑๑๑๒๘

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลไว้ ณ โอกาสนี้

(นางอำภาศรี พ้อคำ)

อาจารย์ประจำ คณะเทคโนโลยีสังคม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์

ติดต่อโดยตรง: โทรศัพท์มือถือ ๐๘-๑๖๐๑-๖๗๒๔ หรือ E-mail: jid_ampasri@hotmail.com

ชื่อผู้ตอบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจชุมชน สังคมและวัฒนธรรม ของชุมชนโนนบุรี
ลักษณะทางกายภาพ

1. ลักษณะภูมิประเทศ

ความสูง – ต่ำของพื้นที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การใช้ประโยชน์ของพื้นที่

เช่น เป็นบ้านเรือนที่เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ และทำการเกษตรที่เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ลักษณะดิน

2.1 เนื้อดิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ชุดดิน

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. แหล่งน้ำ

3.1 จำนวนแหล่งน้ำธรรมชาติ และ ขนาดแหล่งน้ำธรรมชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 จำนวนบ่อขุด ขนาดของบ่อขุด มีก่อบ่อและมีขนาดเท่าใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ปริมาณน้ำในชุมชนสามารถใช้ได้นานเท่าใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ท่านใช้ประโยชน์น้ำในชุมชนอย่างไร เช่น ใช้ดื่ม ใช้อุปโภค ใช้ทางการเกษตร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลักษณะทางชีวภาพ

1. ในชุมชนของท่านมีป่าชุมชนหรือไม่ และมีจำนวน ขนาด พืชพันธุ์หลักใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. พืช เศรษฐกิจในชุมชน ได้แก่อะไรบ้าง มีจำนวนเท่าใด

2.1.....

2.2.....

2.3.....

2.4.....

2.5.....

2.6.....

2.7.....

2.8.....

.....

.....

.....

3. สัตว์ เศรษฐกิจในชุมชนได้แก่อะไรบ้าง มีจำนวนเท่าใด

3.1.....

3.2.....

3.3.....

3.4.....

3.5.....

3.6.....

3.7.....

.....

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

1. อาชีพหลักของคนในชุมชน (แหล่งที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ในครัวเรือน)

1.1.....

1.2.....

1.3.....

1.4.....

.....

2. อาชีพของคนในชุมชน (แหล่งที่มาของรายได้ส่วนเสริม หรืออาชีพที่สองของครัวเรือน)

2.1.....

2.2.....

2.3.....

2.4.....

3. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ กลุ่มใดบ้างและดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการใด

3.1 ชื่อวิสาหกิจชุมชน.....

- ประธานกลุ่ม.....

- จำนวนสมาชิกในกลุ่ม.....

- ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการใด.....

- ลูกค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่.....

3.2 ชื่อวิสาหกิจชุมชน.....

- ประธานกลุ่ม.....

- จำนวนสมาชิกในกลุ่ม.....

- ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการใด.....

- ลูกค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่.....

3.3 ชื่อวิสาหกิจชุมชน.....

- ประธานกลุ่ม.....

- จำนวนสมาชิกในกลุ่ม.....

- ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการใด.....

- ลูกค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่.....

3.4 ชื่อวิสาหกิจชุมชน.....

- ประธานกลุ่ม.....

- จำนวนสมาชิกในกลุ่ม.....

- ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการใด.....

- ลูกค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่.....

4. แหล่ง/ที่มาของรายได้และรายได้โดยประมาณ
- 4.1จำนวนรายได้.....บาท.
- 4.2จำนวนรายได้.....บาท.
- 4.3จำนวนรายได้.....บาท.
- 4.4จำนวนรายได้.....บาท.
- 4.5จำนวนรายได้.....บาท.
- 4.6จำนวนรายได้.....บาท.
- 4.7จำนวนรายได้.....บาท.

.....

.....

.....

5. ลักษณะครัวเรือน

5.1 จำนวนประชากรในหมู่บ้าน (คน)

.....

.....

5.2 จำนวนครัวเรือน.....

5.3 ขนาดครัวเรือน (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่) มีโดยประมาณอย่างละเท่าใด

- ขนาดเล็ก.....
- ขนาดกลาง.....
- ขนาดใหญ่.....

6. การขยายตัวของครัวเรือน หรือการลดลงของครัวเรือนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา

.....

.....

.....

7. วัฒนธรรม ความเชื่อ (ตำนาน นิทานพื้นบ้าน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในท้องถิ่น	จุดเด่นที่สำคัญที่ท่านคิดว่าดึงดูดใจนักท่องเที่ยว
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวของตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในท้องถิ่น	จุดด้อยที่สำคัญที่ท่านคิดว่าควรปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาสละเวลาตอบแบบสัมภาษณ์ทุกข้อ

ประวัติผู้วิจัย

เลขประจำตัว.....

ประวัติผู้เสนอโครงการ และผู้ร่วมโครงการ

ตำแหน่ง หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ-นามสกุล(ภาษาไทย)...นางอำภาศรี พอค้า.....

(ภาษาอังกฤษ)...Ampasri Phokha.....

เพศ หญิง..... วันเดือนปีเกิด.....28/11/2509.....

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ).....ผู้ช่วยศาสตราจารย์.....

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน).....มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....043811128, 0816016724.....

E-mail – address.....jid_ampasri@hotmail.com.....

ที่อยู่ (ที่บ้าน) 162/2 ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....043814882.....

เงินเดือนปัจจุบัน22,700.....

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี – เอก ; สาขา และสถาบัน)

...ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

...บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยแม่โจ้.....

...ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.....

ผลงานวิจัย

ก.ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

1. Product Development of Fish sausage. Journal of Assosiation of Resesearchers. 1999,
- 2.Pareware in Kalasin Province. Journal of Maejo University Resesearchers, 1997.
- 3.Ampasri Phokha and Ussahawanitchakit, Phapruek. 2010. Marketing Proactiveness, Customer Value Establishment and Marketing success: An Empirical Study of Hotel Businesses in Thailand. Journal of International Business and Economics.
- 4.Ampasri Phokha and Ussahawanitchakit, Phapruek. 2011.Marketing Leadership Strategy, Marketing Outcomes and Firm Sustainability: Evidence from Food Product Businesses in Thailand. International Journal of Strategic Management.
5. Ampasri Phokha, Nanthaphat Nonsrimuang. 2013. The Effects of Entrepreneurial Orientation, Learning Orientation, Market Driving Approach and Strategic Market Planning Capability on Firm Performance. **Journal of International Business and Economics.**

ข.ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1. Product Development of Fish sausage. Journal of Assosiation of Resesearchers. 1999,
2. Pareware in Kalasin Province. Journal of Maejo University Resesearchers, 1997.

3. Ampasri Phokha and Ussahawanitchakit, Phapruke. 2010. Marketing Proactiveness, Customer Value Establishment and Marketing success: An Empirical Study of Hotel Businesses in Thailand. Journal of International Business and Economics.
4. Ampasri Phokha and Ussahawanitchakit, Phapruke. 2011. Marketing Leadership Strategy, Marketing Outcomes and Firm Sustainability: Evidence from Food Product Businesses in Thailand. International Journal of Strategic Management.
5. การวิจัยการพัฒนากิจการศึกษาวชิรปัญญาของสถาบันการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพวิชาชีพอาเซียน. 2556.

ค.ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ
 ตำราเรื่องธุรกิจกับสิ่งแวดล้อม

ง.รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ นักวิจัยดีเด่นของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ปี 2555

จ.สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

สาขาการตลาด และการจัดการเชิงกลยุทธ์.....

ฉ.ภาระงานในปัจจุบัน

1.งานประจำ ...งานสอนภาคเรียนละ 3-4 วิชา.....

2.งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ผู้ช่วยนักวิจัย โครงการการศึกษาเบื้องต้นเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปีงบประมาณ 2554 (เพิ่มเติม)

เครือข่ายบริหารการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

3. วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีเรื่อง การถ่ายทอดเทคโนโลยีการบริหารจัดการสหกรณ์โรงสีชุมชนเพื่อสร้างวิถีเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืน: กรณีศึกษาโรงสีชุมชนตำบลสงเปลือย อ. เขาวง จ. กาฬสินธุ์

ประวัติผู้ร่วมวิจัยคนที่ 2

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวมัลลิกา จำปาแพง
2. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Miss Mullika Jumpapang
3. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3100600685873
4. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
5. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) สาขาวิชาการตลาด คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์ 62/1 ถ.เกษตรสมบูรณ์ ต.กาฬสินธุ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46130 โทรศัพท์ 0817294710 E-mail. : jasmina-add@hotmail.com

6. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญาและชื่อเต็ม	สาขาวิชา	สถาบันการศึกษา	ประเทศ
2537	ตรี	บธ.บ	เทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	ไทย
2541	โท	บธ.ม	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ไทย

7. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) สาขาวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์.....ระเบียบวิธีวิจัย

8. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำ การวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

9. ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย: -

10. หัวหน้าโครงการวิจัย : การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และความเครียดจากงานที่มีต่อประสิทธิภาพองค์กร

11. งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว: Marketing Learning Orientation, Service Innovation, Customer Value Creation and Marketing Profitability: An Empirical Study of Hotel Business in Thailand

12. งานวิจัยที่กำลังทำ: ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษากับแรงจูงใจในการเรียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์ สำเร็จแล้ว 40 %

ประวัติผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3

- 1.ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)...นายพีรพจน์ นิติพจน์
- 2.ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ).....Peerapot Nitipot.....
3. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3400700485211
4. เพศ ชาย..... วันเดือนปีเกิด.....13/10/2516.....
- 5.ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ).....อาจารย์ระดับ 5.....
- 6.สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน).....มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์.....
- โทรศัพท์/โทรสาร..... 01-0567-201
- E-mail – address..... e-mail: nitipot@yahoo.com
- ที่อยู่ (ที่บ้าน) ที่อยู่ 70/118 ถ. ถิ่นนันท ต.กาฬสินธุ์ อ. เมือง จ. กาฬสินธุ์ 46000
- โทรศัพท์/โทรสาร..... 01-0567-201
- เงินเดือนปัจจุบัน13,500.....บาท.....

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี – เอก ; สาขา และสถาบัน)

ปริญญาตรี	วทบ.เกษตรศาสตร์	คณะเกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปริญญาโท	วท.ม. สัตว์ศาสตร์	คณะเกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปริญญาเอก	ปร.ด. สัตว์ศาสตร์	คณะเกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

- 1.พีรพจน์ นิติพจน์ และ กฤตพล สมมาตย์. 2550. การประเมินคุณค่าทางโภชนาการวัตถุดิบอาหารหยาบและ แหล่งเยื่อใยที่ไม่ใช่พืชอาหารสัตว์ในหลอดทดลองการผลิตแก๊ส. วารสารแก่นเกษตร. 35 (3): 397-409.
2. พีรพจน์ นิติพจน์ และ กฤตพล สมมาตย์. 2546. การประเมินคุณค่าทางโภชนาการอาหารสัตว์เคี้ยวเอื้องของผลพลอยได้จากโรงงาน อุตสาหกรรมแป้งมันสำปะหลัง อาหารพลังงาน และอาหารหยาบ ในหลอดทดลอง. การสัมมนาวิชาการเกษตร ประจำปี 2546 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
3. พีรพจน์ นิติพจน์, กฤตพล สมมาตย์, Daovy Kongminila, วิโรจน์ ภัทรจินดา และ เทวินทร์ วงษ์พระลับ. 2547. ผลของการใช้กากมันสำปะหลังทดแทนมันเส้น ต่อพฤติกรรมการกินอาหาร ผลผลิตสุดท้ายจากกระบวนการหมักในกระเพาะหมัก และการเจริญเติบโต ในโคนมเพศเมียรุ่น. Effects of replaced cassava chip by cassava pulp on eating behavior ruminal fermentation and growth in heifers ration. การประชุมสัมมนาวิชาการเกษตรแห่งชาติ ประจำปี 2547 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
4. Nitipot, P., T. Nishida, R. Chaithiang, V. Pattarajinda and K. Sommart. 2009. Metabolizable energy evaluation of Pangola grass hay, cassava chip, cassava pulp and brewery waste in Thai native cattle. Page 55-57 in Proceeding of the Annual Agricultural Seminar Conference, 26-27 January 2009, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand.

5. Nitipot, P., T. Nihida, I. Phaopaisai, and K. Sommart. 2008. Metabolizable energy requirement for maintenance of Thai native beef cattle fed Pangola grass hay based diets. Page 126 in Proceeding of the 13th Animal Science Congress of the Asian - Australasian Association of Animal Production Societies. Hanoi - Vietnam September 22-26, 2008.
6. Nitipot, P., T. Nishida, and K. Sommart. 2008. Methane production in Thai native beef cattle fed different level of Pangola grass hay in diets. In Proceeding of Mae Fah Luang Symposium on the Occasion of the 10th Anniversary of Mae Fah Luang University, Mae Fah Luang University, 26 November 2008, Chiangrai, Thailand.
7. Nitipot, P., M. Otsuka and K. Sommart. 2008. Metabolizable energy requirement for maintenance and for gain of Thai native and Brahman beef cattle in Thailand: A meta-analysis. Page 86 in Proceedings of Establishment of a Feeding Standard of Beef Cattle and a Feed Database for the Indochinese Peninsula. Khon Kaen, Thailand 6-7 August 2008.

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1. ผลของการใช้กากมันสำปะหลังเป็นแหล่งอาหารพลังงานทดแทนมันสำปะหลังเส้นในสูตรอาหารข้น ต่อกระบวนการหมักในกระเพาะหมักความสามารถในการย่อยได้ และการเจริญเติบโต ในโคนมรุ่น. (Effects of Replaced Cassava Chip by Cassava Pulp for Energy Source in the Ration on Fermentation, Digestibility and Growth in Heifers)
2. การใช้ประโยชน์ของพลังงานในโคพื้นเมืองไทยที่เลี้ยงด้วยวัตถุดิบอาหารสัตว์เขตร้อนบางชนิด (Energy Utilization in Thai Native Cattle Fed Some Tropical Feed Sources)

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

-

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ -

จ. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

1. เกษตรศาสตร์
2. สัตวศาสตร์

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ ...งานสอนภาคเรียนละ 3-4 วิชา.....
2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ...-.....

ประวัติผู้ร่วมวิจัยคนที่ 4

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายนันทพัทธ์ โนนศรีเมือง
2. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Nanthaphat Nonsrimuang
3. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1460300082911
4. ตำแหน่งปัจจุบันพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายวิชาการ)
5. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) สาขาวิชาการตลาด คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์ 62/1 ถ.เกษตรสมบูรณ์ ต.กาฬสินธุ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46130 โทรศัพท์ 0817294710 E-mail : etawoot@gmail.com
6. ประวัติการศึกษา

ปีจบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญาและชื่อเต็ม	สาขาวิชา	สถาบันการศึกษา	ประเทศ
2550	ตรี	ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์บัณฑิต)	เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ไทย
2555	โท	บธ.ม. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต)	การจัดการการตลาด	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ไทย

7. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) สาขาวิชาการตลาดสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมผู้บริโภค

8. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

9. ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย: -

10. หัวหน้าโครงการวิจัย: การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และความเครียดจากงานที่มีต่อประสิทธิภาพองค์กร

11. งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว: การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความเครียดจากงานที่มีต่อประสิทธิภาพองค์กร

12. งานวิจัยที่กำลังทำ: ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษากับแรงจูงใจในการเรียน ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์ สำเร็จแล้ว 40 %